

suunnitelma, jotka valmistuvat maaliskuun 1992 loppuun mennessä. Pohja tutkimukset alueella ovat tekeillä. Vaihtoehtoiset suunnitelmat valmistuvat tammikuun loppuun mennessä.

- Kaupunki antoi tiedoksi voimassa olevan asemakaavan, todettiin että tonttiliittymä voi säilyä nykyisellä paikallaan ja luovutettiin ympäröivän alueen vesi- ja viemärijohtoverkosta koskevat tiedot
- Valtio ilmoitti, että uudet rakennukset tulevat suunnilleen nykyisten paikalle. Hautomon pinta-ala tulee olemaan 400 kerros-m² ja toimistojen n. 400 kerros-m². Lisäksi rakennetaan n. 180 kerros-m² varastotiloja. Asuinrakennus ympäristöineen säilytetään ja siihen toteutetaan laitoksen neuvottelu- ja kirjastotilat. Vanhainkodin puoleiseen lehtoalueeseen ei ole tarve puuttua. Rantaraitin sijainnin todettiin olevan suunnittelun kannalta sopiva. Altaat tulevat muuttumaan muodoltaan ja syvyyksiltään ja lisäksi isoimpia altaita jaetaan. Ylälammikko säilyy sellaisenaan.
- Pohjaveden tarkkailua koskevat tarkkailutulokset toimitetaan Oy Vesi-Hydro Ab:lle
- Sovittiin, että rakennettavalla alueella suoritetaan puustoa koskeva katselmus maankäyttöluonnoksen valmistuttua.
- Todettiin, että veden käytön lisääminen edellyttää sopimuksen tarkistamista.

8.5.1992

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos pyytää lausuntoa Lohjan kaupungilta toimittamistaan alueen maankäyttösuunnitelmasta ja maa- ja vesirakennustöiden alustavasta teknisestä yleissuunnitelmasta.

18.5.1992

Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa lausuntonaan RKTL:n toimittamista alueen maankäyttösuunnitelmasta ja maa- ja vesirakennustöiden alustavasta teknisestä yleissuunnitelmasta: "Kaupunginhallitus hyväksyy suunnitelmat periaateratkaisujen osalta, mutta edellyttää, että suunnitelmien eräitä yksityiskohtia, mm. rakennusten sijoittelua vähäisessä määrin tarkistetaan ja edellyttävänsä edelleen, että muunkinlaisen tutkimustoiminnan rakentamistarpeiden toteuttaminen alueella tutkitaan jatkosuunnittelussa sekä tutkitaan kalanviljelytoiminnan ympäristövaikutukset Lohjanjärveen"

Lisäksi Kh myönsi RKTL:lle lisäämää Porlan saneerauksen ja uudisrakentamisen aloittamiseen enintään elokuun 1994 loppuun asti vesi- ja ympäristöhallituksen laatiman aikataulun mukaisesti.

21.5.1992

Helsingin yliopiston Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos kutsui koolle eri intressiryhmien edustajia keskustelemaan Porlan kalanviljelylaitoksen tulevaisuudesta ja käytöstä näiden ryhmien yhteistyössä.

Läsnä:

Prof. Aarne Pehkonen, HY/Maa- ja kotitalousteknologian laitos

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Launis, Lohja

Kiinteistöinsinööri Erkki Eskola, Lohja

Ylitarkastaja Timo Mäkinen RKTL

Kal.biol Markku Kaukoranta, RKTL

Tutkija Teuvo Järvenpää, RKTL

Tutkija Esa Ranta, HY/Eläintieteen laitos

Koul.pääll. Anneli Bauters, HY/Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos

Suunnittelija Aino-Maija Aarnio, HY/Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos, sihteeri

Neuvottelussa todettiin mm.:

- RKTL:n edustajat esittelivät laitoksen suunnitelmat Porlan saneeraamisesta.
- Porla on kaupungin kannalta taloudellisesti arvokas alueena. Siksi kaupungille ei riitä pieni peruskorjaus. Kaupunki toivoo HY:n mukaan tuloa Porlan kehittämiseen, jotta alueelle olisi mahdollista saada rinnakkaistoimintoja kuten kurssitoimintaa.
- HY:n eläintieteen laitos ja Tvärminnen eläintieteellinen asema ovat kiinnostuneita yhteistyöstä.

- Porlaan tehdyt suunnitelmat on tehty RKTL:n tarpeiden perusteella. Suunnitelman mukaiset tilat ovat kurssikäyttöön pienet. Mittavamman keskuksen rakentaminen vaatisi suunnitelmien muokkaamista. Porlan käytöstä kiinnostuneiden tulisi määritellä tarpeensa.
- Lohjan kaupungin ja kunnan yhteinen ympäristöyksikkö vaatii myös tilat.
- keskustelussa päätettiin perustaa työryhmä selvittämään kalatalouden tutkimuksen ja neuvonnan kehittämistä Uudellamaalla. Työryhmä selvittää yhteistyömahdollisuuksia ja -tarpeita, joissa Porlaa voisi hyödyntää.

30.5.1992

Kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen yhdistetty perustamis- ja esisuunnitelma valmistui.

23.6.1992

Ympäristönsuojelusihteeri Risto Murto esittää työryhmän sihteerille yhteistyötä laboratorio-toimintojen suhteen.

5.8.1993

Museoviraston rakennushistorian osasto vastaa kirjelmällä Riista- ja kalataloudeen tutkimuslaitoksen tiedusteluun Porlan kalanviljelylaitoksen rakennusten kulttuurihistoriallisesta arvosta. Kirjelmässä todetaan mm.:

- Alue on käytön, säilyneisyytensä ja erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojelun arvoinen.
- Asuinrakennusta kunnostettaessa on myös sen sisätilojen alkuperäisyys soveltuvien osin säilytettävä

1.10.1993

RKTL asettaa työryhmän laatimaan ehdotuksen Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksesta yhdistetyn perustamis- ja esisuunnitelman perusteella.

26.11.1993

Peruskorjaustyöryhmä luovuttaa työryhmämuistion RKTL:lle.

1994

Rakennusarkkitehti Joni Skogin alueelle laatima suunnitelma.

11.2.1994

"Valtiopäivät 1994

Lisätalousarvioaloite 24

Nikula ym.: Määrärahan osoittamisesta Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen

Eduskunnalle

Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on perustettu vuonna 1916. Se on maamme toiseksi vanhin yhä toiminnassa oleva kalanviljelylaitos. Porla on eteläisin ja ainoa

Uudellamaalla sijaitseva kalanviljelylaitos. Porlan alue soveltuu hyvin kevätikutuisten kalalajien ja rapujen viljelyyn, koska se sijaitsee ilmastollisesti edullisella alueella etelärannikon tuntumassa. Lisäksi laitoksella on käytettävissä pohjavettä, mikä vähentää haitallisten kala- ja raputautien leviämiskä. Laitoksen ympäristössä on runsaasti eteläiselle Suomelle tyypillisiä reheviä vesiä, joiden kalasto koostuu kevätkutuisista lajeista. Laitos soveltuu sijaintinsa puolesta hyvin Helsingistä käsin toimivien tutkijoiden käyttöön.

Porlan kalanviljelylaitos on erittäin huonossa kunnossa ja sen nopea peruskorjaaminen on välttämätöntä. Laitoksen hautomosta on puolet ollut käyttökiellossa vuodesta 1989, mikä on vähentänyt laitoksen tuotantoa, ja tuotanto on tältä osin vaarassa katketa kokonaan.

Lohjan kaupunginhallitus on 6.5.1991 Porlan aluetta koskevan vuokrasopimuksen perusteella kehottanut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitosta suorittamaan Porlan alueella tarvittavat korjaustoimenpiteet. Sitten Lohjan kaupunginhallitus on 18.5.1992 myöntänyt tutkimuslaitokselle lisääaikaa Porlan saneerauksen ja uudisrakentamisen aloittamiseen enintään elokuun 1994 loppuun asti.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on laatinut 26.11.1993 esityksen Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksesta. Selvityksessä todetaan, että laitoksen huono kunto kiirehtii ratkaisun tekemistä peruskorjauksesta mahdollisimman pian. Hankkeen kustannusarvio on 6,4 miljoonaa markkaa.

Tämä aloite on käsitelty ja hyväksytty Uudenmaan läänin kansanedustajien neuvottelukunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittavasti,

että Eduskunta ottaisi valtion vuoden 1994 lisätalousarvioon momentille 30.38.74 lisäyksenä 6 400 000 markan määrärahan Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 1994

Paavo Nikula Kaarina Dromberg Tuula Linnainmaa Margareta Pietikäinen Henrik Lax
Tuulikki Hämäläinen Hannele Luukkainen Tarja Kautto Outi Ojala Jaakko Laakso Arja
Alho Martti Tiuri Antti Kalliomäki Leena Luhtanen”

Päätökset

Päätös: Hylätty

Aloite jätetty: 11.02.1994

Kansanedustaja: Nikula /Vihr

Muita allekirjoittajia: 13

Momentti: 30.38.74

Lähetekeskustelu: 18.02.1994

Käsittely: Päättynyt

Istuntopöytäkirja: PTK 6/1994 vp

Valiokuntakäsittely: Valtiovarainvaliokunta /MaJ

25.8.1994

(§ 106) Kaupunginvaltuusto hyväksyi ranta-alueiden yleissuunnitelman käsittelyn yhteydessä seuraavat Porlan aluetta koskevat tavoitteet:

- Mikäli alueen vuokraaja Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitos ei osoita alueen peruskorjaukseen ja toiminnan kehittämiseen resursseja vuoden 1994 aikana, tulee kaupunginhallituksen ryhtyä toimenpiteisiin vuokrasopimuksen irtisanomiseksi.
- Mikäli Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitoksen toiminta alueella päättyy, alue suunnitellaan asunto-, matkailu- ja vapaa-ajan käyttöön.
- Mikäli alueen käyttö tutkimuskäyttöön jatkuu, rantavyöhykkeen virkistyskäyttöä pyritään tehostamaan ja monipuolistamaan. Vuokra-alueeseen kuulumaton osa Ojamonkadun varrella käytetään asuntorakentamiseen.

20.9.1994

Talousarvioaloite määrärahan osoittamisesta Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen valtion talousarvioon vuodelle 1995.

”Valtiopäivät 1994

Talousarvioaloite 416

Nikula ym.: Määrärahan osoittamisesta Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen

Eduskunnalle

Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on perustettu vuonna 1916. Se on maamme toiseksi vanhin yhä toiminnassa oleva kalanviljelylaitos. Porla on eteläisin ja ainoa Uudellamaalla sijaitseva kalanviljelylaitos. Porlan alue soveltuu hyvin kevätkutujen kalalajien ja rapujen viljelyyn, koska se sijaitsee ilmastollisesti edullisella alueella etelärannikon tuntumassa. Lisäksi laitoksella on käytettävissä pohjavettä, mikä vähentää haitallisten kala- ja raputautien leviämiskä. Laitoksen ympäristössä on runsaasti eteläiselle Suomelle tyypillisiä reheviä vesiä, joiden kalasto koostuu kevätkutuisista lajeista. Laitos soveltuu sijaintinsa puolesta hyvin Helsingistä käsin toimivien tutkijoiden käyttöön.

Porlan kalanviljelylaitos on erittäin huonossa kunnossa ja sen nopea peruskorjaaminen on välttämätöntä. Laitoksen hautomasta on puolet ollut käyttökiellossa vuodesta 1989, mikä on vähentänyt laitoksen tuotantoa, ja tuotanto on tältä osin vaarassa katketa kokonaan.

Lohjan kaupunginhallitus on 6.5.1991 Porlan aluetta koskevan vuokrasopimuksen perusteella kehottanut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitosta suorittamaan Porlan alueella tarvittavat korjaustoimenpiteet. Sitten Lohjan kaupunginhallitus on 18.5.1992 myöntänyt tutkimuslaitokselle lisää aikaa Porlan saneerauksen ja uudisrakentamisen aloittamiseen enintään elokuun 1994 loppuun asti. Korjausta ei vielä ole käynnistetty määrärahojen puutteen vuoksi.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on laatinut 26.11.1993 esityksen Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksesta. Selvityksessä todetaan, että laitoksen huono kunto kiirehtii ratkaisun tekemistä peruskorjauksesta mahdollisimman pian. Hankkeen kustannusarvio on 6,4 miljoonaa markkaa.

Tämä aloite on käsitelty ja hyväksytty Uudenmaan läänin kansanedustajien neuvottelukunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta ottaisi valtion vuoden 1995 talousarvioon momentille 30.38.74 (Kalanviljelylaitosten rakennustyöt) lisäyksenä 6 400 000 markkaa Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1994

Paavo Nikula Tuula Linnainmaa Ulla Anttila Outi Ojala Ritva Laurila Päivi Varpasuo Tarja Kautto Antti Kalliomäki Jaakko Laakso Lauri Metsämäki Eeva-Liisa Moilanen Hannele Luukkainen Leena Luhtanen Ulpu Iivari Margareta Pietikäinen Arja Alho Claes Andersson Marita Jurva Kaarina Dromberg Henrik Lax"

Päätökset

Päätös: Hylätty

Aloite jätetty: 20.09.1994

Kansanedustaja: Nikula /Vihr

Muita allekirjoittajia: 19

Momentti: 30.38.74

Lähetekeskustelu: 18.10.1994

Käsittely: Päättynyt

Istuntopöytäkirja: PTK 99/1994 vp

Valiokuntakäsittely: Valtiovarainvaliokunta

31.3.1995

Porlan alue todetaan kaupunginvaltuuston hyväksyen tiedoksi merkitsemässä Lohjan kunnan ja kaupungin yhdistymisen toimintasuunnitelmassa yhtenä asumisen kehittämisalueena.

29.5.1995

Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa RKTL:lle, valtion kalanviljelyn tehtävät ja kapasiteetti sekä valtion tämänhetkinen rahatilanne huomioon ottaen, ettei se hyväksy Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen yhdistettyä perustamis- ja esisuunnitelmaa. Ministeriö toteaa samalla, että tutkimuslaitoksen tulee ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin Porlan laitoksen toiminnan lakkauttamiseksi.

4.9.1995

RKTL ilmoittaa Lohjan kaupungille lopettaneensa viljelytoiminnan Porlan kalanviljelylaitoksessa ja kiittää kaupunkia hyvästä yhteistyöstä.

6.9.1995

Katselmus alueella. Läsnä Jorma Kaasinen, Erkki Eskola ja Pekka Ilmarinen. Tilanteen todetaan olevan lähes sama kuin katselmuksessa 5.4.1991. Huonokuntoista laboratori-orakennusta eikä hautomorakennusta ei ole purettu, kuten 6.5.1991 kaupunginhallitus päätöksessään edellytti. Ilmarisen sivutoimisen ilmatieteen laitoksen havaintoaseman hoitamisen todetaan voivan jatkua.

11.9.1995

Kaupunginhallitus hyväksyy vuokrasopimuksen irtisanomisen ja toteaa että vuokraajan tulee luovuttaa alue siistittynä 31.12.1995 mennessä Lohjan kaupungin vapaaseen hallintaan. Päätöksessä todetaan että vuokraaja on laiminlyönyt koko vuokrakauden vuokrasopimuksen mukaisen alueen kunnossapitovelvoitteen, jolloin sopimus olisi voitu irtisanoa sopimuksen vastaisen menettelyn vuoksi. Kaupunki on kuitenkin joutunut ja jäänyt odottamaan luvattuja saneeraus- ja rakentamishankkeita.

7.6.1995

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys r.y. ja Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät r.y. esittivät Uudenmaan Ympäristökeskukselle seuraavan suojeluvetoituksen:

"Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on toiseksi vanhin Suomen kalanviljelylaitoksista; sen rakentaminen aloitettiin vuonna 1916. Rakenteiltaan Porlan kalanviljelylaitos on siinä mielessä vanhin, että sen viljely-, apu- ja asuinrakennuksia ei ole koko laitoksen olemassaoloaikana remontoitu eikä muutettu. Museoviraston antaman lausunnon mukaan "Porlan alue on käytön, säilyneisyytensä ja erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojelun arvoinen".

Koska Maa- ja metsätalousministeriö on ilmoittanut luopuvansa Porlan kalanviljelylaitoksesta ja koska Lohjan kaupungilla on ollut esillä aluetta ja sen käyttöä voimakkaasti muuttavia käyttövaihtoehtoja (mm. asuin- ja hotellirakentaminen), joutuu Porlan ja sen ympäristön säilyminen uhatuksi.

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys r.y. ja Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät r.y. esittävät, että Ympäristökeskus ryhtyy suojelullisiin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan Porlan ainutlaatuisen kulttuuri- ja luonnonympäristön säilyminen. Yhdistysten mielestä tämä voisi tapahtua kunnostamalla Porlan kalanviljelylaitos nykyisiä lammikkoviljelyn perinteitä jatkavaksi toimivaksi "kalanviljelymuseoksi". Nykyiset rakennukset kunnostamalla ja alueen luonteeseen sopeutetulla lisärakentamisella Porlan kalanviljelylaitos voisi jatkaa arvokasta toimintaansa erittäin uhanalaisen toutaimen viljelyssä sekä vastata myös muuten eteläisimmän Suomen tarvitseman istukasmateriaalin (kuha, karpپی, suutari, taimen ja täpläräpu) tuottamisesta. Laitoksesta voitaisiin kehittää myös merkittävä vesiympäristön suojeluun ja tutkimukseen liittyvän valistus- ja opetustoiminna keskus."

15.7.1995

Lentolehtinen "Rantakäräjät 1995". Ei tietoa tekijästä.

RANTAKÄRÄJÄT 1995

KÄRÄJÄYLEISÖN ESITTÄMÄ HAASTE

Maa ja metsätalousministeriölle, ympäristöministeriölle, opetusministeriölle ja Lohjan kaupungille ryhtyä yhteisesti toimenpiteisiin Karjaanjoen vesistön ja koko Etelä-Suomen kalatalouden kannalta tärkeän Porlan kalanviljelylaitoksen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi:

- * *Porla on ainoa valtion kalanviljelylaitos, joka on erikoistunut eteläisen Suomen muuttuneiden, rehevien vesien kalalajien ja täpläravun viljelyyn.*
- * *Porla tarjoaa luonnonvesiä muistuttavien lammikoidensa ansiosta poikkeuksellisen hyvät olosuhteet myös uhanalaisten ja uusien kalalajien ja -kantojen hoitamiseksi. Porla on ollut ratkaisevassa asemassa mm. uhanalaisen toutaimen ja Ingarskila-joen taimenkannan pelastamisessa.*
- * *Porla on oleellinen osa niin kalanviljelyn kuin myös Lohjan historiaa. Porla on säilyneisyytensä, kulttuurihistoriallisen arvonsa ja luonnonympäristönsä vuoksi ainutlaatuinen. Porla voi siten samanaikaisesti toimia myös kalanviljelyn ja vesistötutkimuksen historiaa ja nykyisyyttä esittelevänä laitoksena.*
- * *Kunnostettuna Porlaa voidaan kehittää palvelemaan entistä paremmin sekä alueen kalastusta että Helsingin yliopistoa ja muita oppilaitoksia monipuolisena kenttäasemana.*

Porlan kunnostaminen on edelleen keskeinen toimenpide-ehdotus valmistumassa olevassa Karjaanjoen vesistön suojelun ja käytön yleissuunnitelmassa. Rantakäräjät pitää tärkeänä, että haasteessa mainitut tahot viipymättä ryhtyvät neuvotteluihin Porlan laitoksen pikaiseksi kunnostamiseksi ja kehittämiseksi.

Lohjalla 15.7.1995

22.7.1995

Hiidensalmen asukasyhdistys ry, Moisio-Seura ry, Nummentaustan Asukasyhdistys ry, Ojamo seura ry, Rantakantin asukasyhdistys ry ja Vienola seura ry jättivät vetoomuksen Valtioneuvostolle ja Lohjan kaupungille Porlan kalanviljelylaitoksen toiminnan jatkamiseksi ja alueen kehittämiseksi. Vetoomuksessa todettiin mm.:

- Porla on tarpeellinen Etelä-Suomen vesistöjen kalakannoille.
- Porla on ainoa Lohjan alueen yksikkö, jossa tehdään elinympäristöömme liittyvää jatkuvaa tieteellistä tutkimus- ja kehitystyötä.
- Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys r.y. ja Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät r.y. ovat vedonneet Uudenmaan ympäristökeskukseen.
- Aluetta tulisi kehittää "toimivana museona" ja nykyaikaisena ympäristökeskuksena.
- Koska MMM ja RKTL ovat jo tehneet päätöksen Porlan lakkauttamisesta, tulee luoda uudet hallinnolliset ja taloudelliset puitteet, esim. laajapohjainen osakeyhtiö.
- Kaupungin tulisi taata vuokraoikeus ja kaavamääräyksiin toimintaedellytykset.

1995

Lohjan maankäytön kehityskuva 1995 valmistuu. Porla sisältyi asumisen kehittämishankkeisiin. Kehityskuvan mukaan aluetta kehitetään poikkeavana rantapuistikkona, jonka muuttamiselle virkistyskäyttöön luodaan taloudellinen pohja hotelli- ja asuntorakentamisella.

16.8.1995

Museovirasto antoi lausunnon Porlan kulttuuri- ja luonnonympäristön säilyttämisestä. Lausunnossa todettiin mm.:

- Porla on kulttuuri- ja ympäristöarvoiltaan arvokas kalanviljelylaitos.
- Alueen rakenteet ja rakennukset edellyttävät perusteellista kunnostusta, mikäli toimintaedellytykset halutaan turvata.
- Mikäli laitosta ei kokonaisuudessaan voida edelleen käyttää kalanviljelytoimintaan, on sille tai vähintään sen osalle pyrittävä löytämään muunlaista, kalanviljelyyn rinnastettavaa toimintaa joka säilyttää alueen luonteen.
- Alueen suojelu on tarkoituksenmukaisimmin turvattavissa maankäytön suunnittelun yhteydessä täsmentämällä nykyistä asemakaavaa ja ottaen tällöin huomioon rakennuslain 135 §:n 1 mom:ssa mainitut arvot.
- Kalamestarin asuinrakennus laitoksen perustamisajalta rakennushistoriallisesti arvokas ja se on säilytettävä alueen käytöstä riippumatta.
- Muita rakennuksia ei ole erityisesti suojeltava, mutta pihapiirin luonnetta tulee vaalia.
- Suojelu on toteutettavissa kaavoituksen keinoin.
- Rakennukset eivät ole valtakunnallisesti merkittäviä, eikä Museovirasto puolla niiden suojelua rakennussuojelulailla.

28.6.1995

Kalastusmuseoyhdistys ry antoi kannanoton Porlan kalanviljelylaitoksen säilyttämiseksi. Kannanotossa todettiin mm.:

- Porla on ollut jo kauan maamme ainoa vanhaan lammikkoviljelymenetelmään tuotantonsa perustava laitos.
- Laitoksen rakennukset ja ympäristö soveltuisivat maamme kalanviljelytoiminnan historiaa kuvaavan museotoiminnan kehittämiseen.
- Yhdistys esittää, että Opetusministeriö ja Lohjan kaupunki ryhtyisivät toimenpiteisiin Porlan kalanviljelylaitoksen ja sen arvokkaan kulttuuriympäristön säilyttämiseksi.

30.6.1995

RKTL antaa tiedotteen Porlan kalanviljelylaitoksen viljelytoimintojen siirrosta.

28.8.1995

Uudenmaan ympäristökeskus pyysi kaupunginhallituksen lausunnon suojeluhakemukselta.

18.9.1995

Kaupunginhallitus päätti antaa Porlan aluetta koskevasta suojeluhakemuksesta seuraavan lausunnon:

"Lohjan kaupunki hankki Porlan alueen omistukseensa Kokemäenjoen uittoyhdistykseltä vuonna 1981. Hankintapäätökseen sisältyi periaatepäätös alueen vuokraamisesta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle.

Kaupunki on siten toimenpiteillään pyrkinyt turvaamaan valtakunnallisesen kalanviljely- ja tutkimustoiminna jatkumisen valtakunnallisen organisaation toimesta siinä määrin kuin sen voidaan yksittäiselle kunnalle katsoa kuuluvan.

Alue on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toiminnan päätyttyä vuokrattavissa erikseen päätettävien ehdoin samantapaiseen tarkoitukseen. Kaupungilla itsellään ei ole taloudellisia mahdollisuuksia hakemuksessa esitettyjen kunnostus-, museo- eikä kalanviljely-hankkeiden toteuttamiseen.

Mikäli alueen tai sen osan käyttäjäksi ei nykyisenkaltaista toimintaa harjoittavaa yhteisöä tai yritystä ilmaannu, alueen käyttöä muihin tarkoituksiin selvitetään kaavoituksen yhteydessä ottaen huomioon alueen suojelutarpeista esitetyt lausunnot ja näkemykset siinä määrin kuin se hyvän kokonaisratkaisun puitteissa on mahdollista. Suunnitteluprosessiin tulee alueen erikoisuuden johdosta kuulumaan mm. normaalia perusteellisempi lähtötietojen inventointi ja suunnittelukilpailun järjestäminen.

Suojeluhakemuksen maininta aluetta voimakkaasti muuttavista käyttövaihtoehtoista perustuneen osittain vanhentuneisiin suunnitelmiin 1970-luvulta. Viimeisimmät esillä olleet joustavat ja väljätköt tavoitteet ja käyttöideat täsmentyvät jatkosuunnittelussa."

19.9.1995

Katselmus alueella. Läsnä Jarmo Louhimo ja Pekka Ilmarinen RKTL:stä sekä kiinteistöinsinööri Erkki Eskola Lohjan kaupungilta.

Todettiin:

- että alueen siistiminen RKTL:n toimesta on tekeillä. Laitos poistaa alueelta ja lammi-koista kaiken irrallisen tavarat ja purkaa huonokuntoiset tilapäiset rakennelmat ja laitteet.
- rakennukset asuinrakennusta lukuunottamatta tyhjennetään syyskuun 1995 loppuun mennessä.
- Loppukatselmus on pidettävissä lokakuun 1995 alkupuolella.

6.10.1995

Katselmus alueella. Läsnä Jyrki Horttanainen, apulaisjohtaja RKTL; Pekka Kummu, erikoissuunnittelija RKTL; Erkki Eskola, kiinteistöinsinööri ja Ilkka Nyman, II rakennustarkastaja.

Todettiin:

- että alue on siistitty Kh:n päätöksen 11.9.1995 mukaisesti, kun RKTL vielä polttaa risuja lautakasan ja jalankulkutien varrella olevan irrallisen puutavaran ja poistaa järvestä pumppupukin.
- Alue voi siirtyä kaupungin hallintaan vartiointin ja seurannan osalta 1.11.1995 lukien, mikäli kaupunginhallitus 23.10.1995 hyväksyy suoritettujen toimenpiteet.
- RKTL on poistanut myrkyt ja ongelmajätteet laboratorion. RKTL poistaa kompostorin ennen talven tuloa

14.1.1996

SAK -Vihdin ja Lohjan paikallisjärjestöt tekevät yksimielisen päätöksen kokouksessaan Porlan esittämisestä Uudenmaan Liiton Maaseutuohjelman edunvalvontahankkeeksi. Omistuspohjaksi esittää ympäristökuntia ja hallintoa Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n tehtäväksi. Tällä todetaan olevan huomattava paikallista väestöä työllistävä vaikutus, ra-

kennusvaiheessa n. 10 henkilöä, jatkossa itse laitoksessa 4 henkilöä. Myös välilliset työllisyysvaikutukset olisivat ympäristökunnille merkittäviä.

28.2.1996

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:n Uudenman läänin neuvottelukunta antoi kannanoton Porlan kalanviljelylaitoksen kunnostamiseksi käyttöönottoa varten. Kannanotossa todetaan mm.:

- neuvottelukunta on huolestunut siitä, että laitoksen rakennuskanta on päästetty rapistumaan.
- laitos on korjattava ja rakennettava käyttöönottokuntoon.
- Vahvistaa koko Etelä-Suomen asemaa kalanviljelyksen alalla.
- Laitoksen omistuspohjana voisivat olla alueen kunnat.

29.4.1996

Lohjan Kotiseutututkimuksen ystävät ry:n järjestämä avoin Porlaa käsittelevä kokous nimeää toimikunnan selvittämään ja viemään eteenpäin Porlan uudelleen käynnistämistä. Toimikunnan muodostavat:

Pentti Järvinen, pj
Eero Ahtela
Kalevi Erolahti
Pekka Ilmarinen
Ossi Jokinen
Markku Kaukoranta
Antti Uusitalo

27.5.1996

Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry. antaa lausunnon Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät ry:lle, jossa todetaan että:

- Porlan ainutlaatuisia luonnonedellytyksiä ei löydy muualta
- Porla on ainoa särkikalojen viljelyyn erikoistunut laitos - edellytykset toimintaan muualla kyseenalaisia.
- Suomenlahden oman meritaimenkannan säilyttäminen edellyttää Porlan toimintaa.
- Porlan menestyksellinen kalanviljelymenetelmien kehittäminen ja tutkimus on turvattava myös jatkossa.

Suomen Kalamiesten Keskusliitto - Finlands Fritidsfiskares Centralförbund r.y. antaa lausunnon Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät ry:lle, jossa todetaan että:

- Porlan kalanviljelylaitoksen tuotannon korvaaminen muissa paikoissa on vaikeaa ja osin mahdotontakin.
- Etelä-Suomessa on tarvetta kevätkutuisten kalalajien viljelyyn.

7.6.1996

Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry antaa lausunnon Lohjan kaupungille:

"Porlan alueella olevan varsin huomattava ja monipuolinen seudullinen merkitys. Sen sekä kulttuurihistorialliset että ympäristölliset arvot on huomattavia, eikä senkaltaista omaperäisistä miltei keskellä Lohjan kaupunkia sijaitsevaa keidasta sovi jättää rappeutumaan. Porlaa voidaan edelleen käyttää kaanviljelyyn ja myös siinä ohessa tutkimus-, opetus- ja virkistystarkoituksiin. Ainutlaatuinen yhtenäinen rantareitti Aurlahdesta Vivamoon on elämyksellinen ja kehittämisen arvoinen. Tämän reitin varrella sijaitseva Porlan alue on yksi Lohjan luonnon kirkkaimmista helmistä."

5.6.1996

Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n kokouksen nimeämä toimikunta esittää Lohjan (kuntaliitoksen) järjestelytoimikunnalle, että se varaa selvitysten ja suunnitelmien toteuttamiseksi ensi vuodelle tarvittavan määrärahan Lohjan budjettiin ja ryhtyy toimenpiteisiin Porlan kunnostukseen ja kehittämiseen tarvittavan rahoituksen saamiseen valtion työllisyysrahoista ja mahdollisista EU:n rahoituslähteistä. Samalla toimikunta esittää, että Lohjan 70-vuotisjuhlan yhteyteen liitetään Porla-seminaari, jossa on tarkoitus käsitellä Porlan

historiaa ja eri tahojen näkemyksiä ja uusia ajatuksia Porlan kehittämisestä.

18.6.1996

(Lohjan kuntaliitoksen) järjestelytoimikunta päättää merkitä Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n toimittaman Porla-toimikunnan esityksen tiedoksi sekä toimittaa sen edelleen ympäristöjaostolle huomioonotettavaksi yhtenä mahdollisuutena talousarvion ja taloussuunnitelman sekä niihin sisältyvän kaavoitusohjelman laatimisen yhteydessä.

1996

Kasvillisuus selvitys

SYYSKUU 1996

Porlan kalanviljelyaltaiden vesikasvillisuuskartoitus-seuranta-tutkimus.

18.9.1996

"Porla-työryhmän" kokous. Läsnä: Pentti Järvinen, Kalevi Erolahti, Eero Ahtela, Pekka Ilmarinen, Risto Murto, Risto Salomaa, Antti Uusitalo ja Ossi Jokinen.

Kokouksessa todetaan mm.:

- Porlan ylösajo on käynnissä kahta reittiä, joita Porla-työryhmä synkromoi toisiinsa: 1.) Porla-työryhmän valmisteleva 7.6.1996 päivätty esitys on luovutettu Lohjan järjestelytoimikunnalle. Päävastaava: Pentti Järvinen. 2.) SAK:n Uudenmaan neuvottelukunnan aloite Uudenmaan läänin kansanedustajien neuvottelukunnalle, MMM:lle ja Uudenmaan liitolle. Käsittelyä on tarpeen pyrkiä kiirehtimään työryhmän toimesta. Päävastaava: Antti Uusitalo, SAK-Vihdin paikallisjärjestö ry:n varapuheenjohtaja.
- Käytiin keskustelu työryhmän hahmottelemasta Porla-kokonaisuudesta. Todettiin, että linjaukset ovat oikeaan osuneita. Kesätauko on edelleen vahvistanut tätä käsitystä. Asiaa viedään eteenpäin linjausten pohjalta: Porlaa tarvitaan paikallisen, Länsi-Uusimaan ja eteläisen Suomen kalatalouden ja vesien hoidon tarpeisiin.
- Porla-asiaa ajetaan eteenpäin tavoitteena toteuttaa mahdollisuuksien mukaan ns. laaja vaihtoehto.
- Seurataan ja edistetään asiaa molempia kohdan 1. kanavia käyttäen.
- Porla-työryhmää täydennetään Vihdin ja Karkkilan edustajilla.
- Pyritään jo nyt saamaan kunnostaminen liikkeelle esim. korjausta kaipaavien rakennusten osalta (työllisyys hanke)

1.1.1997

Lohjan kaupunki ja Lohjan kunta yhdistyivät.

13.3.1997

Ympäristölautakunta.

"Porlan alueen asemakaavan laatiminen on maankäytön suunnittelun kaavoitusohjelmassa v.1997-98.

Lohjan kaupunki on saanut Uudenmaan ympäristökeskukselta Lohjanjärven rantojen suunnittelua varten avustusta 10.000 mk. Ympäristökeskus on hyväksynyt avustuksen käyttämisen Porlan alueen suunnittelua varten. Kaavoitustoimi on neuvotellut Arkkitehtuuritoimisto Jalo Läspän kanssa seuraavanlaisen vaihtoehtotarkastelun suorittamisesta:

1. Perusmateriaali
2. Alueanalyysi
3. Vaihtoehtotarkastelut

Tarkoituksena on vaihtoehtojen käsittelyn jälkeen ryhtyä laatimaan alueelle asemakaavaa. Ympäristölautakunta merkitsee Porlan alueen suunnittelutilanteen tiedoksi."

16.10.1997

Ympäristölautakunta.

”Porlan alueelle on laadittu kolme vaihtoehtoista kaavaluonnosta.

Kaikissa vaihtoehdossa on seuraavat asiat otettu huomioon:

- ns. Porlan lehto on merkitty suojelualueeksi
- vanhainkodin viereinen puistovaraus on kaikissa samanlainen
- ranta-alue on varattu virkistysalueeksi
- pohjavedenottamon lähisuojavyöhyke on otettu huomioon
- pääosa vesialtaista säilytetään
- kalastusmestarin talo säilytetään

Vaihtoehdot ovat seuraavat:

- 0-vaihtoehto Alue säilyy lähes nykyisenkaltaisena. Alueen kalanviljelystoiminta jatkuu ja alueelle voidaan rakentaa rakennuksia kalanviljelylaitosta tai esim. eräissä suunnitelmissa esille tuotua ns. järvikeskuskusta (tutkimuslaitos) varten.
- 1-vaihtoehto Tässä vaihtoehdossa alueelle on esitetty 0-vaihtoehdossa esitetyn lisäksi asuinrakentamista (rivitalo/pienkerrostalo) alueen lounaisosaan.
- 2- vaihtoehto Tässä vaihtoehdossa alueelle on esitetty 0-vaihtoehdossa esitetyn lisäksi asuinrakentamisen tilalle julkisen rakentamisen korttelialue esim. hotellia tai
- jotain muuta julkista rakentamista varten. Lisäksi on tutkittu Lohjan pmjehtijoiden toiminnan sijoittamista Aurlahden venekeskuksen yhteyteen tai alueen länsiosaan osittain täytettävän altaan päälle.

Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle Porlan alueen suunnittelun jatkamista 2-vaihtoehdon perusteella siten, että alueelle laaditaan uusi asemakaava. Lohjan purjehtijoiden toiminnan sijoittaminen tapahtuu yhteistyössä purjehtijoiden ja muiden veneilyseurojen kanssa kaavoituksen yhteydessä.

Ympäristölautakunta päätti siirtää asian käsittelyn.”

13.11.1997

Ympäristölautakunta.

”Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle Porlan alueen suunnittelun jatkamista 2-vaihtoehdon mukaisesti. 2-vaihtoehtoa kehitetään kuitenkin siten, että eteläosan rakentamistehokkuutta pienennetään. Alueelle laaditaan uusi asemakaava. Lohjan purjehtijoiden toiminnan sijoittaminen tapahtuu yhteistyössä purjehtijoiden ja muiden veneilyseurojen kanssa kaavoituksen yhteydessä.

Ympäristölautakunta kiinnittää kaupunginhallituksen huomiota siihen, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin kala-altaiden käyttöönottamiseksi ja kalastusmestarin asuinrakennuksen peruskorjaamiseksi.”

15.12.1997

”Kaupunginhallitus päättää, että Porlan alueen suunnittelua jatketaan 2-vaihtoehdon mukaisesti. Alueelle laaditaan uusi asemakaava. Lohjan purjehtijoiden toiminnan sijoittaminen tapahtuu yhteistyössä purjehtijoiden ja muiden veneilyseurojen kanssa kaavoituksen yhteydessä.

Lisäksi kaupunginhallitus lähettää kala-altaiden käyttöönoton ja kalastusmestarin asuinrakennuksen peruskorjaamisen teknisen keskuksen selvitettäväksi. Kaupunginhallituksen jäsen Teuvo Sarin esitti kaupunginhallituksen jäsen Heikki Karkkusen kannattamana, että 2-vaihtoehtoa kehitetään siten, että eteläosan rakentamistehokkuutta pienennetään.

Avoimena kättennostoäänestyksenä suoritettussa äänestyksessä kaupunginhallituksen esitystä kannattivat jäsenet Eino Alhola, Pirkko Auvinen, Toivo Huhtala, Antero Härmä, Inkeri Kangas, Markku Karppinen, Ritva Peltomaa, Pekka Räsänen, Eira Weckström ja puheenjohtaja Irene Äyräväinen. Jäsen Teuvo Sarinin esitystä kannattivat jäsenet Heikki Karkkunen, Teuvo Sarin ja Pirjo Silvennoinen.

Esittelijän päätösesitys sai kymmenen (10) ja Sarinin esitys sai kolme (3) ääntä. Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän päätösesityksen.”

4.6.1998

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta pyysi Lohjan kaupungilta lausuntoa Porlan laitoksen lakkauttamisen vaikutuksista Etelä-Suomen rehevöityneiden vesien kalataloudelliseen tutkimustoimintaan. Erikoistutkija Markku Kaukoranta oli jättänyt valiokunnalle luonteeltaan ”ei-julkinen” -lausunnon, johon sisältyvästä kehittämis ehdotuksia -osasta pyydettiin erityisesti lausumaan.

17.2.1999

Kaupunginvaltuuston seminaarissa kannatettiin laajasti Porlan kehittämistä osayleiskaava-suunnitelman 1-vaihtoehtoon mukaisesti. Tämä tarkoitti sekä pienkerrostalojen että hotellin sijoittamista alueelle.

1999-2000

Luonnos asemakaavan muuttamiseksi laadittiin osayleiskaavaluonnoksen pohjalta. Rakennusoikeutta oli aluksi yhteensä 12 800 kerros-m², joka väheni käsittelyn edetessä yht. 9500 kerros-m²:iin. Tästä asuinrakentamisen osuus oli 4300 kerros-m², julkisen rakentamisen (hotelli) 4200 kerros-m², kalanviljelylaitoksen 800 kerros-m² ja yleiseen virkistystoimintaan liittyvän rakentamisen 200 kerros-m².

- Alueen lounaisosassa muurimainen porrastettu asuinkerrostalo (III 1/2 krs). Tämän koillispuolella oli yleisten rakennusten tontti (1/2 II 1/2 krs).
- Kalastusmestarin asuinrakennuksessa oli suojelumerkintä ja sen lähiympäristö lampi-neen olivat vesialuetta ja erityisaluetta tutkimuslaitosta varten.
- Alueen koillisin osa oli luonnonsuojelualue.
- Lampialueella oli eriaisteisia virkistysaluemerkintöjä.

Asemakaavaluonnosta käsiteltiin ympäristölautakunnassa neljä kertaa syksyn 1999 ja talven 2000 välisenä aikana, ja 6.3.2000 (§84) kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle ja palata siihen paikan päällä tehtävän katselmuksen jälkeen.

19.08.1999

Ympäristölautakunta.

”Yleistä

Porlan alueella on tällä hetkellä voimassa arkkitehti Birger Brunilan v. 1947 laatima asemakaavajoka vahvistettiin v. 1948. Porla oli vain pieni osa silloisesta asemakaavasta, joka käsitti suurimmat osat Anttilan, Ahtsalmen, Myllylammen sekä Neitsytliiman kaupunginosia. Porlan alue on kaavoitettu kalanviljelytarkoitukseen ja sellaisena se on myös toiminut n. viisikymmentä vuotta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.8.1994 § 106 ranta-alueiden yleissuunnitelman käsittelyn yhteydessä seuraavat Porlan aluetta koskevat tavoitteet:

- Mikäli alueen vuokraaja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ei osoita alueen peruskorjauksen ja toimirman kehittämiseen resursseja vuoden 1994 aikana, tulee kaupunginhallituksen ryhtyä toimenpiteisiin vuokrasopimuksen irtisanomiseksi.
- Mikäli Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toiminta alueella päättyy, alue suurmitte-naan asunto-, matkailu-, ja vapaa-ajan käyttöön.
- Mikäli alueen käyttö tutkimuskäyttöön jatkuu, rantavyöhykkeen virkistyskäyttöä pyritään tehostamaan ja monipuolistamaan. Vuokra-alueeseen kuulumaton osa Ojamonkadun varrella käytetään asuntorakentamiseen.

Vuoden 1995 alussa valmistuneessa Lohjan kaupungin ja kunnan yhteisesti teettämässä Lohjan maankäytön kehityskuvassa Porla sisältyy asumisen kehittämishankkeisiin. Kehityskuvan mukaan Porlaa kehitetään poikkeavana rantapuistikkona, jonka muuttamiselle virkistyskäyttöön luodaan taloudellinen pohja hotelli- ja asuntorakentamisella. Viimeisim-män suunnitelman alueelle, Porlan alueen osayleiskaavaluonnoksen v. 1997, on laatinut arkkitehti Jalo Läspä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Porlan osayleiskaavaaluonnos

PORLAN ALUEEN OSAYLEISKAVALUONNOS

mk 1:1000

ILLUSTRATIO VAIHTOEHTO B

MERKINNÄT

- E erityisalue, kalanviljelylaitos
VL lähivirkistysalue
LV vesiasema-alue, jolle saa sijoittaa huoltorakennuksia
SL luonnonsuojelualue
W vesialue
lv vesialueen osa, jolle saa sijoittaa venelaitureita
et vedenottamo
pmo suojelettava alue
s suojelettava rakennus
pv/s vedenottamon lähisuojavyöhykkeen raja

- kevyt- tai huoltoliikenne
oooo istutettava puurivi
- - - - - katualueen rajan osa, jonka kautta ei saa järjestää ajoneuvoliikennää
o o silitys puusta
o o silitys rakennus, rakennelma
uusi rakennus, rakennelma
x

VP puisto

Lohjanjärvi

W

VL/S

HOTELLI

Ojennontie

Kalati

 ARKKITEHTUURITOIMISTO JALO LÄSPÄ
 SEPÄNKATU 7 08100 LOHJA P/F 019-326220

VESA HONKONEN ARKKITEHDIT KY

Fredrikinkatu 14 B18
 00120 HELSINKI

puh 09-6842 7910
 fax 09-6842 7911

PORLAN ALUEEN
 OSAYLEISKAAVALUONNOS
 VERSIO B
 1:1000

ARK

A

Kaupunginvaltuuston seminaarissa 17.2.1999 kannatettiin laajasti Porlan kehittämistä osayleiskaavasunnitelman 1-vaihtoehdon mukaisesti. Tämä tarkoittaa sekä pienkerrostalojen että hotellin sijoittumista alueelle. Osayleiskaavaluormoksen pohjalta on laadittu luor-mos Porlan asemakaavan muuttamiseksi.

Mitoitus

Kaava-alue on n. 8 ha:n kokoinen. Tästä alueestajää kalanviljelytoiminnan käyttöön n.2ha (E-3). Kaavoitettu kerrostalotontti (AK-41) on noin 1,58 ha:n suuruinen. Yleisten rakennus-ten tontti (Y -9) on ehdotuksessa n. 1,17 ha:n kokoinen. Virkistys- ja suojelualueeksi (VLja SL) yhteenlaskettu pinta-ala on noin 2,5 ha. Asuinrakentamiseen on varattu 4 300 k-m² (e= n. 0,27) ja julkisten rakennusten rakentamiseen 4 200 k-m² (e=n. 0,36). Kerrosalamää-rä on vähennetty verrattuna osayleiskaavaan, jossa asuinrakentamiselle ehdotettiin 7 000 k-m² ja hotellille 5 000 k-m².

Ympäristö

Suurin haaste alueen suunnittelulle on ollut suojeluarvojen sovittaminen rakentamisen suh-teen:

- Porlan alue on tärkeä maamme kalatalouden ja Lohjan kulttuurihistorian kannalta. Alue tulisi säilyä kalanviljelylaitoksena tms. toiminnassa - vähimmillään alaiden alue on muokattava kaupunkilaisia palvelevaksi luontoalueeksi, kalastusaltaiksi tms. kuitenkin niin ettei suojeluarvoja unohdeta. Kalamestarin asuinrakennus tulee suojella.
- Alueella sijaitsee ainutkertainen valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan sisältyvä kohde. Alueen vesitaloutta ei saa muuttaa.
- Alueella on myös vedenottaman suoja-alue. Pohjaveden suojeluun tulee kiinnittää eri-tystä huomiota koko kaava-alueella.
- Alueen luonne säilytetään, mm. rantapuusto on tärkeä ympäristön luonteen kannalta.

Tekninen huolto

Porlan uuden kaava-alueen liittäminen Neitsytlinnanjätevesipumppaamoon (kaava-alueen lounaislaidassa) tällä hetkellä ilman pumppaamassa suoritettavia muutostöitä edellyttää rakennusten alinta lattian korkeustasoa +35. Neitsytlinnan jätevesipumppaamo on raken-nettu jo v.1974 ja se joudutaan saneeraamaan, todennäköisesti jo v.2001. Saneerauksen yhteydessä voidaan huomioida uusi kaava-alue pumppaamon paikkaa ja korkeusasemaa suunniteltaessa.

Rakentaminen

- Kaavamääräyksiin on pyritty varmistamaan kerrostaloasuntojen suotuisaa suuntausta. Rakennukset tulisi porrastaa ja jokaisella asunnolla tulee olla asutokohtainen piha tai terassi. Ennen talojen rakentamista tulee luonnollisesti täyttää kolme lammikkoa.
- Hotellirakentamiselle varattu rakennusala kiertyy pienen lammen ympärille. Rakennus-ala vastaa n. 250 asiakkaalle soveltuvaa hotellia. Maaston korkeuserot mahdollistavat rakennusmassan piilottamisen rinteeseen niin, että alueen vihreä yleisilme säilyy. Ho-tellin rakennusmassan tulee olla porrastettu niin, että kadunpuoleinen osa on enintään viisikerroksinen ja rannanpuoleinen osa yksikerroksinen. Kadunpuoleinen osa on kui-tenkin korkeintaan kaksikerroksinen kadulle päin.
- Hotellilla ja asuinrakennuksilla tulisi olla yhtenäinen yleisilme.

Esittelijän muutettu päätösesitys:

Ympäristölautakunta merkitsee asemakaavan muutosluonnoksen tiedoksi.

Esittelijän muutettu päätösesitys hyväksyttiin”

16.9.1999

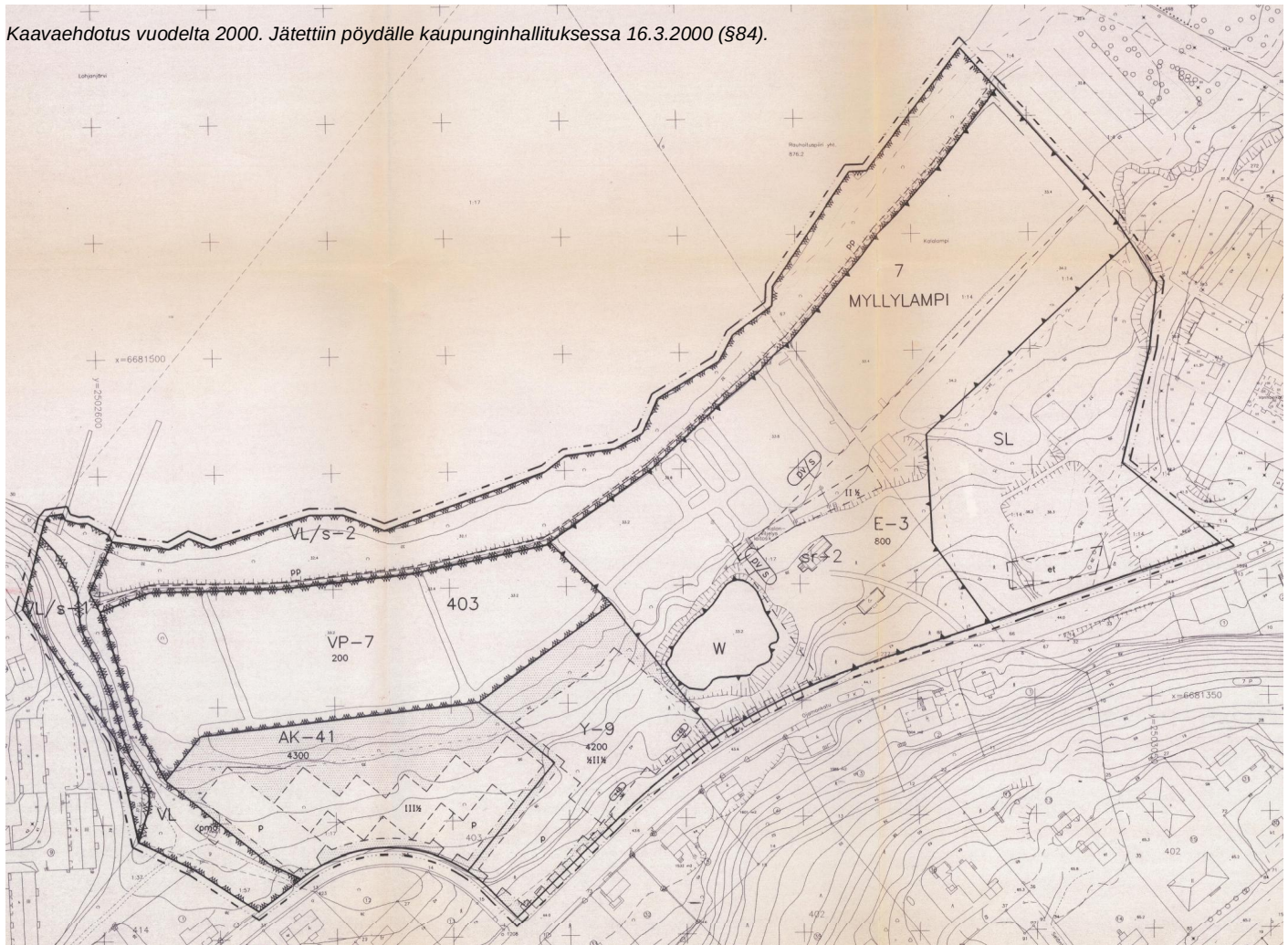
”Ympäristölautakunnassa käydyin keskustelun aikana todettiin asemakaavaluonnoksen mukaisen hotellirakennuksen rakennusalan liian sitovaksi. Lisäksi ei ole takeita siitä että hotelli toteutuisi juuri kyseiselle paikalle.

Ympäristökeskuksessa on 8.9.1999 muutettu hotellirakennusten korttelialuetta yleisten ra-kennusten korttelialueeksi, kuitenkin siten, että hotellin rakentaminen on myös mahdollinen. Kyseinen rakennusala on muutettu yksinkertaisemmaksi ja joustavammaksi. Rakennusala tukeutuu Ojamonkatuun ja rajaa täten katutilaa. Yhteys rantaan on myös osoitettu. E-alue

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Kaavaehdotus vuodelta 2000. Jätettiin pöydälle kaupunginhallituksessa 16.3.2000 (§84).

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

AK-41

Kerrostalojen korttelialue.

Rakennukset saa kytkeä toisiinsa. Jokaisella asunnolla tulee olla asuintoimiva piha tai terassi/parveke. Rakennuksen julkisivumateriaalin tulee olla vaalea. Rakennusluokituksen tai rakennusluokituksen estämättä saa rakennukseen liittyen rakentaa lasihuoneita jossa 3 seinää on lasia. Maanalaista tiloja ei saa rakentaa. 1 autopaikka on rakennettava 75 kerrosneliötä kohti. Enintään 8 autopaikkaa saa rakentaa riviin. Enintään 8 paikan rivit on erotettava toisistaan pensasistutuksilla. Rakennettaessa on olemassaoleva puusto pyrittävä säilyttämään.

Y-9

Yleisten rakennusten korttelialue.

Alueelle saa myös rakentaa hotellin. Rakennuksen julkisivumateriaalin tulee olla vaalea. 1 ap/100 kerrosneliötä on rakennettava tontille. Enintään 8 autopaikkaa saa rakentaa riviin. Enintään 8 paikan rivit on erotettava toisistaan pensasistutuksilla.

Puisto.

Alueelle saa rakentaa yleiseen virkistystoimintaan liittyviä rakennuksia. Alueen hoidon tulee perustua laadittavaan puistosuunnitelmaan.

Lahivirkistysalue.

Lahivirkistysalue, jossa alueen luontotyypin ominaispiirteet tulee säilyttää.

Lahivirkistysalue, jossa ranta-alueen ominaispiirteet tulee säilyttää.

Eritysalue, joka varataan tutkimuslaitosta varten.

Luonnonsuojelualue.

Vesialue.

3 m sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Ohjeellinen tontin raja.

Katualueen rejan osa, jonka kohdalla ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Purkamisesta on hankittava museon lausunto. Rakennuksessa tehtävien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne säilyy.

Yhdyskuntateknistä huoltoon palveleva alueen osa.

Koko kaava-alue on tärkeällä pohjavesialueella. Alueella ei saa rakentaa laitosta, joka vaarantaa pohjaveden laadun.

Korttelialueilla, jotka sijaitsevat tärkeällä pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjavesien suojeluun.

Pysäköinti- ja varastoalueet on päälystettävä vettä läpäisemättömällä materiaaleilla. Sade- ja sulamisvedet on alueella johdettava öljynerotuskaivojen kautta viemärisä pinta- ja pohjaveden kannalta turvallisesta paikkaan.

Viemärit on rakennettava tiiviiksi siten, että mitään jätevettä ei pääse maaperään.

Kaikki säiliöt, jotka on tarkoitettu pohjavesien laadulle vaarallisten aineiden, on sijoitettava tiiviiseen katettuun suoja-altaaseen. Suoja-allas on sijoitettava joko rakennuksen sisätiloihin tai maan päälle. Altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä.

Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä likaavia aineita.

Kadut ja tiealueet on päälystettävä vettä läpäisemättömällä materiaaleilla. Niiden sivorat sekä tarvittavat leikkaukset ja penkereet tulee tiivistää siten, että voidaan estää mahdollisesti maahan päässeen pohjaveden laadulle vaarallisten aineiden joutuminen pohjaveeseen.

Rakentaminen on tehtävä siten, ettei aiheuteta haitallista pohjaveden purkautumista tai haitallisia muutoksia pohjaveden pinnankorkeuteen.

Korttelin on laadittava erillinen sitova tonttijako.

LOHJA 11.8.1999, 8.9.1999, 3.11.1999, 9.2.2000
LOHJAN YMPÄRISTÖKESKUS

Harriet Herlin-Kerosuo
kaupunginarkkitehti

Heikki Rouvinen
kaavoitusjohtaja

Pohjakartta on kaavoitusmittausasetuksen mukainen.

Erkki Eskola
kiinteistöinsinööri

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt

8

tulee n. 0,5 hehtaaria suuremmaksi kuin 19.8.1999 esillä olleessa kaavaluonnoksessa esitettiin. Y -alue (ent. KLR- alue) pienenee vastaavasti n.1400 m² ja AK-41-alue n.1200 m². Muita muutoksia ei ole tehty.

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta hyväksyy asemakaavan muutosluonnoksen ja asettaa sen alustavasti nähtäville RakA 154 §:n mukaisesti ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Esittelijän muutettu päätösesitys:

Asia jätetään pöydälle.

Päätös:

Esittelijän muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

18.11.1999

Lautakunnassa kiinnitettiin 16.9.1999 huomiota rakentamisen määrään ja autopaikkatarpeeseen. Ympäristökeskusta pyydettiin tutkimaan rakentamistehokkuuksia uudelleen. Asemakaavanmuutosluonnosta on muutettu poiketen v. 1997 laaditusta alustavasta osayleiskaavaluonnoksesta.

- Asuinrakennusten kortteli on pienennetty n. 0,4 ha:lla ja suunniteltu siten, että se voidaan jakaa kahdeksi tontiksi. Kortteli on muutettu esityksessä n. 1,58 ha:n suuruiseksi, johon saa rakentaa 4- tai 5-kerroksisia kerrostaloja, yhteensä enintään 4 300 k-m² (2700 k-m² vähemmän kuin 16.9.1999 ehdotettiin).
- Perustamisolosuhteet on otettu paremmin huomioon sijoittamalla rakentaminen ylärinteeseen.
- Pysäköinti on sijoitettu korttelin rajoille. Autopaikkoja on varattu 1/75 k-m² kohti.
- Yleisten rakennusten korttelia on vastaavasti suurennettu ja asemakaavamerkinnät ja -määräykset on väljennetty niin, että sille sopisi mikä tahansa yleisten palvelujen rakennus. Korttelin koko on 1,17 ha ja rakennusoikeus 4200 k-m² (800 k-m² vähemmän kuin 16.9.1999 ehdotettiin). Kortteliin mahtuu noin 44 autopaikkaa mikä vastaa normia 1/100 k-m².
- Koko kaavan rakennusoikeus pienenee aikaisempaan esitettyihin lukuihin nähden 3 500 k-m²:llä. Autopaikkojen määrää on lisätty.

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta asettaa kaavanmuutosluonnoksen alustavasti nähtäville RakA 154 §:n mukaisesti ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Keskustelu:

Keskustelun kuluessa ympäristölautakunnan varajäsen Raimo Liitsola teki seuraavan muutosehdotuksen asemakaavamääräyksiin:

"Kaavamääräyksissä edellytetään autopaikkojen osalta, että niitä on rakennettava seuraavasti: yksiöt ja kaksiot 1 autopaikka/asunto, 3 huonetta + keittiö 1,5 autopaikkaa/asunto, isommat asunnot 2 autopaikkaa/asunto."

Raimo Liitsolan esitys ei saanut kannatusta.

Päätös:

Esittelijän päätösesitys hyväksyttiin."

7.2.2000

Rakennettavuusselvitys. Insinööritoimisto H. Linna Oy

17.2.2000

"Porlan asemakaavan muutosluonnos on ollut nähtävillä RakA 154§:n mukaisesti 7-20.12.1999. Lausunnot pyydettiin ympäristönsuojelupäälliköltä, museonjohtajalta, terveystalouden johtajalta, Uudenmaan liitolta ja Uudenmaan ympäristökeskukselta. Huomautuksen ovatjättäneet Lohjan seudun ympäristöyhdistys ry, Rantakantin asukas-yhdistys

ry, Tytti ja pekka Hägerström sekä Pekka Ilmarinen. Lyhennelmät lausunnoista ja huomautuksista sekä ehdotus ympäristölautakunnan vastineiksi jaetaan erikseen.

Insinööritoimisto Harri Linnan laatima alueen rakennettavuusselvitys valmistui 4.2.2000. Selvityksen mukaan rakennettavat rakennukset on varauduttava perustamaan paaluille. Korttelin sisäisiä putkilinjoja rakennettaessa tulee varautua paikoin putkikaivannon tuentaan pohjan vahvistukseen. Rakennettaessa lähellä nykyisiä altaita (tai kohdalla) ja alavirnmilla osilla korttelia tulee maarakentamisessa varautua esirakentamiseen. Paikoin pinnassa havaittu, maastollisesti ylermällä tasolla sijaitseva, kuivakuorikerros tulisi ulkoalueiden suunnittelussa pyrkiä säilyttämään ehjänä. Toisaalta näillä alueilla tulisi välttää paksuja täyttöjä.

Mikäli kellareita suunnitellaan tulee varautua kalliisiin vesitiiviisiin maanalaisiin betonirakenteisiin ja rakentamisessa peruskai vannon tuentaan, koska savikerrokset ovat pehmeitä ja pohjaveden pinnan taso korkealla (+36,41 25.1.2000).

Kaavaan on edellisen takia lisätty määräys, ettei maanalaisia tiloja saa rakentaa. Asuinrakennuksia on siirretty mahdollisimman lähelle Kalkkivuorenkatua.

Kaavaluonnosasiakirjat on nyt muutenkin muutettu lausuntojen, huomautusten ja rakennettavuusselvityksen perusteella. Lisäksi on luotu perusta alueen ottamiselle paremmin virkistyskäyttöön rajaamalla rakennuskorttelit siten, että rantaan muodostuu puistoalue, VP-7. Puisto voisi rakentaa ns. teemapuistoksi (pelejä, leikkejä, kalastusta ..).

Ympäristönsuojelupäällikön lausunnon johdosta on alueen länsilaidan rinteeseen lisätty VUs-1-merkintä: lähivirkistysalue, jossa alueen luontotyyppin ominaispiirteet tulee säilyttää.

Museonjohtajan lausunnon johdosta on kalastusmestarin rakennuksen suojelumerkintä täydennetty.

Uudenmaan liiton, Uudenmaan ympäristökeskuksen sekä Lohjan seudun ympäristöyhdistyksen lausuntojen takia on pohjavesialueella sallittavat toimenpiteet tarkennettu.

Lisäksi on kaavaselostukseen lisätty luku "Asemakaavan vaikutusten arviointi".

Asuinrakennusten korkeus on madallettu 4½:sta 3½:een.

Lisäksi on pieniä teknisluontoisia tarkistuksia tehty.

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta esittää Myllylammen kaupunginosan korttelin 403 ja siihen liittyvien erityis- suojelu- ja virkistysalueiden asemakaavan muutosehdotuksen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ja asetettavaksi MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville.

Päätös:

Hyväksyttiin."

6.3.2000

Kaupunginhallitus.

"Päätösesitys:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Myllylammen kaupunginosan korttelin 403 sekä siihen liittyviä erityis- suojelu- ja virkistysalueita koskevan asemakaavan muutosehdotuksen ja asettaa senjulkisesti nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle ja palata siihen paikan päällä tehtävän katselmuksen jälkeen."

KUULUTUKSET JA VIRAT

LOHJAN KAUPUNKI KUULUTUS

ANTTILAN ja MYLLYLAMMEN kaupunginosien asemakaavojen muutoslunnokset sekä HAAVASLAHDEN rantakaavan muutoslunnokset ovat alustavasti RAKA 154 §:n mukaisesti nähtävillä 7.-20.12.1999 Lohjan kaupungin ympäristökeskuksessa (Monkola, 4. kerros, C-käytävä), os. Karstuntie 4, Lohja.

ANTTILAN muutos koskee osaa korttelia 108. Alue sijaitsee Nummentien ja Suurlohjan kadun välisellä rinnealueella rajoittuen Nummentien varrella omakotitontteihin, Suomen Adventtikirkkoon ja Äsvallan alueeseen.

MYLLYLAMMEN muutos koskee korttelin 402 tontteja 14 ja 15. Alue sijaitsee Ojamonharjun, Selänteekadun ja Laurinpuiston rajoittamalla alueella.

MYLLYLAMMEN muutos koskee korttelia 403. Alue sijaitsee entisen Porlan kalanviljelylaitoksen alueella rajoittuen Lohjanjärven rantaan ja Ojamonkaatuun.

HAAVASLAHDEN luonnos koskee tiloja Hirvikallio RN:o 1:308, Outamäki RN:o 1:278, Ristakia RN:o 4:5, Pähkinäkallio RN:o 1:307, Outanokka RN:o 1:238, Kämpälämäki RN:o 1:277 ja Palomäki RN:o 4:4. Alueet sijaitsevat Paloniemen kylässä, Outamonjärven rannalla, Karstuntien molemmin puolin.

Luonnoksia koskevat huomautukset on tehtävä kirjallisesti ympäristölautakunnalle osoitettuna nähtävilläoloajan kuluessa, os. PL 71, 08101 Lohja.

Lohjalla 2.12.1999

LOHJAN YMPÄRISTÖKESKUS

9.4.2002

Lohjanjärven suojeluyhdistys ja Lohjan virkistyskalastajat ry. esittävät kaupungille aloitteen Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta kaupungin alueelle. Aloitteessa ehdotetaan, että ”kansallinen kaupunkipuisto,”Lohjan järvipuisto” muodostetaan seuraavasti: puiston ytimenä olisi Porlan ja Aurlahden ranta- ja lehtoalue, mistä puisto jatkuisi Haikarin kautta Liessaaren kaupungin omistamiin osiin, kattaisi (kaupungin omistamat) Ollisaaren, Immoon, Hevossaaren, Kaurasaaren ja Sitoon. Puistoon liitettäisiin myös edellä mainittuun alueeseen rajoittuvat tai niitä ympäröivät Lohjanjärven osat.”

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisedellytyksiä on käsitelty laajemminkin kaupungin kaavoituksessa vuosina 2002-2010. Selvitystyön tuloksena päädyttiin vuonna 2004 alustavaan suunnitelmaan Lohjan kansallisesta kaupunkipuistosta, joka käsittäisi Lohjanharjua, Lohjanjärven rantavyöhykettä sekä Lohjanjärven saaria – yhteensä noin 200 hehtaaria maapinta-alaa. Tästä alustavasta suunnitelmasta on aikanaan keskusteltu ympäristöministeriön edustajan kanssa ja todettu esitettyä 200 hehtaaria laajemminkin kokonaisuudessa olevan kansallisen kaupunkipuiston kriteereillä arvioituna haasteita, jotka liittyivät alueen hajanaisuuteen, epäjatkuvuuskohtiin ja erityisesti maanomistusoloihin. Varsinaista hakeusta kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjan kaupunki ei ministeriön käsiteltäväksi ole päättänyt jättämään.

11.12.2003

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin Porlan kaavoitusratkaisun periaatteita. Lautakunnalle esiteltiin luonnosmateriaali, jossa rakentaminen sijoittui Ojamonkadun ja Kalkkivuorenkadun varteen ja painottui lounaisnurkkaan. Lounaisnurkkaa oli tutkittu tarkemmin asuin-kerrostalorakentamisen kohteena. Kantavana kaupunkikuvallisena teemana oli näkymien avaus Ojamonkadun suunnasta Aurlahdelle. Muu alue hahmoteltiin edellisen luonnoksen tavoin virkistys- ja suojelualueiksi. Tavoitteena oli säilyttää lammet osana virkistysalueita ja liittää ranta-alue omaleimaiseksi jatkeeksi Aurlahden kaupunkimaisemalle rantapuistolle. Samalla sekä varsinaista rantareittiä kohti Haikaria että poikittaisia kevyen liikenteen yhteyksiä voitaisiin kehittää vastaamaan paremmin tarpeita. Ympäristölautakunta hyväksyi uuden luonnoksen ratkaisuperiaatteet (§342) ja päätti jatkaa luonnoksen työstämistä.

28.9.2004

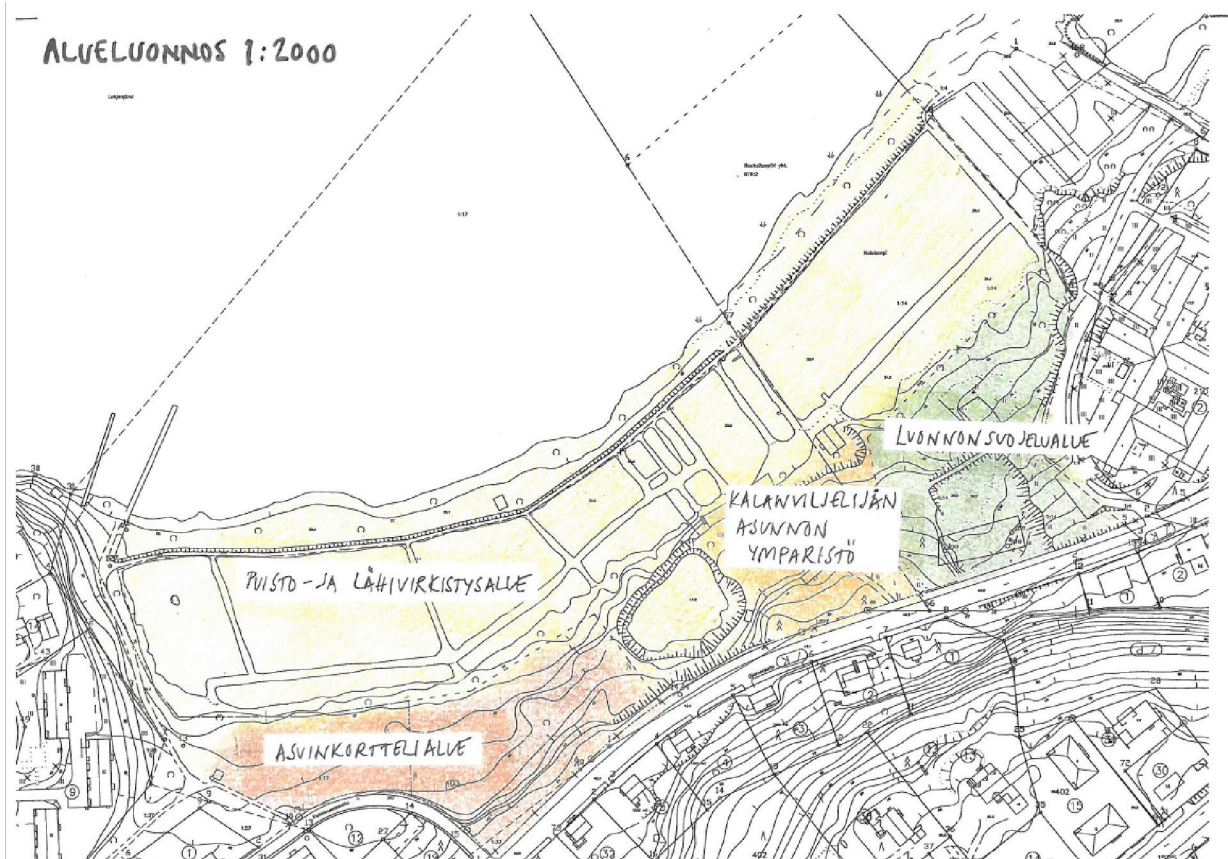
Kaavoitusseminaari. Syyskuussa 2004 laadittiin Porlan osa-alueille vaihtoehtoja kaavoitusseminaaria varten. Eri osa-alueiden vaihtoehtoisilla ratkaisukombinaatioilla pyritään hahmottamaan Porlan asemakaavoituksen tulevan ratkaisumallin mahdollisuuksia. Vaihtoehtojen kautta voidaan pohtia, minkälaisia mahdollisuuksia Porlan osa-alueiden kehittämisessä voisi olla ja miten eri vaihtoehtoja voidaan yhdistellä. Eri osa-alueiksi hahmoteltiin lammikkoalue, lehtojensuojelualue alueen pohjoisosassa, kalastusmestarin asunnon ympäristö sekä alueen lounaisnurkka Ojamonkadun ja Kalkkivuorenkadun tuntumassa. Näiden osa-alueiden vaihtoehtoisia ratkaisuja yhdistelemällä voidaan Porlan kaavoitusta pohtia eteenpäin.

- Lammikkoalue: Poriaan johtavaa reitistön kehittäminen lammikoiden tuntumassa. Pohjoisosa voisi olla luonnonmukaisempi kuin lammikkoalueen eteläosa, koska sen ja Ojamonkadun väliin jää luonnonsuojelualue. Alue jää näin luontaisesti suojaisemmaksi. Lammikoiden eteläosa olisi myös mahdollista toteuttaa rakennetumpana puistona, jolloin lammikoita voitaisiin muotoilla ja alueelle sijoittaa ilmeeltään keveitä paviljonkimaista puistorakentamista (esim. huvimaja, piknik-pöytäryhmiä, laituri Aurlahdelle tms). Näille voidaan myös halutessa antaa rakennusoikeutta (kuten kaavaluonnoksessa v. 2000). Rantareitin varrelle sijoitettaisiin istuskeluryhmiä. Ympäristörakentamisessa tulisi ottaa alueen arvokas luonto sekä toiminnan ja ympäristörakentamisen historia erityisellä tavalla huomioon. Läntisimmässä laidassa on asemakaavalla suojeltava pähkinälehto.
- Lehtojensuojelualue koillisosassa: vaihtoehdot eivät mahdollisia. Toimenpiteet tehdään vireillä olevan hoitosuunnitelman puitteissa.
- Kalamestarin asunnon ympäristö: pihapiirin kehittäminen uudisrakentamisella mahdollista. Rakennus tulisi pyrkiä säilyttämään. Säilyttämisen edellytys on rakennuksen

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Alueluonnos 2004, Ympäristölautakunta 11.12.2003

VIISTOKUVA LUONNOKSESTA

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Vuonna 2004 kaavaehdotuksesta annettuja mielipiteitä.

PM

Lohja, 17.3.2004

Markku Kaukoranta, Markku Kurki & Pekka Ilmarinen

Visioita Porlan alueen kehittämiseksi

Lähtökohhta: Lohjan keskustan kupeessa kohta 90 vuotta sijainnut ja alkuperäisenä säilynyt Porlan kalanviljelylaitoksen alue on nähtävä ainutlaatuisena voimavarana ja mahdollisuutena, josta voidaan kehittää alueellinen nähtävyys ja erityistoimintojen keskus.

Porla on koko maattamme ajatellen aivan poikkeuksellinen kokonaisuus, missä ihmisen muokkaama upea vesiluontoympäristö yhdistyy erikoislaatuiseen kulttuurihistoriaan. Alueen kehittämisessä on lähdettävä näiden erikoispiirteiden säilyttämisestä ja hyödyntämisestä. Tällaisen Porlan arvo tulee vastaisuudessa entisestäänkin kasvamaan.

Riippumatta siitä, toteutuuko ehdotettu kaupunkipuisto tai ei – kysymyksen on kansallisen statuksen saamisesta alueelle – toimii Porlan alue mitä luontevimpana kaupungin keskustassa olevana yhdistävänä järvi- ja harjualueena. Porla on nykyiselläänkin kaupunkilaisten rakastama ehynä säilynyt ulkoilualue, jossa ihmiset voivat käydä katsellessa lintuja ja kaloja. Aasukat ovat useasti tuoneet esiin huolensa Porlan säilymisestä; ainakaan hotelli- ja muut alueelle ehdotetut tehokasta rakentamista edellyttävät hankkeet eivät ole saaneet laajempaa kannatusta. Kunnostettuna Porla voi kehittyä kaikkien lohjalaisten todelliseksi luontokohteaksi – olohuoneeksi, jota kelpaa esitellä vieraillekin!

Kaupunkipuistoesityksessä ideoitua mallia tulee kaupungin joka tapauksessa lähtä kehittämään ja kytkeä siihen myös uusia kohteita: esimerkiksi Villa Haikari, Ojamon rautakaivos jne. Kun katsoo Lohjan matkailusivuilta esiteltyjä nähtävyyksiä, puoltaisi Porla kunniaakkaasi paikkaansa jo nykyisessäkin muodossaan; täytyy muistaa, että matkailun alueella ihmiset lisääntyvässä määrin etsivät erityiskohteita, joita ei muualta löydy. Voimakkaasti kehittyvä, koko pääkaupunkiseutua palveleva järvinatkaileu saisi Porlasta merkittävän vetovoimapiirteen.

Porlan erityispiirteisiin nojautuva **kehittämiskonseptio** on **järviluontokeskus**, jossa toimisivat erityisesti Karjaanjoen vesitön kalatalouden tarpeita palveleva kalanviljelylaitos, vesistöjen kunnostukseen erikoistunut osaamiskeskus sekä yleisölle tarkoitettu opastuskeskus akvaario- ja näytellytöineen. Porlan opastuskeskuksessa esiteltäisiin Etelä-Suomen rehevään vesiluontoon ja sen suojeluun liittyviä pysyviä ja vaihtuvia näytelmiä. Järvisuojeluun liittyvät alueen kouluja ja muita oppilaitoksia sekä tutkimuskohteita edustavat materiaalit näiden tarpeisiin. Professori Heikki Järnefeltin Porlassa aloittama ja vuosikymmeniä siellä jatkunut Helsingin yliopiston limnologian perusopetus ja -tutkimus voisi myös liittyä järvisuojelun toimintoihin. Osa Lohjan ympäristötoimen palveluista voitaisiin luontevasti keskittää Porlan alueelle rakennettaviin ja kunnostettaviin tiloihin.

Porlan perinteistä kalanviljelylaitosta voidaan kehittää erityisesti Karjaanjoen vesistöalueen taimenkantojen emokalaston perustamis- ja säilytyspaikkana ja jatkaa välillä keskeytynyttä kehitystä luonnon vesissä hyvin menestyvän taimenen ”luomistukkaan” tuottamiseksi. Porlan luonnonolosuhteita muistuttavat lammikot mahdollistavat tämän. Tälläkin asialla on nyt kova kiire, koska Suomenlahden meritaimenkantojen nykyisillä laitoskannoilla ovat viime vuosina tuottaneet lähes nollatuloksia. Kyseessä ovat laajat velvoiteistukset, jotka eivät siis kompensoi mm. jätevesikuormituksesta aiheutuvia kalatalousvahinkoja. Erityisen ajankohtaista on juuri nyt Etelä-Suomessa paikotellen säilyneiden heikkojen taimenkantojen elvyttäminen viljelytoimenpiteillä.

Suomenlahden meritaimenkantojenhan on RKT:n aivan tuoreessa tutkimuksessa todennut olevan jo häviämisen alla!

Porlaa voidaan kehittää vesistöjen tilan parantamiseen ja kunnostukseen keskittyvänä **osaamiskeskuksena ja yrityshautomona**. Keskus suunnittelisi ja toteuttaisi toimeksiantoina sekä virtavesien että järvien kunnostuksiin liittyviä hankkeita. Tuolloin kyseeseen tulisi myös vesistöjen valuma-alueilla tapahtuva suunnittelu ja kunnostaminen (eroosion vähentäminen ym.) sekä ilman muuta myös vesistöjen hoidossa tärkeiden ja uhanaisten kalakantojen viljely. Keskukseen voitaisiin keskittää tälläkin hetkellä esimerkiksi Hiidenvedessä meneillään olevan hoitokalastuksen ja muun vesistökuormituksen menetelmien kehitys- ja tutkimustoimintaa yhteistyössä Helsingin yliopiston, SYKE:n ja RKT:n kanssa. Hiidenvedellehän on juuri valmistunut kunnostussuunnitelma, jonka rahoittamisen yhtenä osapuolena on juuri Lohja. Keskuksesta voitaisiin myös tilata ostopalveluna esimerkiksi järvien hoitokalastusnuottauksia.

Vesistöjen kokonaisvaltaiseen seurantaan, suunnitteluun ja kunnostamiseen Suomea velvoittaa erityisesti EU:n vesipolitiikan puitteiden tiiviivä. Asia on myös juuri nyt hyvin ajankohtainen, koska MMM:ssä on valmistumassa maaliskuun lopussa kalataloudellisten kunnostusten kehittämistyöryhmän muistio. SYKE on puolestaan juuri saamassa valmiiksi hankkeen, jossa uusitaan ja modernisoidaan pahasti vanhentunut järvien kunnostusopas.

Toimenpide-ehdotuksemme: Porlan alueen kaavoituksessa lähdetään edellä esitetystä konseptista, eli hylätään muut, kuin juuri tätä tukevat hankkeet. Alueelle kaavoitetaan vain Porlan järvisuojelun kehittämiseen liittyviä rakentamista ja toimintoja. Rakentamisen tarvitsema rahoituspohja voisi perustua Lohjan kaupungin, mahdollisesti ympäristö kuntien ja yksityisten tahojen muodostamaan konsortioon. EU:n rahoitusta (KOR) on saatavissa Porlan kalanviljelylaitoksen kalan- ja ravunviljelytoiminnassa tarvittaviin investointeihin. Tukea voivat tällöin saada yritykset, yhteisöt, viranomaiset ja elinkeinonharjoittajat. Laitoksen on kuitenkin tätä ennen oltava TE-keskuksen vesiviljelyrekisterissä. Tuen määrä voi olla maksimissaan 40 % kokonaiskustannuksista.

Hyvänä esimerkkinä kunnan tekemästä panostus- ja kehitystyöstä toimii Kotkaan rakennettu Maretario. Kotkan kaupunki ei ainoastaan rakentanut kyseistä kohdetta vaan myös rahoittaa Helsingin yliopistoon perustetun Maretarion tiloissa työskentelevän professorin viran. Maretariosta on kehittynyt nopeasti Kotkan tärkein turistikohte. Esittämämme konseptin avulla Porla voi kehittyä Lohjan merkittävimmäksi nähtävyydeksi.

PORLAN KEHITTÄMINEN

”Raskaampi” vaihtoehto

Kaiken perustana sama, kuin kevyemmässä vaihtoehdossa, eli Porlan kalanviljelylaitoksen alueen hyödyntäminen säilyttämällä sen omaleimainen ympäristö mahdollisimman hyvin. Alueen arvo on sen lähes satavuotiaiden kalanviljelylammikoiden ja hienon rantalehtoluonnon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja rakenteiden muodostamassa kokonaisuudessa, joka on säilynyt kaupungin keskustan läheisyydessä ihmeteltävän hyvin. Ojamonkadun kaakkoispuolella oleva vanha, tiheä metsäpuisto muodostaa ikään kuin esiripun, joka eristää alueen hyvin ympäröivästä maailmasta, kohtalaisesti jopa liikenteen melulta.

Tehokkaamman järvisuojeluvaihtoehdon erot kevyempään ovat siinä, että nykyisen vanhan hautomon (joka tässä vaihtoehdossa kunnostetaan toimivaksi kalanviljelymuseolaitokseksi) yhteyteen rakennetaan jatko-osa järvisuojelun tarvitsemia toimintoja varten (A, ks. kartta). Hautomon louunaispuolelle, ns. Pihallammikon ja alapuolisen lammikkoalueen väliin rakennetaan Lohjanjärven ja muun eteläisen Suomen järvelästä esittelevä akvaariorakennus siten, että rakennuksen Pihallammikon puoleinen seinä on osittain lasista, jonka läpi aukeaa vedenalainen näkymä pihallammikkoon (B) (Ks. Läspan ja RKT:n suunnitelmat). Hautomon uusi osa ja akvaariorakennus suunnitellaan ja rakennetaan vanhan hautomon korkuisina, siten että niiden katto muodostaa Porlan pihan tasolla olevan nurmipäällysteisen pation. Näin ei muuteta alueen yleisilmettä mitään suunnalta.

Alueen kaavoituksessa luovutaan kokonaan suunnitellusta kerrostalorakentamisesta Ojamonkadun ja Porlan väliselle alueelle. Mieluiten alue jätetään luonnontilaiseksi puistometsäksi; tällaisena sen arvo tulee vuosien myötä entisestään kasvamaan. Mutta jos kehittyvä järvisuojelun tai esimerkiksi alueelle mahdollisesti järvisuojelun yhteyteen sijoitettavain toimintojen (esim. Lohjan ympäristötoimen) vaativat suurempaa lisärakentamista, on se mahdollista aivan Ojamonkadun ja Kalkkivuorenkadun risteysten (C) siten, että Porlaa suojaavaa metsä säilyy mahdollisimman ehjänä. Porlan nykyinen rakennuskanta kunnostettuna ja osin laajennettuna ja tarvittaessa korvaamalla Porlan pihapiirissä sijaitseva liiterirakennus (D) tyylillä sopivalla uudisrakennuksella antaa ainakin alkuvaiheessa riittävät puitteet järvisuojelutoiminnan kehittämiseksi.

On tärkeää, että kaikki mahdollinen rakentaminen ja alueelle sijoitettavat toiminnot liittyvät ja tukevat Porlan alueen kehittämistä järviluontokeskuksena.

Lohjanjärven suojeluyhdistys ry.

Lohjan kaupunki
Kaupunginhallitus

Porlan alueen kaavoitus

Lohjanjärven suojeluyhdistys ry:n ja Lohjan Virkistyskalastajat ry:n 9.4.2002 päivätyssä yhteisessä aloitteessa kaupunkipuiston perustamiseksi kattamaan Aurlahden ranta-alueita ja kaupungin edustan saaret todetaan mm.:

”Puiston lähinnä kaupungin keskustaa oleva osa, Porlan kalanviljelylaitoksen alue, toimisi puiston opastus- ja informaatiokeskuksena. Alue sinänsä on todellinen helmi, luonnon ja ihmistoiminnan muovaama ainutlaatuinen maisemallinen kokonaisuus. Opastuskeskus voitaisiin luontevasti sijoittaa vanhan kalanviljelylaitoksen museaaliseen arvokkaisiin rakennuksiin, joissa voitaisiin esitellä yleisölle eteläisen Suomen järviluontoa ja sen suojelun ja rehevöityneiden vesien kunnostus-, tutkimus- ja uhanaisten kalakantojen viljelytoimintaa. Porlaan olisi sijoitettavissa myös eteläisen Suomen kalastoa esittelevä akvaario, joka lisäisi alueen matkailullista arvoa. Porlaa kehittämällä siitä voidaan muodostaa koko Etelä-Suomea palveleva monipuolinen ja –toiminen vesistöjen kunnostuksen osaamiskeskus.

Porla muodostaa myös yhteyden Lohjanharjun suuntaan, mikäli puistoon halutaan liittää osia siitä.

Puistosuunnitelmaa tehtäessä voidaan kaavaan tehdä varaus esimerkiksi katualueeseen rajoittuvalle osalle osaamiskeskuksen mahdollisesti tarvitsemaa lisärakentamista varten”.

Lohjan kaupungin toimesta on nyt kuitenkin käynnistetty suunnittelu, joka tähtää alueen eteläosan rakentamiseen.

Mielestämme alueen osittainenkin rakentaminen heikentää Porlan alueen käyttöä virkistysalueena ja puistona ja on myös ristiriidassa kaupunkipuistoa koskevan esityksemme tavoitteiden kanssa.

Esitämme, että kaupunki lopettaa alueen asuntorakentamisen tähtäävän suunnittelun..

Lohjalla 24.6.2004

Lohjanjärven suojeluyhdistys ry.

Markku Kurki
puheenjohtaja

Lohjan keskushallinto
Saap. 24.6.2004
Tunnus/säil.paikka:
283/72/102

- kaupungin s. keskus
- aj
- kh

käyttö. Toiminnaltaan uudisrakentaminen voisi liittyä esim. hahmoteltuun kansalliseen kaupunkipuistoon (esim. järvi-informaatiokeskus) tai vanhusten palveluasumiseen (vieressä vanhainkoti olemassa olevine palveluineen). Vaatii toteuttajatahon.

- Alueen lounaisnurkka: Asuinrakentaminen olisi mahdollista tällä osa-alueella. Asunnoista saisi avattua järvinäkymiä, samoin vastapäisistä olemassa olevista Ojamonkadun itäpuolen ok-taloista. Vaihtoehtona osa-alueen kunnostaminen puistoksi. Kävely-yhteys Ojamonkadulta lammikkoalueelle avaisi samalla pienen näkymän kadulta järvelle.

Kaavoitettavan rakennusoikeuden määrään vaikuttavat maaperän perustettavuus ja pohjaveden korkeustaso, joista ei ole varmuutta nykyisillä tiedoilla. Tiedossa on kuitenkin, että perustukset täytyy varautua paaluttamaan. Pohjaveden pinnan tasot vaihtelevat eri kohdissa maastossa, ja lisätietoa pohjavesiolosuhteista tarvitaankin jatkosuunnittelua varten. Korkeuserot edesauttavat ehdotetun rakennusoikeuden sijoittelussa olemassa olevan rakennuskannan rinnalla, mutta vaikeuttavat autopaikoituksen sijoittelua.

Mahdolliset osa-alueiden rakennusoikeudet: Kalamestarin asunnon ympäristö 3500 m², lounaisnurkan asuinkortteli 10 000 m² ja lammikkopuisto esim. 200 m².

8.9.2008

Lohjan rantaraitti. Ideointia keskustaajaman rantojen kehittämiseksi. Anna Levonmaa, Kaupunkisuunnittelukeskus Lohjan kaupunki.

1.1.2009

Lohjan kaupunkiin liitettiin Sammatin kunta.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Ote suunnitelmasta Lohjan rantaraitti, Ideointia keskustaajaman rantojen kehittämiseksi. Anna Levonmaa 2008

7. Sininen keskustapuisto

7.1 Porlan vesipuisto

Porlan kalanviljelyslaitoksen alueesta voidaan kehittää omaleimaisen maisemansa säilyttävä, tunnelmallinen ja toiminnallinen vesipuisto. Alueen julkista käyttöä voidaan lisätä nykyisestä.

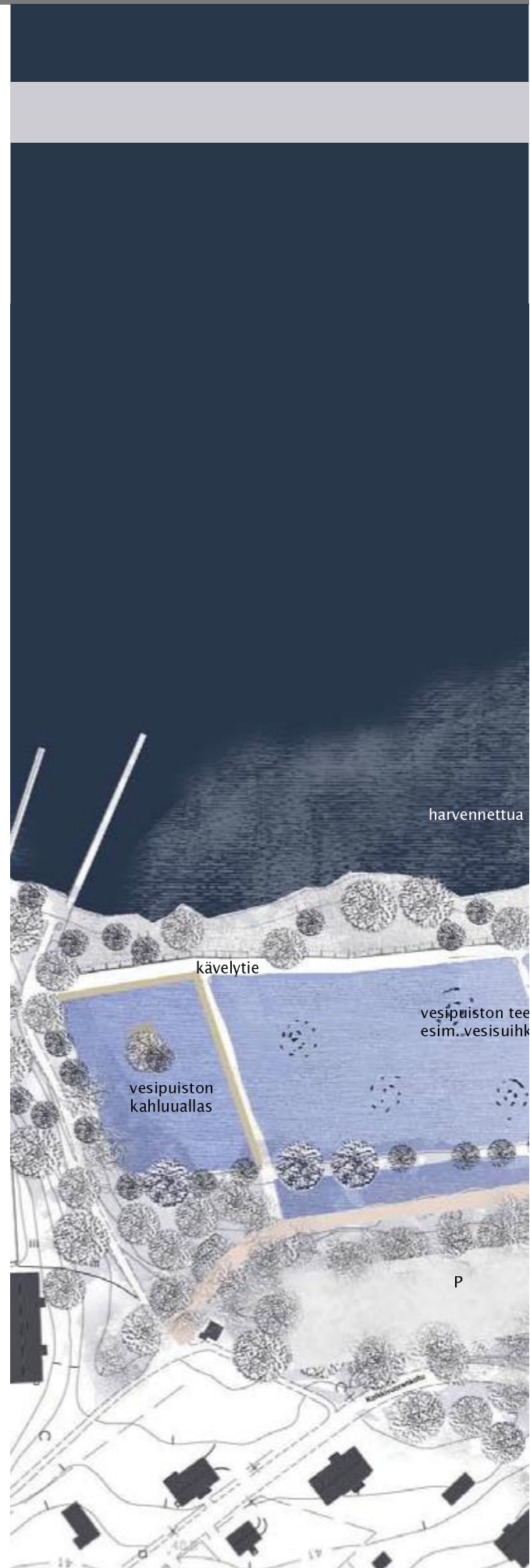
Alueen laajat altaat voidaan suureksi osaksi säilyttää ja kunnostaa. Luonnoksessa altaat on otettu osittain uuteen käyttöön. Alueella on mahdollista kehittää erilaista puistotoimintaa teema-altaineen ja oleskelupaikkoineen harventaen umpeenkasvavaa, runsasta kasvillisuutta. Näkymiä voidaan avata järvelle päin välttäen nykyistä pusikoitunutta ilmettä. Rannalla on intensiivisemmän käytön mahdollisuuksia. Oleskelu- ja istuskelupaikkoja on ehdotettu altaiden oheen ja rantaviivan tuntumaan.

Alueen liikennejärjestelyihin on kiinnitetty erityistä huomiota luonnoksessa. Rannan kävelytietä on tärkeää levenittää. Kävely- ja pyöräilytie voidaan sijoittaa alueen eteläosaan sekä paikoitusalueita laajentaa tulevaisuuden intensiivisempään käyttöön varautuen. Altaat pengerryksineen vaatii paikoin runsastakin kasvillisuuden raivausta. Osaan pengerryksistä voidaan tehdä kapeita kevyreittejä ja osa jättää harkiten kasvii-

Yllä: Ilmakuva nykytilanteesta. Lähde: Lohjan kaupunki

Oik. Luonnos Porlan vesipuistosta 1:2000

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

LOHJAN RANTARAITTI

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

SUUNNITELMASELOSTUS

Porlan perhepuiston yleissuunnitelma. © Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry 28.1.2010

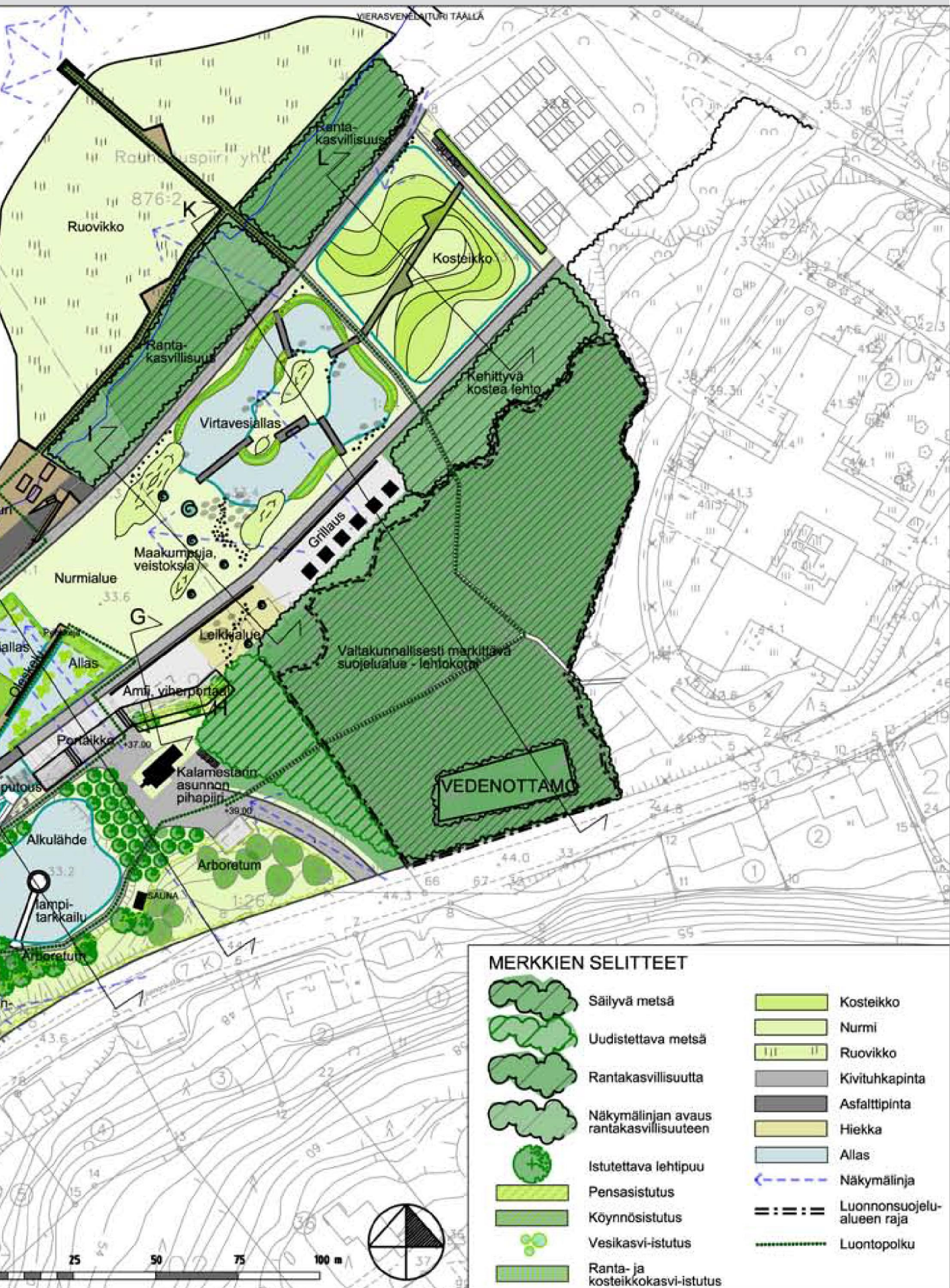

Suunnitelmapaketti. Porlan perhepuiston yleissuunnitelma 1:1500. Järvi-keskus, ajoneuvoliikenneyhteydet sekä pysäköintijärjestelyt ovat rakennusarkkitehti, arkkitehti yo Jari Prittisen suunnittelemia.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

PORLAN PERHEPUISTON YLEISSUUNNITELMA

28.1.2010

Porlan perhepuiston yleissuunnitelma. ”Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry luotsaa Uudenmaan järvikeskus-hanketta. Esiselvityshanke alkoi 1.11.2008 ja hanke päättyy 31.1.2010. Hankkeen tavoitteena on selvittää mahdollisuudet luoda alueelle vesi- ja ympäristöosaamisen ja – palveluiden keskus, joka toimii lähialueen asukkaiden virkistytymisen ja luontoelämysten keskuksena (perhepuisto), matkailijoita kiinnostavana tutustumis- ja virkistymiskohteena sekä valtakunnallisena ympäristöosaamisen keskittymänä.

Osaamiskeskittymän toteuttaminen alueelle edellyttää merkittävää uutta rakentamista. Alueelle on tehty suunnitelma kalanviljelystä ja luonnonravintolammikoiden käytöstä, joka toimii tämän työn pohjana. Osaamiskeskittymään tarvittava uudisrakennuksen arkkitehtuurisuunnittelu on tekeillä diplomityönä. Sen rakennus- ja liikennesuunnitelmat on otettu osaksi perhepuiston suunnitelmaa.

Järvikeskuksen rakennussuunnittelun yhteydessä on tutkittu myös asuntorakentamista alueelle. Yleissuunnitelma perustuu kuitenkin siihen lähtökohtaan, että alue halutaan säilyttää kokonaisuudessaan järvikeskusperhepuisto –toiminnassa.

Asuinrakentamisen mahdollisuus on huomioitu mm. jättämällä asuinrakentamiselle mahdollinen alue erityistoimintojen ulkopuolelle hoidetuksi lehtometsäksi.”

” Rakentamisen myötä alueen maisema tulee muuttumaan merkittävästi. Jos myös asuinrakentaminen toteutuu, tulee rinteessä oleva lehtometsä kokonaisuudessaan poistumaan. Ojamonkadun varressa oleva kasvillisuus joudutaan uudistamaan lähes kokonaan rakentamisen myötä. Tilalle kehitetään arboretum, joka esittelee alueen lehtolajistoa. Arboretumin perustamisessa huomioidaan näkymät Lohjanjärvelle ja järvikeskuksen näkyminen katu-ympäristössä.”

Alueella on pysäköintipaikat järvikeskuksen työntekijöille, perhepuiston kävijöille ja alueella on myös varauduttu mahdollisen kaakkoiskulman asuinrakentamisen asukaspysäköintiin. Pysäköinti on sijoitettu allastasanteen länsipäähän. Mitoitus tarkistetaan jatkosuunnittelun yhteydessä. Mikäli pysäköintitilan tarve on vähäisempi, otetaan loppualue osaksi perhepuistoa. Pysäköintialue on rajattu köynnösseinillä ja matalilla pensasaidanteilla, jottei pysäköinti näy puistoon”

Havainnekuva. Maakumpu-veistos -alue ja virtavesiallas nurmialueen suunnalta. Porlan perhepuiston yleissuunnitelma 28.1.2010
© Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry 28.1.2010

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Porlan perhepuiston yleissuunnitelma 28.1.2010 © Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry 28.1.2010

Havainnekuvat. Järvikeskuksen havainnekuvia, tekijä rakennusarkkitehti, arkkitehti yo Jari Prittinen.

Suunnitelmakartat. Hankkeen aikana on tutkittu, kuinka mahdollinen asuinrakentaminen olisi sijoitettavissa alueelle. Alueella pyritään kuitenkin säilyttämään oleva rinnelehtometsä, jonka läpi luontopolku ohjattaisiin. Asuinrakennukset Jari Prittisen suunnittelemia.

Alueelle on suunnitelmassa sijoitettu mm. useita istuskeluryhmiä, katettu grillausalue, useita ulkotulipaikkoja pöytineen ja penkkeineen, mattolaituri sekä nurmialue piknikkiä ja oleskelua varten. Grillausalueen viereen on suunniteltu pieni leikkialue, jonka välineistö on samaa kuin maakumpu- ja veistosalueella. Osan välineistä on ehdotettu olevan suuria puusoittimia.

” Perhepuiston rakentamisen kustannuksiksi, ilman alueelle sijoittuvien uusien rakennusten tai nykyisten rakennusten kunnostuskustannuksia, on arvioitu 3,4 miljoonaa euroa (Infra Ryl hankeosalaskentamenetelmä). Arvio pitää sisällään Kalavesi konsultit Oy:n laatimat kala-altaiden ja rakenteiden kustannusarviot sekä koko pysäköintialueen rakentamisen kustannusarvion. Puistoalueen toteutussuunnittelun ja rakennuttamisen kustannukset ovat arviolta yhteensä 500 000 e.

Kustannukset on lisäksi jaoteltu osa-alueittain:

- Järvikeskuksen ja kalamestarin asunnon pihapiirit 469 000 €
- Portaikko ja vesiputous 467 000 €
- Vesipuutarhat ja kala-altaat 511 000 €
- Virtavesiallas, maakummut ja kosteikko 453 000 €
- Lohjanjärven ranta-alue 362 000 €
- Pysäköinti 325 000 €
- Kalanviljely 183 000 €
- Käytävät 392 000 €
- Lehto 3 500 €
- Metsät 64 000 €”

Työn on laatinut konsulttityönä Studio Terra Oy projektijohtajana maisema-arkkitehti Sarianne Silfverberg. Suunnittelijoina ovat toimineet maisema-arkkitehti Mervi Hokkanen ja suunnitteluhortonomi AMK Anna Ryymin.

Työn on tilannut Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, josta työtä ovat ohjanneet hankesuunnittelija Sanna Helttunen ja toiminnanjohtaja Jaana Lehtonen, rakennusarkkitehti, arkkitehti yo Jari Prittinen, Lohjan kaupunginarkkitehti Katariina Haigh sekä hankkeen hankeryhmä.

1.1.2013

Lohjan kaupunkiin liitettiin Nummi-Pusulan ja Karjalohjan kunnat.

27.8.2013

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää varata Porlan alueen Lemminkäinen Talo Oy:lle suunnittelua varten 31.12.2015 saakka seuraavin ehdoin:

Suunnitteluvaiheen sekä asemakaavan muutoksen laatimiskustannukset tulevat varauksen haltijan kustannettaviksi. Asemakaavoituksen edellyttämät riittävät selvitykset, lausuntojen hankkiminen ja vaihtoehtojen tutkimiset sekä muut kaavaprosessiin liittyvät toimenpiteet tehdään suunnitteluvarauksen haltijan kustannuksella. Lemminkäinen tekee suunnitteluvarauksen edellyttämän suunnittelun ja selvitystyön omalla kustannuksellaan ja riskillään. Kaupungille ei aiheudu niistä mitään korvausvelvoitetta.

Asemakaavan tultua lainvoimaiseksi Lemminkäinen ostaa kaupungilta asuinrakennusoikeuden sekä hotellin sisältävän Järvipalvelukeskuksen rakennusoikeuden ja edellä mainittuihin toimintoihin tarvittavat aluevaraukset vähintään ennalta arvioitettavalla markkinahinnalla. Allaspuisto jää kaupungin haltuun ja se ja mahdollisesti myös alueella sijaitsevat rakennukset voidaan kunnostaa esim. asuin- ja toimitila-rakennusoikeudesta saatavilla tuloilla myöhemmin tehtäviin päätöksiin pohjautuen.

Alueelle sijoittuvan, hotellin sisältävän Järvipalvelukeskuksen kehittämisessä toimivat Lohjan kaupunki ja Lemminkäinen kumppaneina, siten että toimitiloille löydetään operaattori(t) ja omistaja(t). Mikäli hotellin sisältävä Järvipalvelukeskus ei toteudu, eli sille ei Lemminkäiselle myönnettävän suunnitteluvarauksen aikana löydetä sijoittajaa ja operaattoria, ei Lemminkäiselle myöskään myydä Porlan alueelta asuinrakennusoikeutta.

Mikäli Lemminkäinen ei vuoden 2015 loppuun mennessä ole löytänyt yhdessä Lohjan kaupungin kanssa Porlan alueelle sopivaa kokonaisratkaisua, joka tyydyttää molempia osapuolia ja jonka pohjalta voidaan kaavoitus käynnistää, peruslähtökohtana on, että suunnitteluvarausta ei vuoden 2015 jälkeen edellä mainitulta pohjalta jatketa.

24.9.2013

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää asettaa keskuudestaan ohjausryhmään jäsenet, joiden tehtävänä on ohjata Lemminkäinen Talo Oy:lle myönnetyllä suunnitteluvarausalueella tapahtuvaa Porlan alueen suunnittelua: Lassi Huhtala, Ilkka Lähteenmäki, Leena Levonperä, Jari Åström, Piritta Poikonen ja Rolf Oinonen; sekä nimetä ohjausryhmän viranhaltijajäseniksi ympäristöjohtaja Pekka Puistosalon ja kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markun; sekä valtuuttaa ohjausryhmän kutsumaan jäsenekseen Lemminkäinen Talo Oy:n taholta johtaja Sami Someron ja valtuuttaa ohjausryhmän tarvittaessa kutsumaan kokouksiinsa tarpeellisen määrän asiantuntijoita läsnäolo- ja puheoikeudella Ohjausryhmän sihteeriksi valitaan hallintopäällikkö Päivi Ahvenainen.

Porlan alueen suunnittelun ohjausryhmä kokoontuu: 22.10.2013, 4.12.2013, 14.2.2014, 28.3.2014, 25.9.2014, 4.11.2014, 4.3.2015 ja 1.4.2015

25.02.2014

Kaupunkisuunnittelulautakunta keskustelee Porlan alueen suunnittelun lähtökohdista.

9.1.2014

Apulaisoikeuskansleri Mikko Puumalainen pyytää kaupunginhallitusta hankkimaan kantelun tutkimiseksi tarpeellisen selvityksen ja antamaan lausuntonsa Markku Kaukorannan kantelun johdosta. Kaukoranta arvostelee kaupungin menettelyä Porlan alueen kaavoituksessa ja alueelle myönnettyä suunnitteluvarausta. Lisäksi kantelija katsoo, että päätöksentekoon on osallistunut esteellinen henkilö.

17.3.2014

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan kantelusta oikeuskanslerille seuraavaa:

"Jesper Lindgrenin osallistuminen päätöksentekoon

Lemminkäinen Talo Oy:n edustaja Jesper Lindgren esitteli työnantajansa ajatusta Porlan alueen kehittämisestä kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markulle ja ympäristöjohtaja Pekka Puistosalolle. 13.5.2013. Lemminkäinen Talo Oy:n ajatuksena oli rakentaa Porlan alueen Aurlahden puoleiseen laitaan hotelli, alueen toiseen laitaan asuntoja ja alueen keskiosa jäisi kaupungin haltuun ns. allaspuistoksi, jonka kaupunki voisi kunnostaa haluamallaan tavalla. Lemminkäinen halusi hakea suunnitteluvarausta Porlan alueelle.

Kaupungin kannalta ajatus vaikutti alustavasti kiinnostavalta, ja tapaamisessa sovittiin, että asia otetaan esille seuraavassa viranhaltijoiden elinkeinoryhmässä. Elinkeinoryhmässä asiasta keskusteltiin viranhaltijoiden kesken 17.5.2013 ja sovittiin, että pyydetään Lemminkäisen edustaja esittelemään ajatusta seuraavaan elinkeinoryhmään, 14.6.2013.

14.6.2013 Jesper Lindgren esitteli Lemminkäisen alustavaa suunnitelmaa elinkeinoryhmässä. Viranhaltijoiden palaute oli myönteinen, ja sovittiin, että ympäristötoimi vie asiaa eteenpäin normaalin päätöksentekoprosessinsa puitteissa kaupunkisuunnittelulautakunnan suuntaan.

24.6.2013 järjestettiin keskustelutilaisuus, jossa Lemminkäisen edustajat, johtaja Sami Somero ja kiinteistökehitysjohtaja Jesper Lindgren esittelivät Lemminkäisen suunnitelmia Porlan osalta kaupungin edustajille, kaupunkisuunnittelulautakunnan puheenjohtajalle Ilkka Lähteenmälle, lautakunnan varapuheenjohtajalle Piritta Poikoselle, kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markulle ja ympäristöjohtaja Pekka Puistosalolle ja tapaamiseen myös mukaan kutsutulle kalastusmestari Pekka Ilmariselle. Tapaamisen yhteydessä Pekka Ilmarinen toi esille Porlan alueelle suunniteltuja muita vaihtoehtoisia suunnitelmia.

Lemminkäisen suunnitelmista tullut palaute oli sen verran myönteinen, että sovittiin että tuodaan asia kesälomien jälkeen kaupunkisuunnittelulautakunnalle tiedoksi lautakunnan järjestämän Maankäytön kehityskuva ja ranta-alueiden kehittäminen -seminaarin yhteydessä 20.8.2013.

Kyseisen seminaarin yhteydessä Lemminkäisen edustaja Jesper Lindgren kävi paikalla esittelemässä Lemminkäisen ajatusta Porlan alueen kehittämisestä, vastasi kysymyksiin ja poistui paikalta ennen lautakunnan asiasta keskenään käynnistämää varsinaista keskustelua. Keskustelun yhteydessä todettiin, että Lemminkäisen suunnitteluvaraus-hakemus tuodaan kaupunkisuunnittelulautakunnan elokuun kokoukseen käsittelyyn 27.8.2013.

Lemminkäisen kiinteistökehitysjohtaja Jesper Lindgren oli alun perin Lohjan kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsen, kunnes syyskuussa 2013 pyysi eroa tästä tehtävästään, ja jonka valtuusto hänelle myönsi. Jesper Lindgren ei ole ollut paikalla yhdessäkään Lohjan kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa, eikä ole osallistunut Porlan alueen suunnitelmien eikä minkään muidenkaan asioiden viralliseen käsittelyyn lautakunnan jäsenen tai varajäsenen ominaisuudessa.

Toisin kuin kantelija väittää kaupunginvaltuusto ei, myöntäessään eron Jesper Lindgrenille, ottanut kantaa vaalikelpoisuutta tai -kelvottomuutta koskevaan kysymykseen. Vaalikelpvottomuutta on tulkittava suppeasta ja se voisi tulla kysymykseen vain merkittävän korkean johtoaseman kohdalla ja silloin, kun liikeyrityksen suhde kuntaan on erityisen kiinteä. Näin ei Lindgrenin kohdalla ole. Kantelijan väite siitä, että suunnittelulupa olisi tämän vuoksi myönnetty lainvastaisesti, ei myöskään pidä paikkaansa.

Porlan alueen poistaminen osayleiskaavasta

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 27.8.2013 kokouksessaan myöntää Lemminkäiselle suunnitteluvarauksen Porlan alueelle. Tämän johdosta ympäristöjohtaja Puistosalo lautakunnan esittelijän roolissa päätti esittää, että Porlan alue on syytä poistaa keskustan osayleiskaavasta ennen sen menemistä lopulliseen luottamushenkilökäsittelyyn. Porlan suunnitteluvarauksen luonne olisi ristiriidassa keskustan osayleiskaavan senhetkisen tilanteen kanssa.

Porlan alue olisi toisena vaihtoehtona voitu säilyttää osayleiskaavassa ns. selvitysalueena, mutta tämä olisi kaavassa ollut niin iso sisällöllinen muutos, että kaava olisi pitänyt asettaa uudelleen nähtäville, mikä olisi hidastuttanut kaavaprosessia ja keskustan muiden alueiden jatkosuunnittelua.

Keskustan osayleiskaavan nopeamman käsittelyn varmistamiseksi päätettiin poistaa Porlan alue lopullisesta, poliittiseen käsittelyyn menneestä kaavaversiosta. Tämän jälkeen keskustan osayleiskaava vietiin ympäristötoimen toimesta kaupungin normaaliin päätöksentekoprosessiin, jossa kaupunkisuunnittelulautakunta päätti asian osalta 22.10.2013 esittää kaupunginhallitukselle, että se edelleen esittäisi keskustan osayleiskaavaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaupunginhallitus ja -valtuusto hyväksyivät osayleiskaavan samalla vahvistaen kaava-alueesta tehdyn Porlan alueen poistamisen. Lautakunnan, kaupunginhallituksen ja valtuuston päätöksenteon yhteydessä on noudatettu normaalia kuntalain mukaista menettelyä esityslistojen julkaisemisesta, kuuluttamisesta ja päätöksistä tiedottamisesta.

Porlan alueen irrottamisesta yleiskaavan vaikutusalueesta ei ole tiedotettu erikseen, vaan muun päätöksenteon yhteydessä. Päätös oli luonteeltaan valmistelua, eikä siihen ollut valitusoikeutta, kuten kantelijakin toteaa.

Ympäristöjohtaja Pekka Puistosalo kutsui kevään 2013 aikana kokoon kokouksen, jossa oli mukana myös teknisen lautakunnan puheenjohtajiston edustus ja teknisen toimen viranhaltijoita, koska teknisellä toimella on vastuu kaupungin puistoalueiden teknisestä toteuttamisesta ja kunnossapidosta.

Ympäristöjohtaja Puistosalo ei olisi voinut eikä hänellä olisi ollut toimivaltakaan Kaukorannan valituksessa esitetyin tavoin koota teknisen toimen viranhaltijoista ryhmää ja antaa

heille toimeksi Porlan alueen teknisen kunnostamisen jaksottamista järjestöjen suunnitelman mukaisesti, koska hänellä ei ole siihen toimivaltaa. Teknisen toimen viranhaltijoiden esimiehenä toimii tekninen johtaja, ei ympäristöjohtaja.

Kantelija mainitsee myös siitä, että Lemminkäinen Talot Oy:n edustaja on mukana seurantaryhmässä, joka valvoo alueen suunnittelua. Seurantaryhmän tarkoituksena on toimia foorumina, jossa välitetään osapuolten toiveita suunnittelijoille. Seurantaryhmä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi tiedon ja toiveiden välitystavaksi, ryhmällä ei ole muodollista päätösvaltaa.

Asukkaiden vaikuttamismahdollisuus Porlan alueen kehittämiseen

Lohjan kaupungin asukkailla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa Porlan alueen suunnitteluun parhaillaan käynnissä olevan suunnitteluprosessin yhteydessä. Kaupungissa on ympäristötoimen toimesta käynnistetty sähköinen HARAVA-kysely, jossa kaupunkilaisilta kysytään toiveita Aurlahden ja Porlan ranta-alueiden kehittämiseen liittyen.

Lohjan koululaisille on käynnistetty ideointiprosessi, jossa heiltä pyydetään ideoita nimenomaan Porlan alueen kehittämiseen. Ideoita saa esittää joko Lemminkäisen suunnitteluvarauksen elementteihin pohjautuen tai vapaamuotoisesti omia ehdotuksiaan koko alueen kehittämiseksi. Koululaisten ideat toimitetaan aluetta suunnittelevalle arkkitehtitoimistolle heidän suunnitteluprosessinsa vahvistamiseksi.

Huhtikuussa 2014 Porlan alueen suunnitelmien eri vaihtoehdot on tarkoitus asettaa julkisesti nähtäville kuntalaisten ja sidosryhmien kannanottoja varten. Nähtävillä olon aikana järjestetään myös erillinen yleisötilaisuus. Porlan alueen suunnittelua on tarkoitus jatkaa saatujen palautteiden pohjalta. Esiselvityksen jälkeen on myös tarkoitus käynnistää maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asemakaavaprosessi valmistelu- ja kuulemisvaiheineen.

Koska keskeisen osan Porlan alueesta on joka tapauksessa suunniteltu jäävän Lohjan kaupungin omistukseen ja käyttöön, on sille, yhä laajaksi jäävälle alueelle tarkoitus käynnistää erillinen suunnitteluprosessinsa, jossa tuon allaspuiston aluetta voidaan suunnitella kaupunkilaisten toiveiden mukaiseksi.

Jo tässä vaiheessa arkkitehtitoimiston laatimista alustavista Porlan alueen luonnoksista voi päätellä, että vanhoja kala-altaita on alueelle haluttaessa mahdollisuus jättää useampiakin, samoin kuin niiden yhteyteen aluetta kaupunkilaisten virkistystarkoituksiin. Tästä voidaan myöhemmässä vaiheessa laatia tarkempia kunnostussuunnitelmia, joissa voidaan hyödyntää vaikka esimerkiksi myös lohjalaisten järjestöjen taannoin alueesta esittämiä ideasuunnitelmia.

Porlan alueelle voidaan jättää ja kunnostaa sillä olevaa vanhaa rakennuskantaa, tai jos kaupunki joskus siihen päätyy, rakentaa kaupungin omistukseen jäävälle alueelle puistomaisen alueen lisäksi erillinen järvikeskus. Nämä ovat erillisten, mahdollisten tulevien suunnitteluprosessien aikaansaannoksia, ja edellyttävät omat päätöksentekoprosessinsa.

On myös todettava, että Lohjan kaupunki ei - kuten kaupunkisuunnittelulautakunnan suunnitteluvarausta koskevassa päätöksessäkin todetaan - ole millään tavalla vielä tässä vaiheessa sitoutunut siihen, että se sallisi Lemminkäisen rakentaa Porlan alueelle asuntoja tai hotelleja. Tästä päätetään vasta alueen suunnitteluprosessin edetessä, kun on saatu riittävästi tietoa siitä, millä tavalla alueen asuin- ja hotellirakentamisen aluevarauksista ja toteutuksesta päästään kaupungin ja Lemminkäisen kesken yhteisymmärrykseen.

Porlan aluetta koskee Lohjan taajamaosayleiskaava, jossa alue on osa keskustatoimintojen aluetta (C1). Taajamaosayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.4.2013, mutta se ei ole valitusten vuoksi lainvoimainen. Keskustan osayleiskaava on Porlan kohdalta hyväksytty ehdotusvaiheeseen saakka, mutta sitä ei viety kaupunginvaltuustoon hyväksyttäväksi. Tarvittaessa osayleiskaavaprosessia on tältä osin mahdollista jatkaa ja sen sisältöä päivittää. MRL 35 §:n mukaan yleiskaava on mahdollista laatia vaiheittain tai osa-alueittain. MRL 36 §:n mukainen yleiskaavan laatimistarve ei ole ehdoton velvollisuus vaan yleiskaava

laaditaan, mikäli se on tarpeellista alueiden käytön ohjauksesta riippuvista syistä. Laatimistarpeen arvioimiseen liittyy hyvin paljon kunnallisen itsehallinnon piiriin kuuluvaa harkintavalttaa. Laatimistarpeen harkitseminen kuuluu lähtökohtaisesti kunnalle. (36 §:n tulkinta Ekroos ja Majamaa 2005)

Edellä mainittuun pohjautuen voidaan siis todeta, että Porlan alueen käsittelyssä ja päätöksenteossa ei Lohjan kaupungissa ole toimittu lain tai sen hengen vastaisesti, ja kuntalaisilla on edelleen hyvät mahdollisuudet osallistua Porlan alueen suunnitteluun ja vaikuttaa siihen liittyvään päätöksentekoon.”

6.2.-7.3.2014

Aurlahden ranta-alueen ja Porlan kehittämisestä järjestettiin nettikysely. Tulokseksi saatiin 591 vastausta. Kyselyn tuloksista laadittu kooste on ladattavissa Lohjan kaupungin nettisivuilta: www.lohja.fi/kaavoitus/selvitykset

7.5.2014

Yleisötilaisuus Lohjan lukiolla. Tilaisuudessa kerrottiin pääkohtia nettikyselyn tuloksista sekä suunnitteluvarauksen edistymisestä sekä esiteltiin Lemminkäinen talo Oy:n Serum architects Ltd:llä teettämät maisema-analyysi ja viisi vaihtoehtoista maankäyttöluonnosta.

Lohjan koululaiset olivat ideoineet kevään aikana alueen eri käyttömahdollisuuksia. Serum architects Ltd:n suunnittelijat esittelivät töistä poimittuja ajatuksia, joita voidaan hyödyntää projektissa. Piirustukset ja pienoismallit ovat nähtävillä, joista parhaimmat palkittiin tilaisuudessa.

12.5-23.5.2014

Koululaistöiden näyttely Lohjan vanhusten palvelukeskuksen tiloissa lähelle suunnittelualuetta (Ojamonkatu 34, 08100 Lohja). Näyttely oli avoinna joka päivä klo 9-18.

12.5-31.5.2014.

Arkkitehtitoimisto Serumin laatimat alustavat maankäyttöluonnokset ("Linja", "Ranta ja metsä", "Rantaleijona", "Nauhat", "Avaus" ja "Kylä") olivat nähtävillä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

LINJA

Säilytettävät altaat sijoittuvat rakennettujen korttelien muodostamaan linjaan, jolloin rantareitin yhteyteen syntyy pitkä ja yhtenäinen niitty/nurmialue. Rantavyöhyke aktivoitaa sijoittamalla sinne oleskelutasoja ja kunnostamalla ranta uimakilpoiseksi.

Aitaiden kaakkolseunassa sijaitsevaa, vanhaa rantaviivaa seuraileva korttelirakenne jatkuu lounaiskulmasta aina suunnittelualueen koillisosaan asti. Korttelirakenne on muunneltu versioista "Nauhat". Koillisosan asuin korttelien pysäköinti on pihakannen alla.

Hotelli on muiden versioiden tapaan uimarannan läheisyydessä. Kahden silven välillä jäävä sisäpiha, jossa voisi olla esimerkiksi ravintolan ulkoterasi, avautuu länteen kohti ilta-auringoa ja järvinäkymiä.

RANTA JA METSÄ

Lehtorinne säilyy tässä vaihtoehdossa laajimpana. Metsän si-
mekässä on pieni leikkipaikka. Kunnostettavat altaat sijoit-
tavat alueen keskiosaan. Aitaiden reunat huolitellaan ja niiden
yhteyteen rakennetaan pieni puutarha pylväskoneineen. Rantaa
avataan oleskelulle ja uimiselle. Hotellin edustalla on toiminta-
nurmi- ja niittyalueita.

Asuminen painottuu rantaan. Suunnittelualueen eteläreunan
metsä Ojamonkadun varressa säilyy suurelta osin virkistysalue-
na. Asuin korttelien muoto seurailee aitaiden rajoja. 3-5-ker-
roksisten talojen taitteinen katonmuoto tekee korttelijulkisivuis-
ta vaihtelevia. Muurin rajaamat pihat ovat hieman rantareittiä
yllempänä. Näin julkisen rantareitin ja asuintalojen yksityisem-
pien pihojen raja on selkeä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

RANTALEIJONA

Puiston perusideana on ottaa altaiden viemä tila uuteen käyttöön ja avata puisto voimakkaammin Lohjanjärven suuntaan. Altaiden paikalla on Kalamestarin asuntoon / luontokeskukseen tukeutuva opetuspuutarha, viljelypalsta-alue, kukkaniitty sekä piknik-niitty/nurmialueita. Puiston linne säilyy altaiden poistosta huolimatta avoimena. Länsiosaan rakennetaan järveen liittyvä satama-allas. Rantapuistoa harvennetaan ja rantaan kunnostetaan pieni uimapaikka.

Asuinrakennukset muodostavat tiivistä, järvelle avautuvia kortteleita. Rakennusten korkeus vaihtelee kolmesta viiteen. Rannan suuntaan näkyvät kärjet ovat kolmikerroksisia. Läntisen korttelin sijoittuu pienvenesatama. Venesataman eteläpäädyssä sijaitsevan pienen aukion läpi kulkee virkistysreitti. Pysäköinti sijoitsee kortteleissa pihakannen alla.

Hotelli muodostuu kahdesta silvestä. Niiden välillä jää suojaisa piha, jonne voidaan avata ravintolan terassi.

NAUHA

Puiston lähtökohdista on tilanne, jossa nykyisten altaiden annetaan ruuvikuitu ja puisto kehitetään viidakkomaisena kosteikkopuistona pitkosuiveen ja näköalatorneineen. Asuinrakennusten edustalla on kilamainen niittyalue ja leikkipaikka.

Korttelirakenteen perusajatus on luoda yksittäistä pistetaloista ehyt ja kaupunkikuvalle yhtenäinen kokonaisuus sijoittamalla ne vuorotellen korttelin eri reunoihin. Samalla rakennetaan kuitenkin hengittävää ja sen läpi avautuu näkymiä. Pihat rajautuvat julkisista puistoista matalalla muurilla ja korkeuseroilla. Pysäköinti on sijoitettu 2-kerroksiseen pysäköintilaitokseen. Kaakkoiskulmassa korttelien välillä kulkee virkistysreitti, joka liittyy rantareittiin.

Uimarannan vieressä sijaitseva hotelli koostuu päärakennuksesta ja erillisistä huoneistohotellirakennuksista. Rakennukset rajaavat hotellin pihaa-alueen, joka rajautuu selkeästi erillisen julkisesta rantareitistä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

AVAUS

Puiston lähtökohdaksi on nykyisen tilanteen hyödyntäminen ja olemassa olevien altaiden kunnostaminen. Säilyvien altaiden laajuus ei mahdollista kovin isoja muutoksia, mutta esimerkiksi reittien parannus ja vallien korjaaminen on mahdollista. Altaat ja rehevä kasvillisuus antavat puistolle sen luonteen. Suuri osa altaista säilyy lukuun ottamatta asuntokorttelien edustaa, jossa altaiden tilalle on laaja puistontility. Leikkipaikka sijoittuu rakentamisen, niityn ja altaiden liitoskohtaan.

Asuinrakennukset on sijoitettu mahdollisimman tiiviisti vanhan rantaviivan ja nykyisen metsän rajan tuntumaan. Pihajärvi- ja pysäköintin vuorottelu korttelien sisällä avaa suuresta osasta asunnoista järvinäkymiä. Rakennusten taitteen kattomuoto tekee julkisista vaihtelevia.

Hotelli muodostaa sisäpihan, joka avautuu järvelle ja uuteen venesatamaan. Hotellin vieressä sijaitsevien altaiden reunaan sijoittuu kaksi terassoituvaa huoneistohotella.

KYLÄ

Allaspuiston kunnostettavat altaat on keskittetty Kalamestarin asemiin ja alkulähteen läheisyyteen. Vähentämällä altaiden määrää puiston rakentamiskustannukset saadaan kohtuullisiksi ja säilyvät altaat voidaan toteuttaa viimeistellymmän. Samalla muille puistotoiminnoille jää enemmän tilaa. Puiston kolmasosaan voisi sijoittaa esimerkiksi toimintaturnin frisbeegolf-ratona. Altaiden edustalle kunnostetaan pieni uima-alue. Asuinrakennusten edessä on kapea niitty- tai nurmiläpse sekä leikkipaikka.

Asuinrakennusten vapaa sijoittelu avaa näkymiä korttelien läpi, jolloin rakenne hengittää olemassa olevien pientalojen suuntaan. Rakennusten korkeus vaihtelee kolmesta viiteen. Rakennuksia sitoo yhteen matala muuri, joka rajaa pihajärvi-julkisesta puistosta. Katteiden vino harja linnat rakennukset osaksi alueen muihin rakennuksiin, jotka ovat pääasiassa harjakkaita. Asuinrakennusten edessä on kapea niitty- tai nurmiläpse sekä leikkipaikka.

Hotelli muodostuu neljästä yksikerroksisesta rakennuksesta, jotka rajaavat suojaisen sisäpihan. Oheen sijoittuu hotellin yhteydessä toimivia, kolmikerroksisiin rakennuksiin sijoittuvia chalet-huoneistoja.

2.6.2014

Lohjanjärven suojeluyhdistys ja Lohjan virkistyskalastajat ry. esittävät kaupungille uudelleen 9.4.2002 päivätyn aloitteen Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta kaupungin alueelle.

Yleiskaavoittaja Iiris Koivula 8.10.2014: ”Lohjanjärven suojeluyhdistys ry:n ja Lohjan virkistyskalastajat ry:n aloitteessaan kansalliseksi kaupunkipuistoksi esittämä alue: Aurlahti, Porla, Haikari, Liessaari sekä saaret Ollisaari, Immoo, Hevossaari, Kaurasaari ja Sitoo on maapinta-alaltaan noin 110 hehtaaria. Valtaosalla alueesta kaupunki on maanomistajana. Aurlahti ja Haikari ovat nykytilassaan vehreitä melko kaupunkimaisia ympäristöjä ja Porla omalaatuinen kalanviljelyn tuottama ympäristö, jolla on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista arvoa. Aloitteessa mainitut saaret ovat pääosin metsäisiä ja jossain määrin rantojen yksityisen vapaa-ajanasutuksen leimaamia. Liessaareissa sijaitsee lisäksi toimintansa lopettaneita graniittilouhoksia - muistomerkkejä Lohjan teollisuushistoriasta.

Kansallinen kaupunkipuisto perustetaan kaupungin hakemuksesta ympäristöministeriön päätöksellä. Kaupunkipuistoon voi kuulua kunnan, valtion, muiden julkisyhteisöjen sekä yksityisten maa- tai rakennuskiinteistöjä. Kansallisen kaupunkipuiston luonnon- ja kulttuuriperinnön säilyttäminen perustuu kaavoihin tai erilaisiin suojelupäätöksiin. Kansalliseen kaupunkipuistoon voidaan osoittaa alueita, jotka maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavassa on osoitettu puistoksi, virkistys- tai suojelualueeksi, arvokkaaksi maisema-alueeksi tai muuhun kansallisen kaupunkipuiston kannalta sopivaan käyttöön. Kansallista kaupunkipuistoa hoidetaan ja kehitetään sen luonnon- ja kulttuuriperinnöllisiä arvoja vaalien ja vahvistaen.

Kansallisille kaupunkipuistolle on asetettu valtakunnan tasolla yhtenäisiä kriteerejä kaupunkipuistoiksi haettavien alueiden sisällön, kaupunkikeskeisyyden, laajuuden ja eheyden sekä ekologisuuden ja jatkuvuuden osalta. Sisällön osalta valtakunnallisessa kriteeristössä todetaan, että kansallisen kaupunkipuiston täytyy sisältää kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeitä luonnonalueita, kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen sekä puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita. Kaupunkikeskeisyyden kriteerin mukaan kansallisen kaupunkipuiston tulee olla osa kaupunkirakennetta eli alkaa ydinkeskustasta tai heti sen läheisyydestä. Laajuuden ja eheyden kriteerin mukaan kansallisen kaupunkipuiston täytyy olla puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön sekä viher- ja sinirakenteeltaan niin yhtenäinen, että kaupunkipuistoa pitkin on mahdollisuus siirtyä kaupunginosasta toiseen. Ekologisuuden ja jatkuvuuden kriteerissä todetaan tärkeäksi, että alueelle muodostuu laajien siirtymisten ja vuorovaikutuksen mahdollistavia ekologisia käytäviä ja että alue on jatkuva eli liittyy välittömästi ilman selvää rajaa kaupungin ulkopuolisiin luonnonalueisiin tai sitä ympäröivään maaseutuun.

Aloitteessa esitetty kokonaisuus on kansallisen kaupunkipuiston kriteeristön kautta tarkasteltuna alueena suppea ja sijoittuu merkittävältä osaltaan varsinaisen kaupunkialueen ulkopuolelle saariin, joihin ei ole siltayhteyttä. Kansallisia kaupunkipuistoja koskevan valtakunnallisen sisältökriteerin edellyttämää puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita aloitteessa esitettyyn kokonaisuuteen ei mahdollisesti sisälly. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta Lohjalla on lyhyt ja osin sattumanvarainen historia; kaupunkikeskustan alueelle ei juurikaan ole muodostunut kokonaisuuksia, jossa puistoarkkitehtuuri nivoutuisi laajemmin osaksi kaupunkirakenteen akseleita ja olisi osa kaupunkisuunnittelun muovaamaa kulttuuriympäristöä.

Vastaava aloite kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjan kaupungin alueelle on jätetty vuonna 2002, minkä jälkeen kansallisen kaupunkipuiston perustamedellytyksiä on käsitelty laajemminkin kaupungin kaavoituksessa vuosina 2002-2010. Selvitystyön tuloksena päädyttiin vuonna 2004 alustavaan suunnitelmaan Lohjan kansallisesta kaupunkipuistosta, joka käsittäisi Lohjanharjua, Lohjanjärven rantavyöhykettä sekä Lohjanjärven saaria – yhteensä noin 200 hehtaaria maapinta-alaa. Tästä alustavasta suunnitelmasta on aikanaan keskusteltu ympäristöministeriön edustajan kanssa ja todettu esitettyä 200 hehtaaria laajemminkin kokonaisuudessa olevan kansallisen kaupunkipuiston kriteereillä arvioituna haasteita, jotka liittyivät alueen hajanaisuuteen, epäjatkuvuuskohtiin ja erityisesti maan-

omistusoloihin. Varsinaista hakemusta kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjan kaupunki ei ministeriön käsiteltäväksi ole päättänyt jättämään.

Porlan alueeseen kohdistuu 31.12.2015 saakka suunnitteluvaraus, jonka voimassa ollessa kaupunki ei voi käynnistää muita kyseistä aluetta koskevia hankkeita.

Kansallisia kaupunkipuistoja koskevan monimuotoisen kriteeristön tavoitteena on tunnistaa hakijoiden joukosta sellaiset sekä luonnon- että kulttuuriympäristön arvoja käsittävät laajat kokonaisuudet, joilla voidaan katsoa olevan valtakunnallista merkitystä. Lohjalla nauhataa-jamaa kehystävät, harjun ja Lohjanjärven luonnonolojen muovaamat viher- ja vapaa-alueet luovat toisaalta hyvät lähtökohdat kaupunkilaisten virkistystä palvelevalle ja toimivalle viheraluejärjestelmälle.

Yhteenvedona todettakoon, että kansallisen kaupunkipuiston perustamisedellytyksiä on Lohjalla selvitetty laajemminkin 2000-luvulla, ja selvitystyön tuloksena kaupunki ei ole päättänyt jättämään ministeriölle hakemusta kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjalle.”

27.10.2014 Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnan selvityksen aloitteen johdosta ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se toteaa aloitteen kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta loppuun käsitellyksi.

23.10.2014

Birgit aittakumpu: Vetoamus Porlan vanhan kalanviljelylaitoksen alueen säilyttämiseksi Lohjalla. Adressi löytyy osoitteesta: http://www.adressit.com/vetoamus_porlan_vanhan_kalanviljelylaitoksen_alueen_sailyttamisen

” Kohta vuosisadan lähes alkuperäisessä muodossaan säilynyt Porlan vanhan kalanviljelylaitoksen alue on ainutlaatuinen ihmisen ja luonnon muokkaama kokonaisuus. Aivan Lohjan keskustan kyljessä sijaitseva Porla on maisemallisesti vertaansa vailla: sen päära-kennus ja sauna sijaitsevat Lohjanharjun alaosalla suurten ikikuusien katveessa. Entiseen rantapenkereeseen rakennetun hautomon katolta aukeava näkymä harjun ja rannan väliselle vesijättömaalle pengerretyn kalanviljelyallasalueen yli järvelle on häkellyttävän eksoottinen ja kaunis. Porlan kalanviljelylaitoksella on poikkeuksellisen rikas kulttuurihistoriallinen menneisyys. Laitos on maamme ainoa keskieurooppalaistyyppinen lampiviljelylaitos ja sen merkitys maamme kalanviljelyn kehittämisessä on ylittämätön. Porla on myös suomalaisen järvitutkimuksen alkukoti ja uranuurtaja.

Porlan alue on nähtävä ainutlaatuisena voimavarana ja mahdollisuutena! Lohjaa on vihdoin alettava kehittää todelliseksi järvikaupungiksi ja Porlasta muodostettava sen historiaa kunnioittaen ja luontoa säästäen vetovoimainen toiminnallinen luontokeskus ja -puisto. Tällaisena sen merkitys lohjalaisten lähivirkistysalueena entisestään kasvaa ja siitä saadaan Lohjalle myös merkittävä, maassamme aivan ainutlaatuinen matkailukohde.

Vaativuksemme on, että Lohjan keskustan maankäytön suunnittelussa ei sallita alueen uhraamista kerrostaloille, eikä kerrostalorakentamiseen tähtäävää asemakaavaprosessia tule käynnistää! Sen sijaan aluetta on ryhdyttävä kehittämään kestäväällä tavalla alueelliseksi nähtävyydeksi ja virkistyskeitaaksi, jollaisena se parhaiten palvelee nykyisiä ja tulevia sukupolvia ja vesiluonnon suojelua!

Porlan uhraaminen ahneuden alttarille on estettävä!”

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Kommentit Birgit Aittakummun adressiin, tilanne 4.1.2016.
http://www.adressit.com/vetoomus_porlan_vanhan_kalanviljelylaitoksen_alueen_sailyttamisen

Vieras 23.10.2014 18:34

Ei mitään matkailukohteita, vaan toimiva laitos ja oppia kalanviljelyyn myös tuleville sukupolville.

Vieras 25.10.2014 00:05

Juu kannatan mut en penniäkään maksa!!!

Vieras 25.10.2014 08:28

Syntyperäisenä Lohjalaisena tiedostan miten tärkeätä on säilyttää meidän "maamerkit" joista Porla on yksi tärkeimmistä! Toivon, että mahdollisemman moni olisi puolesta.

Vieras 27.10.2014 09:04

Historiallista luontokohdetta ei saa hävittää

Vieras 28.10.2014 10:27

Luonnon puolesta ihanampaa paikkaa jolla on myös omanlaisensa historia, saa hakea. Alueen rakentaminen tuhoaa Lohjan erityisyyden ja kauneuden rantakaupunkina lopullisesti, keskuksella on jo pilalla, mitä enää jää tuleville sukupolville. Pienimuotoinen (puu) rakentaminen palveluja varten ok.

Vieras 30.10.2014 10:36

Erittäin hyvä ja tärkeä adressi (asia) Lohjan kannalta. On sulaa hulluutta rahan takia tuhota luontoa.

Säästää Porla 01.11.2014 20:48

Lohja on suunnittelemtoman rakentamisen ja kaava-arkkitehtuurin keulakuvia sen negatiivisessa mielessä ja Porlan tuhoaminen olisi piste 1:n päällä. Lapsuuden maamerkeistä ei ole juuri mitään jäljellä ja täytyy sanoa että moni uudisrakennus olisi saanut jäädä rakentamatta. Kaunis järvi vailla kaunista rantaa ja kaupunki ilman arvoistaan ilmettä.

Vieras 02.11.2014 15:46

hyvä että Porlan tulevaisuus on nostettu puheeksi. Haluan sen säilyvän mahdollisemman luonnon mukaisena, ilman asuntorakentamista.

Vieras 07.11.2014 17:42

Adressi on hyvä asian saamiseksi tietoisuuteen.

Eikö Porlaa voisi jo vihdoin edes vähän HOITAA, sillä olhian Lohjalla MONIA ns. työttömiä, jotka voisivat edes yhden risun päivässä kerätä kasaan kahvikupposen edestä vai mitä?

Vieras 07.11.2014 19:44

hyvä, olen käynyt paikalla

Arvostakaa edellisten sukupolvien töitä 09.11.2014 17:46

Ei tuhota historiaa

Lohjalla on tuhottu lyhyessä ajassa paljon historiaa. Esimerkkejä: Kalkki-Petterin kotitalo, linja-autoaseman vanha miljö, ravirata, harjasta puhumattakaan. Nyt aiotaan purkaa historiallinen keksitehdas sekä eräs Suomen vanhimmista oppikoulutaloista. Samoin viimeinen keskustaan ulottuva harjun rinne terveyskeskuksen kohdalla aiotaan rakentaa! Jättäkää nyt edes Porla

rakentamatta. Sivistystä toivotaan lisää kaupunkisuunnittelulautakuntaan ja valtuustoon.

Vieras 11.11.2014 19:49

Erittäin tärkeä virkistys ja luontokohde aivan kaupungin ytimessä jossa voi kaikki liikkua ja viettää rentoa vapaa-aikaa hyvillä mielin.

Fabu 13.11.2014 22:21

Säilytettävä ehdottomasti

Ihmisen kädenjälki ei ole ollut Lohjan seudulla kovinkaan mairittelevaa viime vuosikymmeninä. Ollaan menty sieltä mistä aita on matalin. Halvalla tasapaksua ja harmaata toteutusta, joka on kaukana siitä mistä minä tunnistan vanhan kotikaupunkini. Mikä tekee siitä kauniin ja erityislaatuisen. Tuntuu että kaupunkisuunnittelua ei varsinaisesti edes ole. Tai ainakin tuntuu puuttuvan näkemys, kunnianhimo ja ymmärrys siitä, mikä tekee asuinympäristöstä viihtyisän ja terveen paikan ihmiselle.

Porla on ollut minulle tärkeä henkireikä. Ainutlaatuinen viipaale aivan keskustan kainalossa, jonka takia ei ole tarvinut kauemmaksi lähteä rauhoittumaan ja ihastelemaan vesilintujen ja kasvuston ihmeitä. Siellä on viihtynyt monet ihmiset vauvasta vaariin, koska se on ollut paikka, mikä on yhdistänyt monia.

Vaikka kasvava kaupunki tarvitsee lisää tilaa ihmisille ja yrityksille, on pidettävä huoli myös ympäristöstä ja yleisestä viihtyisyydestä. Kaupukia ei tule rakentaa umpeen. Myös isommissa kaupungeissa on paljon puistoja ja muita viheralueita, koska on ymmärretty sen tärkeys ihmisten hyvinvoinnissa. Kun nyt on tämänkaltaisen kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde kyseessä, olisi erityisen tärkeää pitää siitä kiinni. Tehdä siitä vaikka matkailuvuhtti. Osa isompaa kokonaisuutta, joka olisi meille kaikille yhteistä tilaa.

Tuskin tämänkaltaisia alueita enää tehdään, joten uskon sen arvon vain kohoavan tulevaisuudessa. Ja ne tulevat sukupolvet varmasti arvostavat tämän alueen säilyttämistä.

Kiitos.

polun tallaja 13.11.2014 10:57

Eikö enää kalanviljelyä harjoiteta vai eikö se kannata? Asiasta tietämättömänä toivon kuitenkin, että alue säilytetään ja lammikot saavat olla kaunistamassa ranta-alueita. Lammikot kyllä kaipaivat ehostusta, mutta ehdottomasti ne pitää säästää kuten muukin ranta-alue kaikille. Alueen kehittämisestähän voisi pitää pienen avoimen kilpailun, jolloin tulisi esille varmasti monia mielenkiintoisia ratkaisuja sen parantamiseksi. Minun mielestäni asuinrakennukset eivät kuulu ranta-alueelle, koska ne ovat kaikkien yhteistä virkistysaluetta.

Että näin! 14.11.2014 12:52

PORLA luonnossuunnitelma-LÄHTÖKOHTA 04.03.2013 tulee nostaa alueen suunnittelun perustaksi.

Ympäristöarvot ja kaupungin kestävä kehittäminen.

Päätöksenteossa tulee kunnioittaa paikallista historiaa. Suunnitelma sisältää kaikki tarvittavat toimenpiteet alueen perinteisten historiallisten arvojen kunnostamiseksi ja säilyttämiseksi jälkipolville.

Suunnitelmalla turvaamme ympäristöllisesti esteettisen ja monimuotoisen elinpiirin. Valttikortimme matkailulle säilyy ja Lohjasta muodostuu houkutteleva monimuotoinen elin/asiin ympäristö. Vanhoja historiallisia alueita arvostetaan ja hoidetaan vanhois-

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

sa kauniissa rannikko- kaupungeissamme, jotka siksi ovat muodostuneet kiinnostaviksi matkailukohteiksi.

Luontoalueita tulee hoitaa ja vaalia, muodostavathan ne kaupunkilaisille ulkoilu- ja virkistysalueen. Alueella voi tarjota monimuotoisia liikuntapalveluja kaiken ikäisille ja liikuntaesteisille kaupunkilaisille. Kuten tiedämme, puustolla/luonnolla on ihmisille esteettinen hyvin vointiin ja terveyteen vaikuttava virkistävä ominaisuus.

Turvataan ainutkertainen pala perinnemaisemaa ja -ympäristöä. Näiden teesien pohjalta haluan todeta, että

PORLA luonnossuunnitelma-LÄHTÖKOHTA 4.3.2013. on tällä hetkellä ainoa luonnon monimuotoisuuden arvostava ja toteuttamiskelpoinen.

Harjoittelija 15.11.2014 02:47

Näkökulma alueen käyttöön

Porlan alueella sijaitsee suojeltu rantalehto ja lampi (19. Myllylampi, Ojamo, Porla III RN:o 1:37, Suiva RN:o 1:79, K VII T6 RN:o 1:102, Lill-Ojamo RN:o 1:137, 18.10.1993, luo 271, 1,7 ha, Lohjan kaupunki, rantalehto + lampi). Lohjan kaupunginvaltuuston vuonna 2013 hyväksymässä taajamaosayleiskaavassa alue on merkattu SL- luonnonsuojelumerkinnällä, mutta samalla suunnittelussa on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon virkistyskäytön tarpeet. Maankäyttö- ja rakennuslaissa merkinnässä viitataan pykälään 128 "Maisematyöluja", jonka mukaan alueen muokkaaminen on luvan varaista.

Porlan läheisyydessä Aurlahden rantaan on osoitettu VL-1 rantapuisto Lohjan keskustan osayleiskaavassa. Puiston tarkoitus on toimia kaupungin keskustan jatkeena ja keskustaa palvelevana lähivirkistysalueena.

Oman näkemykseni mukaan rantaviivan tulisi säilyä julkisena tilana varsinkin keskustan läheisyydessä ja myös ekosysteemi- palvelujen tulisi olla kaikille lähtökohtaisesti avoimia. Asuntorakentaminen yksityistäisi keskeisellä paikalla sijaitsevan julkisen viheralueen sekä maisemallisesti arvokkaan järvisuon. Alueelle kohdistuu painetta toteuttaa hektistä suunnittelua eli toisin sanoen tuoda kaupungille lisää hyvätulaisia veronmaksajia korjaamaan taloustilannetta. Kuntien arvot muuttuvat yhä tavoitteenomaisemmiksi ja tavoitteena on ensisijaisesti tehdä tulosta/ saavuttaa asetettuja tavoitteita, kuten esimerkiksi kasvattaa kunnan verotuloja.

Lohjan kaupungin maisemallisesti tärkeimmät elementit ovat Lohjan harju ja järvisuot, joiden historia ulottuu aina Veiksel-jäätiköitymiseen asti. Porlan kalaviljelylaitoksen historia ulottuu 1900-luvun alkupuolelle. Viljelylaitos ei kuitenkaan ole oikeastaan minkäänlaisessa virkistyskäytössä ja täten sen voisi liittää osaksi rantapuistokokonaisuutta, joka voisi ulottua Liessaareen asti. Virkistysalueiden yksi oleellisimmista laadun mittareista on nimittäin niiden käyttöaste. Alueen suunnittelussa tulisi kuitenkin ottaa huomioon ensisijaisesti luontoarvot, kuten lehtokasvillisuus ja sen arvokas laji.

Nykytilassa alue tuntuu hieman puolijulkiselta tilalta, eivätkä lammikossa uiskentelevat yksittäiset monnit houkuta alueelle paikallisia saatika turisteja. Alueesta saisi aikaan eräänlaisen kaupunkikeitaan, mikäli se olisi yhteydessä sekä rannan muuhun viheralueeseen että palveluihin, joiden määrää tulisi lisätä.

Lohja ansaitsee luontoarvoja kunnioittavan rantapuiston, jonka luonne vaihtelee kaupunkipuistosta hiljaiseen rauhoittumiseen sopivaan alueeseen. Puistoa yhdistää rantaraitti, jonka varrelta löytyy kaupungin sykkästä ravintoloiden yms. muodossa, harastusmahdollisuuksia (vesi)urheilun, veneilyn ja uimarannan

muodossa, sekä alkuperäistä kasvillisuutta vaaliva puistokokonaisuu.

Vieras 15.11.2014 17:36

Lohjalla pitäisi olla jotain omaleimaista ja tämä järvineen olisi yksi mahdollisuus toteuttaa Lohjalle jotain millä se eroittuu muista samankaltaisista paikoista.

Vieras 27.11.2014 19:27

kaupunki puisto porlasta

Paljasjalkainen lohjalainen 06.12.2014 15:46

Lohjan kaupungin toimenkuvaan ei kuulu kalankasvatus tai -jalostus. Kaupungin omistama maa-alue keskellä keskustaa on liian arvokas kalanviljelyyn, mutta puistoksi kaikkien lohjalaisten käyttöön sopii. Jotta valmista saadaan ahtaassa taloustilanteessa, pieni osa (vaikkapa neljännos) alueesta pitää myydä sopivalla rakennusoikeudella ja sillä rahalla tulee loppualueesta kunnostaa Lohjan keskuspuisto - esimerkiksi sellainen kuin Kotkan Sapokka, jota Porlan "suojelijat" niin mielellään käyttävät esimerkkinä.

Näin saadaan jotakin aikaiseksi ja nopeasti, etä me kuusikymppisetkin ehdimme vielä nähdä ja kokea. Tähän saakkahan aluetta on kaupungin omistuksessa kehitetty 30 vuotta eikä mitään ole tapahtunut. Alue on edelleen pelkkää rämettä ja häpeäksi Lohjalle.

Vieras 19.02.2015 01:05

Porla on säilytettävä!!!

Jussi - entinen lohjalainen 19.02.2015 01:07

-

Vieras 19.02.2015 01:11

riittää Lohjan keskusta-alueen riistopolitiikka!!! Matkailualue vietin jo Haikarista!!!! Mitkä ovat Lohjan matkailu- ja majoitusvalit???? LOhjalla paljon nähtävää turisteille!!!!

Vieras 22.02.2015 14:51

Realismia tarvitaan, ei yltyoptimismia

Alueelle on ehdottomasti rakennettava asuntoja ja mahdollisimman tehokkaasti. Saadaan alue johonkin järkevään ja tuottavaan käyttöön. Virkistysalueenakin se palvelisi vain pientä osaa kuntalaisista (lähinnä alueen naapurissa asuvia) eikä tuota kaupungille mitään. Päinvastoin aiheuttaa kuluja. Epärealistisilla suunnitelmilla saada turisteja "Virkistyspäivä Porlassa" -tyylisillä maailmoja syleilevillä hankkeilla ei todellakaan tämän kaupungin kassavajetta paikata.

Vieras 22.02.2015 17:02

Taloja vaan tilalle, ei mitään epätoiveikasta hihhulimatkailukeskusta!!!

Vieras 24.02.2015 14:53

Ei mitään virkistysaluetta keskelle kaupunkia, vaikka itse asiasa harjullahan on jo hyvät maastot virkistymiseen ja järvin osoittain keskustassa. Kaikkien pitäisi varmaan päästä kävellen ja keskustaan virkistytymään. Tuntuu ettei mikään riitä näille puistofanaatikoille.

Asuintaloja tai raskasta teollisuutta tilalle, onhan yksikin Mondimelkein keskustassa.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Lohjalainen 2015-03-13 08:13:15

Tuntuu ettei mikään riitä näille talofanaatikoille, kohta varmaan museon maat raivataan ja tuodaan tilalle tuottavaa asutusta? Sääli, jos tällainen erikoisuus lohjalta katoaa. Ompahan taas vähemmän nähtävää sielläkin.

Muuten, harjun maastot ovat sopivia kyllä urheiluun, mutta miten on vesilintujen tarkkailun laita? Vaikka porlassa tosin näkyikin lähinnä sinisorsia ja nokikanoja, niin on siellä mielestäni vähäisten elinvuosieni aikana ainakin mustakurkku-uikku pesinyt. Mielestäni mahtava paikka lintujen (ja kalojen) tarkkailuun vaikka lasten taikkapa lastenlasten kanssa.

Kyllä sitä maata lohjalla riittää, miksi siis tuhota tämä alue?

Vieras 11.03.2015 18:38

Näin hienosti Kotkassa on hoidettu puistoalueita. Puistosuunnitelmat herättivät Kotkassakin jupinaa, mutta nykyisin puistot ovat kaupungin ylpeys ja matkailuvaltti, joita tullaan katsomaan kauempaakin: <http://www.puistojenkotka.fi/>

Jukka Uhlgren 19.03.2015 23:11

Kourallisenko lohjalaista "elliittiä" hyödyksi?

Kapitalistit ovat kärkkyneet jo pari vuosikymmentä sormet syyhyten että pääsisivät Porlan alueen kimppeun. Miksei tätä alkuperäistä tarkoitusta voitu pitää hengissä ja elvyttää? Koska on tää "uuden tuleminen ja vanhan raivaaminen pois alta". Pitää pysyä mukana kapitalismin rattaissa ja "kehittyä". "Hyödyntää" aluetta. Pikkuhiljaa saivat kapitalistit näivetettyä tämän paikallisen, lohjalaisittain kulttuurihistoriallisestikin tärkeän toiminnan yhteen lammikkoon. Tällaisten asioiden arvoa ei osata arvostaa ennenkuin vasta tulevaisuudessa, kuten myös ei heidän elämäntyötäkään, jotka nimenomaan Porlaa ovat vuosikymmeniä aikoinaan ylläpitäneet satoi tahi paistoi -kesät/talvet. Olisiko kalanviljely mahdolltonta aloittaa uudelleen? Minusta se olisi lohjalaisille sadoille -jollei tuhansille kalamiehille ja naisille suuri ylpeyden aihe: Porlan kalanviljelylaitos lohjalla. Vai onko "pohjavesialuetta" ja kalankasvatuksessa käytettävät aineet päätyisivät lohjalaisten juomavesiin yms.selittelyä. Porlan kalanviljelylaitoksen alue on ehdottomasti säilytettävä, ja kehitettävä alkuperäisempään muotoon. Aletaankos lohjalaiset tosimitiehet ja naiset talkoisiin? Mää olen ensimmäisenä lapion kans! Nimimerkillä: "Ei enää nimimerkillä" -Jukka Uhlgren-

Vieras 20.03.2015 00:31

Vastalauseeksi kourallista kapitalistista lohjan eliittiä, jotka näkevät tässä rahan -eivätkä mitään muuta. Ne ajo tätä alas pari vuosikymmentä muutoinkin, ja alueemme kulttuuria/kulttuurihistoriallisia kohtaan koen erityistä sympatiaa muutoinkin. Kaikki kapula vaan rattaisiin mitä ikinä löytyykään tämän kapitalistien "komean" rantabulevardi hankkeensa kaatamiseksi.

Vieras 10.05.2015 09:28

Mielestäni Porja kuuluu kaikille Lohjalaisille. Vaikea edes kuvitella, että tämänkin alue tuhoettaisiin! Ajattelepa esim. liikuntarajotteisia ym. Porlan alueelle heidänkin on helppo päästä nauttiakseen Lohjan "keitaasta". Luulis tällaisella rauhoittumispaikalla olevan nykyajan kiireen keskellä suurempikin arvo, kun tuhoaminen!

Vieras 22.05.2015 15:06

Olen samaa mieltä. Lohja on surkeannäköinen kaupunki kauniin

harjun ja järven välissä.

Vieras 28.05.2015 20:13

Porla on upea ulkoilualue, mukava katsella lintuja poikasineen

Vieras 28.05.2015 20:19

Virkistysalueita säilytettävä

Vieras 29.05.2015 11:06

Näpit irti Porlasta! Jalkapallokenttä pois parhaalta paikalta ja vihreetä tilalle!!

Vieras 29.05.2015 18:26

Vieressä menee tietääkseni vieläkin lenkkipolku mitä olisi syytä vaalia. Mutta ei vain sitä, poikasena tuli tuolla käytyä ja henkilökunta oli silloin todella ystävällistä ja antoi hieman ruokkia ja haavilla nostaa kunnollisen kokoisia asukkeja ylös katseltavaksi. Nuorelle pojalle teki lähtemättömän vaikutuksen tuo ystävällisyys ja tiedon jakaminen heidän ammatistaan.

Vieras 29.05.2015 19:58

Kerrostalojen rakentaminen on järkyttävä uutinen. Takuulla löytyy toisenlainen luontoa kunnioittava ratkaisu. Porla on ainutlaatuinen Suomessa.

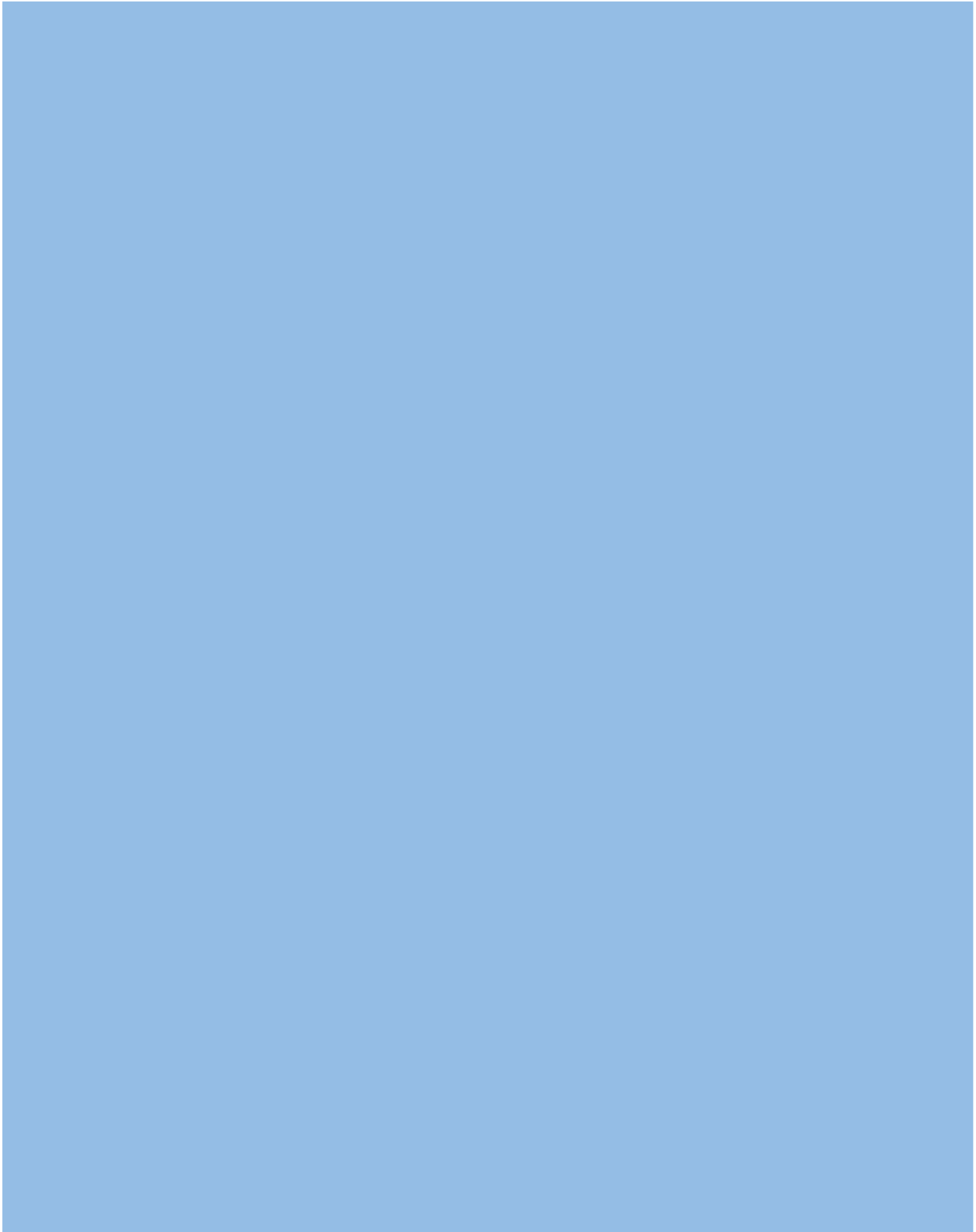
Entinen ja tuleva Lohjalainen 12.07.2015 14:23

Hieno alue pitäisi jättää yleiseen käyttöön - miksi tälle alueelle pitäisi rakentaa kerrostaloja joille löytyisi tilaa Lohjalta vaikka kuinka paljon?

Kannattaisi ennemminkin miettiä kuinka aluetta voisi hyödyntää puistomaisena esim matkailua lisäävänä alueena.

Vieras 16.09.2015 18:54

Vanhana lohjalaisena olen Porlassa usein käynyt, jopa nähnyt kalojen mittaamista/ merkkeamista; alueena todella tarpeen säilyttää eikä rakentaa muutamaa ökyhintaista, luontoa uhraten...!!

18.2.2015

Porlan kaavoitusta käsiteltiin työpalaverissa Uudenmaan Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskuksen kanssa.

Työpalaverin asioita:

Kaavahankkeen lähtökohtien esittely

- Faunatican luontoselvitys rajoittaa rakentamisen alueita
- mitkä ovat vaikutusalueet pistemäisten kohteiden osalta?

Luontoselvityksen sisällön läpikäynti

- rakennusliikkeellä suunnitteluvaraus alueelle, laadittu kaavaa pohjustavaa esisuunnittelua, kaavaprosessi ei ole vielä käynnissä, tarkoitus käynnistää keväällä
- selvityksen sisällön avaus ja alueen kuvaus
- laadittujen idealuonnosten esittely (altaat ja puisto, asuminen, hotelli, pysäköinti)
- rannan nykytilanne; rannassa suosittu reitti, virkistysalue, hyvin saavutettavissa

Asioita joihin toivotaan Elyn tulkintaa etemistavasta

- muutos puistoksi, mitä alueille voi tehdä – mitä kunnostustoimenpiteitä?
- kaupunkilaisten mielipiteet pyritään huomioimaan; rannassa suosittu reitti, virkistysalue, hyvin saavutettavissa
- mikä "laukaisee" luonnonsuojelulain mukaisen heikentämiskiellon ?

Keskustelussa esiinnousseita asioita:

- luontoselvitys on perusteellinen ja kattava
- hyvä vuorovaikutus on tarpeen kaavaprosessin aikana vaikutusten arvioinnissa
- lajisuojelukysymyksistä osa on tiukan suojelun piirissä, ei saa edes heikentää elinympäristöä (mm. täplälampikorento, viitasammakko, liito-orava)
- kyseessä eristyneet lammet, joissa ei ilmeisesti ole kaloja (ei predaatiota)
- altaat em. täplälampikorenon ja viitasammakon elinympäristöjä
- em. lajit eivät elä ns teknisissä altaissa, jolloin altaiden kunnostus voi olla ristiinriidassa
- kunnostus ehkä vaiheistettuna, jolloin riittävä määrä (elinymp. ja lajeja) säilyy koko ajan
- tulee pohtia altaiden tavoiteltua tasoa, osa voisi olla sellaisenaan, osa enemmän oleskeluun soveltuviksi
- hyvä laatia hoitosuunnitelma altaiden kunnostamiseksi
- poikkeamismenettely on tarkoin säädelty, ei hyvä tapa tässä tapauksessa. Yleisten edellysten tulee täyttyä; mm. ei muita vaihtoehtoja, yleinen etu, ei heikennä huomattavasti lajien elinympäristöä
- umpeenkasvu voi jatkossa olla lajeille haitaksi (nyt ne altaat joissa ei ole kaloja, ovat viitasammakon ja korenon elinympäristöjä)
- mitkä osat jäävät rakennusten alueiksi ?
- on huomioitava, että viitasammakoiden lisääntymisaika on huhtikuun lopulla, muulloin viitasammakko liikkuu maaympäristössä
- pohjoisimman altaan rooli ? – viereistä aluetta ei saisi näivettää
- lepakot ovat osin rakennuksissa, ja saavat ravintoa osin altaista
- alueella on nytkin vähän kalanviljelyä
- aiempi aktiivinen toiminta edellytti altaiden tyhjentämistä ajoittain
- tarpeen laatia kokonaisuunnitelma, suunnittelulle on vaihtoehtoja
- tulee pohtia, millä kunnostamisen tasolla alkaa tulla haittaa
- yksi allas tulisi jäämään rakennusten alle – ko. osalla ei viitasammakoita
- vuorovaikutukseen selvityksen laatijan kanssa panostetaan
- viheryhteys on osayleiskaavassa samassa kohdassa kuin lepakkojen reitti

Yhteenvetona:

- Vaikutusten arvioinnilla on merkittävä rooli kaavahankkeessa.
- Kaavamutoksesta tullaan järjestämään viranomaisneuvottelu.

14.4.2015

Lohjan ympäristötoimen kaavoitus järjesti osallisille Porla-työpajan. Työpajassa pohdittiin mm. alueella liikkumista, sen valaistusta ja hoitoa, sekä alueen kulttuuri-historian vaalimista, virkistyskäyttöä ja kalankasvatuksen jatkamista. Tilaisuudessa esiteltiin myös Faunatica Oy:n laatima luontoselvitys sekä sen perusteella laadittuja uusia alustavia luonnoksia.

Materiaalin varaamiseksi työpajaan pyydettiin ilmoittautumaan ennakolta. Työpaja toteutettiin ryhmätyöskentelynä. Työpajaan osallistui 35 henkilöä, jotka jaettiin kuudeksi ryhmäksi. Keskustelujen tuloksena ryhmien näkemykset koottiin A1-ryhmätyöpapereille. Tuloksiin voitutustua osoitteessa <http://www.lohja.fi/default.asp?kieli=246&sivu=780&alasivu=780>.

Työpajan tuloksista tullaan laatimaan yhteenveto, ja niitä tullaan hyödyntämään kaava-alueen suunnittelussa.

28.1.2015

Rantakantin asukasyhdistys ry. laatii esityksen Porlan kaavoituksesta:

”Porlaa tulee kehittää kaupungin keskustan lähivirkistysalueena.

Lohjan kaupunki, hyväksyttyään Hiidensalmen asemakaavan ja kaavoittaessaan Haikarin ranta-alueet asuntorakentamiseen, vähentää tulevaisuudessa Lohjan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä olevien rakentamattomien rantaalueiden määrää. Kaikkien kaupunkilaisten käytössä olevia Lohjanjärven rantaan kytkeytyviä viher-, puisto- tms. alueita on vain Hiidensalmessa ja Aurlahden alueella Porla, uimaranta, venesataman ranta, Nuottatien uimaranta ja Haikarin kahvilan ranta.

Samalla kun keskustan alueen asuntorakentamista on lisätty, tulee myös huolehtia täällä asuvien ja tänne muuttavien asukkaiden ja erityisesti vanhemman väestönosan mahdollisuuksista käyttää lähivirkistysalueita. Kaupungin päätös antaa Porlan alue rakennusliikkeen suunniteltavaksi asuntorakentamista varten on askel väärään suuntaan. Rakentamissuunnitelmat loisivat toteutuessaan myös entistä enemmän käyttöpainetta olemassaoleville ranta-alueille.

Rantakantin asukasyhdistys katsoo, että Porlan aluetta tulee kehittää asuntorakentamisen sijaan puistomaisena lähivirkistysalueena.

Suurin osa Porlasta tulee säilyttää pääpiirteissään nykyisenkaltaisena, myös osittain luonnontilaisena alueena, jossa voidaan yhdistää kaupunkilaisten virkistytymismahdollisuudet ja esimerkiksi koulujen luonto-opetus ja vaikkapa kalanviljelyksen tarpeet. Porlan alueelle sopii myös sellaisia palveluita, jotka liittyvät Lohjan ja Porlan alueen historiaan ja Lohjanjärveen. Puiston toimintojen kehittämisen kannalta toteutettavan välttämättömän lisärakentamisen tulee olla pienimuotoista ja ranta-alueen maisemallisia arvoja kunnioittavaa.

Hyvin suunnitelluilla ja harkituilla investoinneilla Porlasta on mahdollisuus kehittää myös vetovoimainen Lohjanjärveen liittyvä luontokohde, joka kiinnostaa myös muualla asuvia ihmisiä.”

12.3.2015

Kaupungin tiedote luontoselvityksestä. ” - - Faunatica Oy on tehnyt Porlan alueen luontoselvityksen vuoden 2014 aikana ja selvitys valmistui helmikuussa 2015.

Porlan luontoselvitys käsittää luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksen, liito-oravaselvityksen, linnustoselvityksen, lepakkoselvityksen, sudenkorentoselvityksen, viitasammakoselvityksen ja perhosselvityksen.

Selvityksen mukaan osa alueen lammikoista on kohtalaisen suurella todennäköisyydellä EU:n luontodirektiivilajin täplälampikorenon lisääntymis- ja levähdysaluetta, joka on luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltu. Näitä altaita suositellaan säilyttämään mahdollisimman pitkälti nykyisen kaltaisina. Lisäksi yksi altaista voisi olla lajille sopivaa lisääntymisaluetta, mutta talvella 2013–14 se oli ollut tyhjänä.

Selvityksen tulkinnan mukaan kolmen altaan alueella on EU:n luontodirektiivilajin viitasammakon lisääntymispaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain mukaisesti kiellettyä. Altaat olisi suositeltavaa säilyttää maankäytössä nykyisen kaltaisina ja antaa niiden kehittyä luontaisesti. Myös osa muista altaista voisi toimia lisääntymispaikkana mm. vesitilanteesta riippuen.

Porlan kaltaisessa ympäristössä, jossa altaat ovat osin ihmistoiminnan alaisia, ja altaiden vesitilanne vaihtelee suuresti, on jokseenkin epäselvää, kuinka täplälampikorenon ja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat tulisi rajata. Lajeille olisi kuitenkin suositeltavaa jättää useampi sopiva allas lisääntymisympäristöiksi.

Viime kädessä tulkintaohjeita lajin riittävästä huomioinnista kaavoituksessa antaa alueellinen ympäristöviranomainen. Selvityksessä suositellaan, että raportissa rajattu linnustollisesti arvokas metsäalue säilytettäisiin mahdollisimman luonnontilaisena ja rakenteeltaan monipuolisena luonnon metsäalueena, jos suinkin mahdollista.

Suurin osa alueesta on luokan II lepakkoaluetta, joka tulisi huomioida maankäytössä.

Luontoselvityksen johtopäätökset ja suositukset otetaan suunnittelun lähtökohdiksi ja alueelle mahdollisesti sijoittuva hotelli sekä asuinrakennukset sijoitetaan siten, että luonnonarvoja ei vaaranneta. Arvokkaat luontokohteet ja lajisto otetaan huomioon myös yleisen asukkaiden käyttöön tarkoitetun puiston suunnittelussa.

Suunnittelu tehdään vuorovaikutuksessa luontoselvityksen laatijan kanssa.

Luontoselvitys on ladattavissa Lohjan kaupungin nettisivuilta: www.lohja.fi/kaavoitus

Katso luontoselvityksen referointi sivuilla 19 - 24.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

1.4.2015

Porlan alueen suunnittelun ohjausryhmä kokoontuu viimeisen kerran. Ohjausryhmä päätti lopettaa työnsä tähän kokoukseen.

20.4.2015

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry esittää Kaupunkisuunnittelulautakunnalle vaatimuksen Porlan asemakaavoituksen jättämisestä pöydälle odottamaan päätöksiä Eduskunnan oikeusasiamieheltä ja keskustan osayleiskaavasta tehdystä valituksesta KHO:een.

21.4.2015

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- 1) merkitä tiedoksi Porlan alueen kokonaisratkaisun suunnittelutilanteen ja alustavat maankäyttöluonnokset ("Ruoto", "Kenno" ja "Vetoketju");
- 2) käynnistää asemakaavan muuttamisen kaavoitusohjelman mukaisesti ja
- 3) todeta, että alueelle sijoitettavan hotellin, joka sisältää järvipalvelukeskuksen, on oltava täyden palvelun laadukas hotelli.

Kokouksessa esiteltiin myös pääpiirteisesti Porla-työpajan 14.4.2015 tuloksia lautakunnalle.

Alustavat maankäyttöluonnokset "Ruoto", "Kenno" ja "Vetoketju", Serum Architects Ltd

"Ruoto"

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

serum

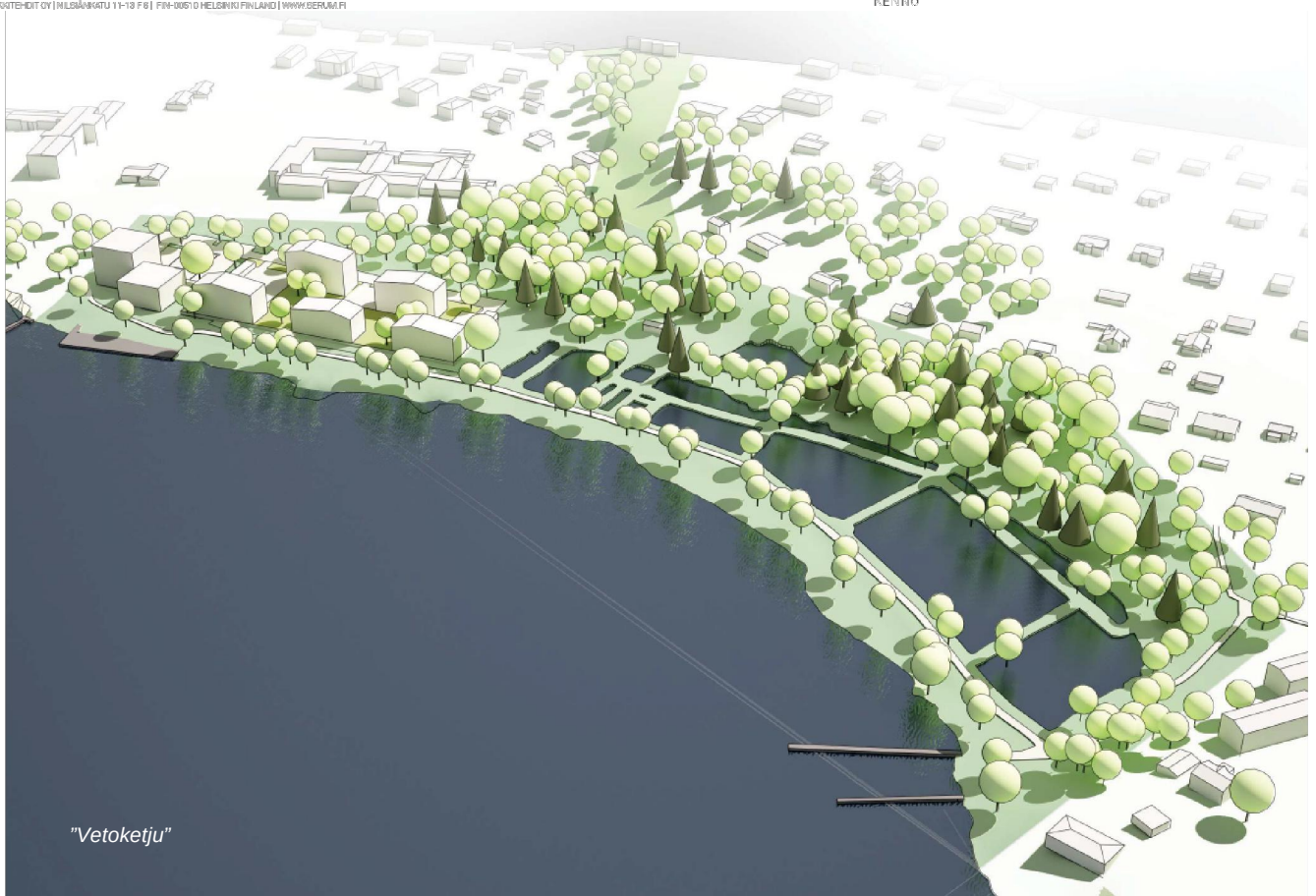
SERUM ARKITEHTITOIMISTO OY | MLLSÄÄNTÖ 11-13 F 8 | FIN-00051 HELSINKI FINLAND | WWW.SERUM.FI

PORLA

NÄKYMÄ LUOTEESTA
KENNO

ALUSTAVA LUONNOS

12.3.2015

serum

SERUM ARKITEHTITOIMISTO OY | MLLSÄÄNTÖ 11-13 F 8 | FIN-00051 HELSINKI FINLAND | WWW.SERUM.FI

PORLA

NÄKYMÄ LUOTEESTA
VETOKETJU

ALUSTAVA LUONNOS

12.3.2015

22.4.2015

Kimmo Koivisto jättää Lohjan kaupunginhallitukselle kuntalaisaloitteen Porlan alueen lahjoittamisesta Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry:lle tai sopimuksen tekemisestä alueen siirtämisestä muutoin yhdistyksen haltuun:

"Taustaa

Porlan ainutlaatuiselle luontoalueelle ollaan suunnittelemassa asuntoja, jotka toteutessaan eristäisivät Porlan alueen Aurlahden rannan luontevalta yhteydestä. Samoin tuolla alueella olevat asunnot estäisivät alueen julkisen käytön. Kaupunkisuunnittelulautakunta näyttää jatkavan alueen kehittämistä vain yhdestä lähtökohdasta, alueen myynnistä saatavan rahan takia. Julkisen käytön arvottaminen on jäämässä täysin rahan armoille. KSL/Ympäristöjohtaja ei näytä lainkaan antavan painoa kansalaisten selkeälle tahdolle, että aluetta ei käytettäisi rakentamiseen. Tuo tahto on hyvin selvästi luettavissa esim. rantakyselystä sekä tuli varsin vahvasti esiin myös 14.4.2015 Porlan työpajassa. Myös Pro Porla ry on näkyvästi painottanut tuota näkemystä.

Aloite

Lohjan kaupunki lahjoittaa koko Porlan alueen Uudenmaan virkistysalueyhdistykselle tai tekee sopimuksen alueen siirtämisestä muuten yhdistyksen haltuun

Perusteet

1. Säästetään valtava määrä turhaa virkamiestyötä. Kansalaispalautteesta käy hyvin selväksi, että rakentaminen tuolle alueelle tulee olemaan vaikea ja pitkä prosessi kaikkine valitusteineen päättyen todennäköisesti lopulta kansanäänestykseen. Lohjan kaupunginhallitus voi pikaisella päätöksellään säästää vuosien turhan virkamiestyön. Voimassa olevassa kaavalla Porla on virkistysaluetta, joten uusi kaavoitus on täysin turha.
2. Porlan huoltovelvoite siirretään vastuulliselle toimijalle. Yhdistys pitää hyvää huolta omistamistaan alueista, esimerkkinä vaikkapa vuoden 2014 suurin investointi, Kopparnäsin kieverin remontti. Lisäksi Uudenmaan virkistysalueyhdistys on maininnut Lohjan painopistealueenaan. Samalla saadaan "katetta" joka tapauksessa yhdistykselle maksettaville jäsenmaksuille, kun Lohjallekin tulee oma virkistysalue.
3. Vältetään Porlan pilkkomiselta. Ympäristöjohtaja on käyttänyt Porlan "virkistysosan" kehittämistä perusteena toisen osan myyntitarpeelle. Tuo tarve alueen pilkkomiselle ja sen osan myynnille poistuu, kun Lohjan ei enää tarvitse huoltaa Porlaa. Vuosittain säästyy myös huollon verran rahaa.
4. Porla saadaan säilymään julkisessa käytössä. Virkistysalueyhdistyksen kautta Porla saa lisää julkisuutta ja lisää kävijöitä. Nykyisellään Porla on täysin vaiettu asia, esimerkiksi Lohjan matkailusivut eivät edes tunne sitä muuten kuin kauttakulkualueena.
5. Positiivinen mediajulkisuus. Aloitteen mukaisesti toimimalla Lohja saa huomattavasti myönteistä julkisuutta luontoystävällisenä kaupunkina."

5.5.2015

Pro Porla ry:n Porlan luontopuisto luonnossuunnitelma 5.5.2015

"Porlan luontopuisto — luonnossuunnitelman 27.4.2015 on laatinut Pro Porla ry:n puistoryhmä, johon ovat kuuluneet: Timo Eränkö, Eija Hasu, Teuvo Järvenpää, Kristiina Keskitie, Anna-Maria Maapalo, Rolf Oinonen, Seija Salokari ja Torsti Salonen."

"Luontopuisto rakennetaan "kevyellä kädellä". Huomattavaan osaan kuivanmaan aluetta ei puututa muutoin kuin vahingoittunutta puustoa ja juuriltaan nousseita kantoja raivaamalla. Joissakin osissa puustoa täydennetään istutuksin ja koko metsäalueen polkuverkostoa kunnostetaan ja täydennetään. Lammikkoalueella suurin yksittäinen rakennuskohde on ison lammikon (lammikko 1) ruoppaaminen, penkereiden vahvistaminen ja saaren rakentaminen nuotiopaikkoineen, siltoineen ja maapenkereineen.

Metsäalueen kunnostuksen hehtaarihinta vaihdellee 5 000 :sta 10 000:een euroon. Poistettavasta puustosta tuleva tulo kompensoi sitä pieneltä osalta. Reitistön rakentamiskustannukset vaihtelevat Reitille suunnitellun kuormituksen ja rakennuspohjan mukaan. Jo toteutuneen rantaraitin kustannus 550 m:n matkalta valaistuksineen ja rantalaitureineen v. 2013 oli 89 907 €. Yhtä vaativia kohteita ei tähän suunnitelmaan sisälly. Lujalle sora-alus-

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

talle (rinnemetsä) rakennettavien metsäpolkujen kunnostuskustannukset lienevät kymppien luokkaa polkumetriä kohti.

Puiston ylläpito kuuluu luonnollisesti kaupungille.

Kalan- ja raakunviljely toteutuessaan toimii omana projektinaan omalla rahoituksellaan. Hautomorakennus ja tietyt lammikot olisivat tietysti projektin käytössä ja viljelytoimet olisivat yleisön seurattavissa.”

Suunnitelma on nähtävissä osoitteessa <http://proporla.fi/>.

Karttakaavio 1: Porlan luontopuisto – metsäalueiden kunnostus

Pro Porla ry:n Porlan luontopuisto luonnossuunnitelma 5.5.2015 © Pro Porla ry

”Porlan luontopuisto — luonnossuunnitelman 27.4.2015 on laatinut Pro Porla ry:n puistoryhmä, johon ovat kuuluneet: Timo Eränkö, Eija Hasu, Teuvo Järvenpää, Kristiina Keskitie, Anna-Maria Maapalo, Rolf Oinonen, Seija Salokari ja Torsti Salonen.”

19.5.2015

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee Kimmo Koiviston aloitetta.

”Kaupungin johtoryhmä on lähettänyt Kimmo Koiviston tekemän kuntalaisaloitteen ympäristötoimen valmisteltavaksi. Aloite koskeen Porlan alueen lahjoittamista Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry:lle tai sopimuksen tekemistä alueen siirtämisestä muutoin yhdistyksen haltuun.

1) Taustaa

Voimassa olevassa asemakaavassa (1948) Porlan alue on asunto- tai liikerakennusten korttelialuetta tarkennusvarauksella kalanviljelylaitosta varten ja alueelle saa rakentaa ainoastaan laitoksen vaatimia rakennuksia sekä hoitohenkilökunnan asuinrakennuksia. Asemakaava siis antaa alueelle rakennusoikeutta, laskennallisesti yli 15 000 k-m². Alue ei ole

asemakaavassa virkistysaluetta, vaikka ulkoisesti se sellaisena mielletäänkin.

Osa Porlan alueesta eli altaiden alue, noin 4,4 ha, on maanvuokrattuna toistaiseksi Pekka Ilmariselle kaupunginhallituksen vuonna 2009 tekemän päätöksen mukaisesti. Maanvuokra on kiinteä 600 €/vuosi, mutta alueen kunnossapito on kokonaan maanvuokralaisen vastuulla.

2) Lahjoittaminen

Julkisyhteisön on hyvin vaikea perustella omaisuutensa lahjoittamista, varsinkaan yhdelle yksittäiselle toimijalle. Kiinteän omaisuuden luovuttaminen on mahdollista tarjouskilpailun ja ulkopuolisen riippumattoman arvion perusteella. Muunlaisten luovutusten voidaan katsoa sisältävän kiellettyä valtiontukea; nimestään huolimatta se koskee myös kuntia. Käytännössä myös kiinteän omaisuuden tarjoaminen tiettyyn kiinteään hintaan kaikille halukkaille on myös mahdollista, esim. tonttien myynti.

Myös hallinnan siirtäminen vaatisi kaupungille korvauksen maanvuokrana, jonka pitäisi perustua em. ulkopuoliseen arvioon tai kilpailutukseen.

3) Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry

Asiaa tiedusteltiin yhdistykseltä ja 8.5.2015 saadun vastauksen mukaan Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry ei ole kiinnostunut alueesta. Lähivirkistysalueet eivät kuulu sen toimialaan.

Edellä esitetyn perusteella Porlan alueen lahjoittaminen tai muutoin alueen siirtäminen Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry:lle ei ole mahdollista.

Vaikka alue on asemakaavassa korttelia, on mahdollinen kunnossapitoon liittyvä sopiminen ensin teknisen toimen asia.”

Päätösesitys: ”Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että

- 1) kaupunginhallitus merkitsee ympäristötoimen valmisteleman selostustekstin mukaisen selvityksen tiedoksi, ja että
- 2) kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle Kimmo Koiviston tekemän kuntalaisaloitteen loppuunkäsittelyksi.”

Lautakunta päätti hyväksyä päätösesityksen.

25.5.2015

Oikeuskanslerinviraston vastaus 26.5.2015. Apulaisoikeuskanslerin johtopäätöksessä Markku Kaukorannan Porlan kalanviljelylaitoksen alueen kaavoitukseen liittyvässä kante-luasiassa ei ole tullut esiin sellaista lainvastaista tai muuten virheellistä viranomaismenettelyä tai laiminlyöntiä, joka antaisi aiheita oikeuskanslerin toimenpiteisiin.

9.6.2015 ALOITUSVAIHE

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä kokouksessaan kaavamuutoksen L33 Porla osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja suunnittelun lähtökohdat tiedoksi ja kuuluttaa asemakaavan muutoksen vireilletulosta.

7.9.2015- 6.10.2015

Asemakaavan L33 Porla osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä suunnittelun lähtökohdat -aineisto pidettiin nähtävillä.

8.12.2015 VALMISTELUVAIHE

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kokouksessaan § 142 asettaa L33 Porla, 7. kaupunginosa Myllylampi, korttelin 403 ja katualueen asemakaavan 8.12.2015 päivätyt luonnosvaihtoehdot julkisesti nähtäville valmisteluvaiheen kuulemista (MRA 30§) varten ja pyytää valmisteluaineistosta lausunnot.

10.12.2015

Lohjan kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen työpalaverissa 10.12.2015 todettiin että kaavan vaikutuksista pohjaveteen teetetään selvitys.

16.12.2015-29.1.2016

Asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehdot ja muu valmisteluaineisto pidettiin nähtävillä MRA 30 §:n mukaisesti.

Kaavoitustoimi pyysi lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehdoista seuraavilta tahoilta:

Caruna Oy, DNA Palvelut Oy, Fingrid Oy, Fortum Oyj, Kaupunkikeskustan aluetoimikunta, Kiinteistö- ja kartastopalvelut, Lohcase Oy, Lohjan Energiahuolto-yhtiö Loher, Lohjan Kala-seura ry., Lohjan kamera seura ry., Lohjan laivurit ry., Lohjan Liikuntakeskus Oy, Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry., Lohjan museo, Lohjan purjehtijat ry., Lohjan seudun kala- ja erämiehet ry., Lohjan seudun Latu ry., Lohjan Seudun Omakotiyhdistys - Lojonejdens Egnahems förening ry, Lohjan seudun soutajat ry., Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry., Lohjan virkistyskalastajat ry., Lohjan ympäristöterveyspalvelut, Lounea Oy, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Melan Vääntäjät ry., Museovirasto, Ojamo-Seura ry., Perusturvatoimi, Rakennusvalvonta, Rantakantin asukasyhdistys ry., Sivistystoimi, Tekninen toimi, kunnallistekninen suunnittelu, Tekninen toimi, logistiikkakeskus, Uimalla yli ry., Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liikennevastualue, Uudenmaan liitto, Vammaisneuvosto, Vanhusneuvosto ja Ympäristön suojelun tulosalue.

11.1.2016

Asemakaavamuutokseen liittyen järjestettiin keskustelu- ja työpajatilaisuus klo 19.00 kaupungintalo Monkolan valtuustosalissa.

10.3.2016 EHDOTUSVAIHE

Kaavaehdotus kaupunkisuunnittelulautakunnan asialistalla. Ympäristöjohtaja vetää kokousasian listalta pois.

11.4.2016

Kaupunkisuunnittelulautakunnan epävirallinen keskustelutilaisuus kaavaehdotuksesta. Ympäristöjohtaja ja asemakaava-arkkitehti esittelevät kaavaa lautakunnalle.

24.5.2016

Muutettu kaavaehdotus (AK-korttelialueen ja sen rakennusoikeuden pienennys) kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

"Asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehdoista saatiin 19 lausuntoa ja 10 mielipidettä. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella kaavaehdotusta on kehitetty pääasiassa valmisteluvaiheen luonnosvaihtoehdon A pohjalta, mutta julkista pysäköintiä on lisätty vaihtoehdon B mukaisesti.

Lohjan kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen työpalaverissa 10.12.2015 todettiin että kaavan vaikutuksista pohjaveteen teetetään selvitys. Arviointi asemakaavan muutoksen pohjavesivaikutuksista valmistui 26.2.2016. Selvityksen on laatinut Ramboll Oy. Raportissa todetaan: "Porlan alkuperäinen luonnontilainen lähdeympäristö on muuttunut kalanviljelyalaiden patoamisen ja vedenoton myötä sekä jo aiemmin 1800-luvulla tehtyjen Lohjanjärven pinnanlaskujen vaikutuksesta. Kalanviljelyaltaat on perustettu Lohjanjärven pinnan laskujen seurauksena syntyneelle vesijättömaalle."

Pohjavedenpinnan painetaso esiintyy alueen havaintoputkissa maan pinnan tason alapuolella eikä paineellista pohjavettä ole todettu esiintyvän. Paalutuksesta ei arvioida aiheutuvan riskiä pohjaveden haitallisesta purkautumisesta maanpinnalle.

Porlan vedenottamon nykyinen vedenottomäärä on vähäinen valuma-alueella muodostuvan pohjaveden kokonaismäärään nähden. Vedenoton pienestä määrästä johtuen vedenoton vaikutusta ei ole havaittavissa pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailuhavainnoissa.

Asemakaavan muutosalue sijoittuu pohjaveden purkautumisalueelle Lohjan järven ranta-alueelle varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle. Rakennetun pin-

ta-alan lisääntymisestä ei kohdistu määrällisiä pohjavesivaikutuksia Lohjanharjun pohjavesialueelle eikä Porlan vedenottamoon. Vedenottamo sijoittuu pohjaveden luontaiseen virtaussuuntaan nähden asemakaavamuutosalueen yläpuolelle Lohjanharjun rinteen alareunaan.

Mikäli rakennusten perustukset toteutetaan siten, ettei rakentamisesta aiheudu pohjaveden pinnantason alenemista, ei kaavamuutoksella arvioida olevan vaikutuksia alueen lähteiden tai pohjavesivaikutteisten luontotyyppien ominaispiirteisiin.

Porlan vedenottamon ympäristö on ollut tiiviisti rakennettua aluetta jo vedenottamon perustamisen aikana. Suunnitellulla maankäytöllä ei arvioida olevan haitallisia vaikutuksia pohjaveden määrään tai laatuun, kun alueen jatkosuunnittelussa otetaan huomioon selvityksessä esitetyt pohjaveden suojelunäkökohdat.

Kaavamääräyksiä on tarkennettu pohjavesivaikutusten arvioinnin suositusten mukaisesti. "Alueelle ei tule toteuttaa pohjavedenpinnantason ala puolelle ulottuvia salaojituksia tai muita pysyviä kuivatusrakenteita, joista voisi aiheutua pohjavedenpinnantason pysyvää alenemista. Rakentamisen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee laatia pohjaveden hallintasuunnitelma, johon sisällytetään mm. rakentamisenaikainen pohjaveden tarkkailusuunnitelma huomioiden etenkin paalutustöiden aikainen pohjaveden samentumisriski. Rakennustyömaaajärjestelyissä tulee kiinnittää erityishuomiota pohjaveden suojelunäkökohtiin."

Lisäksi on tehty seuraavia tarkennuksia: Pähkinäpensaslehto, lähteikköluontotyypit sekä rehevä lehtolaikku perustetun luonnonsuojelualueen vieressä on osoitettu suojelumerkinnällä sl.

Luontokohteen suojaviheralueen ES kaavamääräystä on tarkennettu muotoon: Porlan luonnonsuojelualueella suojaava suojaviheralue, jolla puusto tulee hoitaa luonnonmukaisena. ES-alue yhdessä sl-alueen kanssa muodostavat puskurivyöhykkeen varsinaiselle luonnon suojelualueelle. Pähkinäpensaslehto, lähteikköluontotyypit sekä rehevä lehtolaikku perustetun luonnonsuojelualueen vieressä on osoitettu suojelumerkinnällä sl.

Suojeltavan asuinrakennuksen kaavamääräystä sr on tarkennettu muotoon: rakennusta ei saa purkaa. Tehtävät toimenpiteet eivät saa vähentää rakennuksen kulttuuri- ja rakennushistoriallista arvoa. Muutoksista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Puistoalueen VP määräysteksteihin on lisätty maininta siitä, että alueen uudiskäytön suunnittelussa ja tehtävissä toimenpiteissä tulee ottaa huomioon alueen rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot siten, että arvot säilyvät eikä alueen luonne muutu.

Kaavan yleisiin määräyksiin on lisätty teksti: Kortteleihin on laadittava sitova tonttijako.

Ympäristöjohtajan esitys:

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää:

1. merkitä tiedoksi yhteenvedon valmisteluaineistosta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä, ja 2. esittää kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy 2. kaupunginosa Ahtsalmi ja 7. kaupunginosa Myllylampi asemakaavan muutosehdotuksen L33 Porla, ja asettaa sen julkisesti nähtäville MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti.

Muutosesitys:

Jäsen Leena Levonperä jäsenten Irmeli Järvinen, Juha Lipponen ja Rolf Oinonen kannattamana esitti seuraavan muutosesityksen: Kaavaehdotus palautetaan valmisteluun. Kerrostalojen korttelialue Ak-202 korvataan VP-merkinnällä, kaavaehdotuksen eteläosa toteutetaan ehdotuksen mukaan. Kaava-alueeksi rajataan Porla siten, että kerrostalokorttelin pohjoisraja on uusi kaavaraja.

Äänestys:

Puheenjohtajan esityksestä äänestys suoritettiin sähköisenä äänestyksenä siten, että ympäristöjohtajan päätösesitystä kannattaneet äänestivät JAA ja jäsen Leena Levonperän muutosesitystä kannattaneet EI. Ympäristöjohtajan päätösesitystä kannattivat kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet Lassi Huhtala, Päivi Kuitunen, Ilkka Lähteenmäki, Merja Nevalainen, Juhana Salmenpohja, Pirjo Sjögren ja Jari Åström. Jäsen Leena Levonperän muutosesitystä kannattivat kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet Irmeli Järvinen, Iiro Jääskeläinen, Leena Levonperä, Juha Lipponen, Rolf Oinonen ja Piritta Poikonen. Ympäristöjohtajan päätösesitys sai 7 ääntä ja jäsen Leena Levonperän muutosesitys 6 ääntä.

Päätös:

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi äänin 7 - 6 ympäristöjohtajan päätösesityksen.

7.6.2016

Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja kaupunginvaltuuston jäseniä kävivät tutustumassa Porlan alueeseen ympäristöjohtajan ja kaavoittajan johdolla.

13.6.2016

Kaavaehdotus kaupungin hallituksessa.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä 2. kaupunginosa Ahtsalmi ja 7. kaupunginosa Myllylampi asemakaavan muutosehdotuksen L33 Porla, ja asettaa sen julkisesti nähtäville MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti.

Vastaesitys 1:

Keskustelun kuluessa Paula Nordström teki seuraavanlaisen vastaesityksen: "Teen vastaesityksen, että Porlan kaava palautetaan valmisteluun siten, että kaavan AK-aluemerkintä korvataan VL-aluemerkinnällä. Aluetta tulee kehittää yhdessä Aurlahden alueen kanssa kaupunkilaisten virkistys-, liikunta- ja vapaa-ajanviettoalueena. Tarvittaessa vanhan kalanviljelyalueen merkintää tarkennetaan siten, että alueella sallitaan vesiviljely." Paula Nordströmin vastaesitystä kannattivat Toni Hägg, Riikka Slunga-Poutsalo ja Hannele Maittila.

Vastaesitys 2:

Nina Virtanen teki seuraavanlaisen vastaesityksen: "Kaavaehdotus palautetaan valmisteluun. Kerrostalojen korttelialue Ak-202 korvataan VP-merkinnällä, kaavaehdotuksen eteläosa toteutetaan ehdotuksen mukaan. Kaava-alueeksi rajataan Porla siten, että kerrostalokorttelin pohjoisraja on uusi kaavaraja." Aslak Palenius kannatti Nina Virtasen vastaesitystä.

Koska oli tehty kaksi esittelijän päätösesityksestä poikkeavaa kannatettua vastaesitystä, totesi puheenjohtaja, että oli suoritettava äänestys. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestys suoritettiin sähköisenä.

Äänestys 1:

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen. Ne, jotka kannattavat Paula Nordströmin vastaesitystä, äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Nina Virtasen vastaesitystä, äänestävät EI. Äänestyksessä annettiin 8 JAA ääntä (Riikka Slunga-Poutsalo, Jukka Sassi, Hannele Maittila, Tom Hillner, Irene Äyräväinen, Paula Nordström, Toni Hägg ja Tuija Piekka), 3 EI ääntä (Aslak Palenius, Leo Rintanen ja Nina Virtanen) ja 2 tyhjää (Päivi Alanne ja Petteri Åström). Puheenjohtaja totesi Paula Nordströmin vastaesityksen voittaneen äänestyksen äänin 8-3/2 tyhjää.

Äänestys 2:

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen. Ne jotka kannattavat esittelijän pohjaesitystä, äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Nordströmin vastaesitystä, äänestävät EI. Äänestyksessä annettiin 5 JAA ääntä (Petteri Åström, Tom Hillner, Päivi Alanne, Irene Äyräväinen ja Tuija Piekka) ja 8 EI ääntä (Leo Rintanen, Jukka Sassi, Riikka Slunga-Poutsalo, Paula Nordström, Aslak Palenius, Toni Hägg, Nina Virtanen ja Hannele Maittila). Puheenjohtaja totesi Paula Nordströmin vastaesityksen voittaneen äänestyksen äänin 8-5.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti, että Porlan kaava palautetaan valmisteluun siten, että kaavan AK-aluemerkintä korvataan VL-aluemerkinnällä. Aluetta tulee kehittää yhdessä Aurlahden alueen kanssa kaupunkilaisten virkistys-, liikunta- ja vapaa-ajanviettoalueena. Tarvittaessa vanhan kalanviljelyalueen merkintää tarkennetaan siten, että alueella sallitaan vesiviljely.

22.9.2016

Muutettu kaavaehdotus kaupunkisuunnittelulautakunna esityslistalla.

- Porlan Kalanviljelylaitos 1916-1928. Hugo Lagus, 1930.
- Länsi-Uudenmaan seutukaava-alueen arvokkaat kasvillisuuskohteet ja uhanalaiset lajit. Juha Pykälä, Länsi-Uudenmaan seutukaavaliitto, 1987
- Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö. Komiteamietintö 1988:16. Lehtojensuojelutyöryhmä Ympäristöministeriö, 1988
- Porla - Suomen kalanviljelyn ja limnologian kunniakasta historiaa. Markku Kaukoranta ja Teuvo Järvenpää, Kirkhakkinen 1/05.1995.
- Porlan kalanviljelyaltaiden vesikasvillisuuskartoitus – seuranta - tutkimus. Tuija Sohlberg, 1996.
- Rakennettavuusselvitys, Myllylampi K403, Lohja. Lohjan kaupunki. H. Linna Oy, 2000.
- Lohjan Porlan lehdon hoitosuunnitelma. Käsikirjoitus. Luonto ja ympäristötutkimus Envio Oy, 2004
- Lohjan vihreä selkäranka - Viher- ja virkistysaluejärjestelmä taajamaosayleiskaavaa var-
ten. Diplomityö Elina Tirkkonen Teknillinen korkeakoulu, Arkkitehtiosasto, Maisema-arkki-
tehtuurin koulutusohjelma 2007.
- Lohjan rakennetun ympäristön inventointiluettelo. Katariina Ockenström, Lohjan kaupun-
kisuunnittelukeskus ja Lohjan Museo, 2007
- Keskustan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Katariina Haigh, Lohjan
kaupunkisuunnittelukeskus. 2008.
- Lohjanjärvi & Karjaanjoen vesistö – Mahdollisuuksien keidas pääkaupunkiseudun tuntu-
massa. Ulla-Maija Hyytiäinen, 2008
- Lohja – turvallinen järvenrantakaupunki. Taajamaosayleiskaavan tavoitteet. Lohjan kau-
punkisuunnittelukeskus. 2008.
- Lohjan keskustan kaupunkikuvaselvitys 2008. Asta Björklund Risto Iivonen Arkkitehdit Oy
- Lohjan rantaraitti – Ideointia keskustaaajaman rantojen kehittämiseksi. Anna Levonmaa,
Lohjan kaupunki, kaupunkisuunnittelukeskus. 2008.
- Kala-allassuunnitelma. Kalavesi Konsultit Oy, 2009.
- Kalanviljelytoiminnan tulevaisuus Porlassa. Pekka Ilmarinen 2009.
- Porlan kalanviljelylaitoksen lammikkoalueen kuntotarkastus ja vesitys. Pekka Ilmarinen
2009.
- Porlan kalanviljelylaitoksen rakennuskanta. Pekka Ilmarinen 2009.
- Porlan maankäytön suunnittelun vaiheita. Katariina Haigh, Lohjan kaupunkisuunnittelu-
keskus. 2009.
- Porlan puita ja pensaita. Teuvo Järvenpää 2009.
- Porlan rakentamisen reunaehdot. Katariina Haigh, Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus.
2009.
- Maaperä- ja pohjavesiolosuhteet Porlan-Myllylammen alueella ja niiden huomioonottami-
nen kaavoitus- ja rakennushankkeissa. Anna-Liisa Kivimäki. revisio 1.12.2009.
- Uudenmaan järvikeskus / Uusimaa Lake Centre. Diplomityö Prittinen Jari, Aalto-yliopiston
teknillinen korkeakoulu, Insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta 2009.
- Porlan alueen rakennusten ja allasalueen kuntoarvio sekä näkemys korjaustarpeista. Rai-
mo Liitsola, 2009.
- Porlan alueen rakennusten suojele. Eero Ahtela, Lohjan Museo. 2009.
- Järvikeskus Porla. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry julkaisu 204/2010
- Uudenmaan Järvikeskus vetovoimaisena ryhmämatkailukohteena? Pauliina Jurvanen,
Opinnäytetyö Matkailun koulutusohjelma, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2010
- Porlan perhepuiston yleissuunnitelma. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, 2010
- Lohjan kaupunki taajamaosayleiskaavan pintavesiselvitys. Kaisa Långström ja Riikka Ros-
si, 2011
- Harjun ja rannan välisten reittien kehittäminen. Backman, K; Juurinen, I. 2012
- Järvihotelli Aurlahteen. Diplomityö Juha Anttila Oulun yliopisto, Arkkitehtiosasto, Arkkiteh-
tuurin koulutusohjelma 2012
- Lohjan keskustan rantakyselyn tuloksia, Terhikki Vaarala, maisema-arkkitehti oy. Lohjan
kaupunki 2014
- Porlan alueen maisematarkastelu. Serum architects Ltd, 2014
- Lohjan Porlan asemakaava-alueen luontoselvitys vuonna 2014. Faunatica Oy, 2015
- Porlan luontopuisto -luonnossuunnitelma. Pro Porla ry:n puistoryhmä, 2015
- Porlan puiston ideasuunnitelma. Serum Arkkitehdit Oy, 30.10.2015

- Lagus, Hugo.1930. Porlan kalanviljelylaitois 1916-1928. Otava.
- Porlan kalanviljelylaitos 70 1916-1986. Juhlaseminaari 28.11.1986. Lyhennelmät esitelmistä. RCTL.
- Juvonen Onni. Onni potkaisee: Porlan kalanviljelylaitos 1995. Sisältyy julkaisuun: Metsästys ja kalastus 1995.
- Koskinen Esa. Hugo Lagus ja Porlan kalanviljelylaitos: pala Porin historiaa Lohjan keskustassa. Sisältyy julkaisuun: Viikkari 2008: 16, s. 26-28. Itätullin kaupunginosayhdistys ry.